

Taivalkosken liikenneturvallisuuksuunnitelma

Taivalkosken liikenneturvallisuussuunnitelma

RAPORTEJA 34 | 2013

TAIVALKOSKEN LIIKENNETURVALLISUUSUUNNITELMA

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Taitto: Laura Pöllänen, Sito Oy

Kansikuva: Juha Vikiö, Sito Oy

Kartat: © Karttakeskus, L4356

Painopaikka: Kopijyvä Oy

ISBN 978-952-257-764-1 (painettu)

ISBN 978-952-257-765-8 (PDF)

ISSN-L 2242-2846

ISSN 2242-2846 (painettu)

ISSN 2242-2854 (verkkajulkaisu)

URN:ISBN:978-952-257-765-8

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus

Alkusanat

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus sekä Taivalkosken kunta käynnistivät keväällä 2013 liikenneturvallisuussuunnitelman laatimisen. Työn tuloksena laadittiin kunnalle suunnitelmaraportti, joka sisältää sekä liikenneympäristön parantamissuunnitelmat että liikennekasvatus-, -valistus- ja -tiedotustyön kehittämissuunnitelmat. Suunnitelman laatimista ohjanneeseen ohjausryhmään ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

Tarja Jääskeläinen	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Esa Tauriainen	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Raimo Varanka	Taivalkosken kunta
Kari Siikaluoma	Taivalkosken kunta
Soili Kauppila	Taivalkosken kunta
Pekka Turpeinen	Taivalkosken kunta
Irma Jokela-Pätsi	Taivalkosken kunta
Kirsi Alatalo	Taivalkosken kunta
Kari Vääräniemi	Taivalkosken kunta
Teija Tolonen	OSAO
Teppo Niskasaari	Taivalkosken moottorikerho
Lasse Tyni	Poliisi
Rainer Kinisjärvi	Liikenneturva

Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmä koostui edellä mainituista ohjausryhmän henkilöistä. Työryhmä kokoontui suunnitelman laatimisen aikana neljä kertaa käsittelemään suunnitteluasioita. Työryhmän antamat kommentit on huomioitu sekä liikenneympäristön parantamistoimenpiteissä että liikennekasvatus-, -valistus ja -tiedotustyön kehittämissuunnitelmassa.

Suunnitelman on laatinut Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Taivalkosken kunnan toimeksiannosta Sito Oy, jossa työstä on vastannut projektipäällikkönä ins. Juha Vikiö. Työhön on osallistunut DI Marko Tikkanen, ins.AMK Laura Pöllänen, FM Johanna Hätälä sekä ins.AMK Juha Soronen.

Oulussa tammikuussa 2014

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

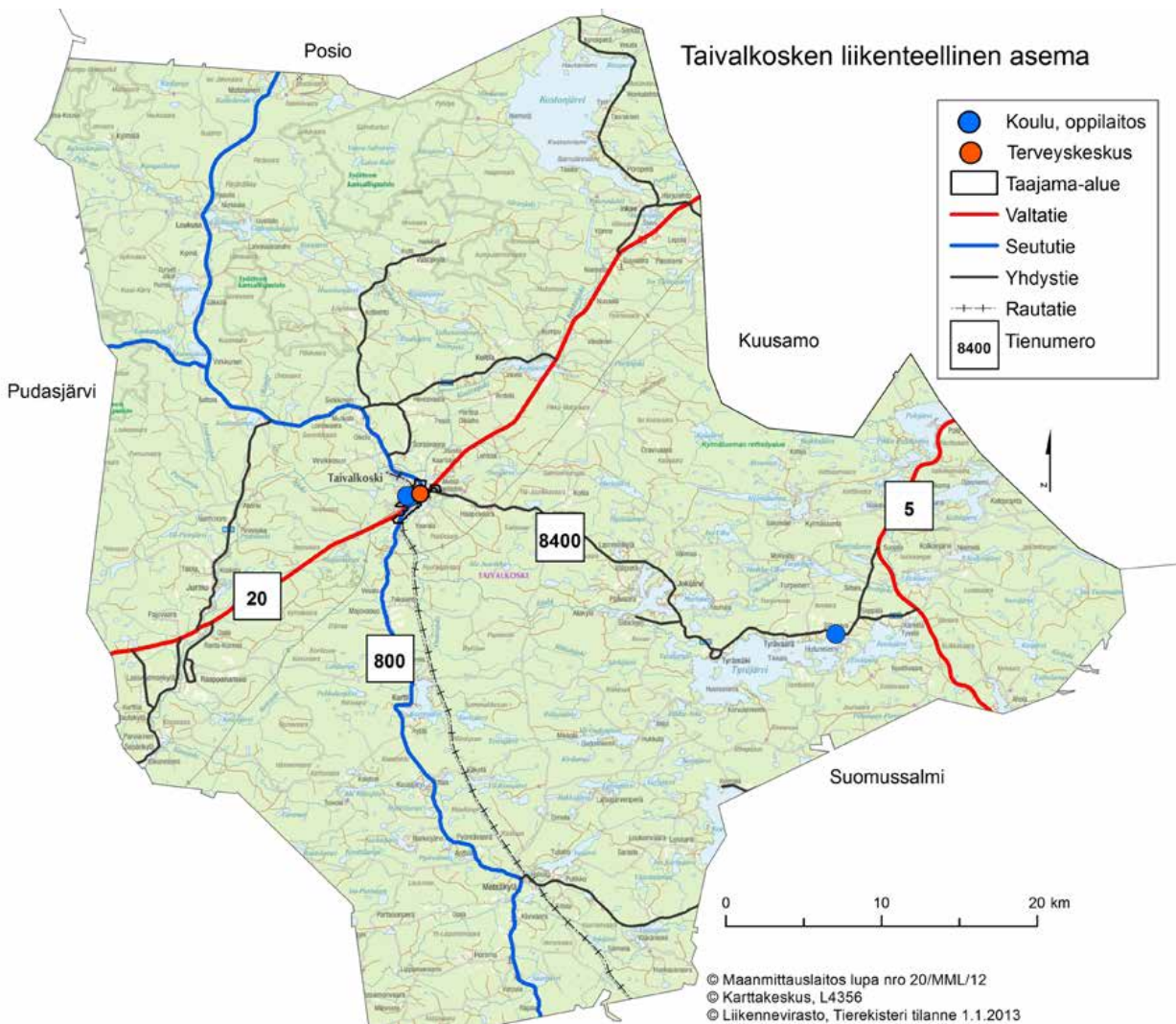
Sisältö

Suunnittelun lähtökohdat	2
Suunnittelualue ja suhde liikennejärjestelmään.....	2
Väestö, työpaikat ja palvelut	3
Maankäyttö ja kaavoitus	3
Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne	3
Liikenneturvallisuuden nykytila.....	9
Liikenneonnettomuudet.....	9
Onnettomuusluokat	11
Hirvi-, peura- ja muut eläinonnettomuudet.....	12
Moottorikelkkaonnettomuudet	14
Onnettomuuksien kasaumapistet	14
Onnettomuuskustannukset.....	16
Liikenneturvallisuuskyselyt	17
Asukaskysely.....	17
Koululaiskysely	23
Liikenneturvallisuustavoitteet.....	29
Tavoiteasettelun taustaa.....	29
Valtakunnalliset tavoitteet.....	29
Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan tavoitteet ja toimintamalli	30
Taivalkosken kunnan liikenneturvallisuus tavoitteet	31
Määrälliset tavoitteet.....	31
Toiminnalliset tavoitteet	31
Liikennenympäristön parantamistoimenpiteet.....	32
Suunnittelun lähtökohdat	32
Liikenneturvallisuuden yhteisiä periaatteita.....	32
Toimenpiteet.....	38
Keskusta alue	38
Haja-asutusalue	47
Toimenpideohjelma	50
Toimenpiteiden vaikutukset	50
Esteettömyys.....	51
Esteettömyyden nykytila.....	51
Kasvatus-, valistus- ja tiedotustyö	52
Kasvatus-, valistus- ja tiedotustyön kehittäminen	52
Toimintamalli.....	54
Yleistä	54
Liitteet	56

Suunnittelun lähtökohdat

Suunnittelualue ja suhde liikennejärjestelmään

Taivalkosken kunta sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan maakunnan koillisosassa ja kuuluu Koillismaan seutukuntaan. Kunnan halki kulkevat valtatie 20 (Oulu-Kuusamo) ja valtatie 5 (Heinola-Sodankylä). Kyseiset väylät ovat merkittävimmät Koillismaalle suuntautuvan liikenteen väylät. Valtatie 5 on lisäksi yksi Suomen tärkeimpiä pohjois-eteläsuuntaisia reittejä. Muutoin kunnan alueen tieverkko koostuu seutu- ja yhdysteistä. Lähimmät lentoasemat sijaitsevat Kuusamossa ja Oulussa.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja liikenteellinen asema.

Väestö, työpaikat ja palvelut

Taivalkosken kunnassa asui vuoden 2012 lopussa noin 4 313 henkilöä. Yli 65 -vuotiaiden osuus väestöstä on noin 22,1 prosenttia ja 0 - 14 -vuotiaiden osuus 16,5 prosenttia. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Taivalkosken kunnassa asuisi vuonna 2040 3701 henkilöä. Eli väestönkehitys jatkuu ennusteen mukaan laskevana, mutta tasoittuu hieman.

Taivalkosken kunnan alueella oli 1316 työpaikkaa vuonna 2010. Tärkeimmät Taivalkosken työnantajat ovat Telatek Oy, Pölkky Oy:n omistama Uleån saha sekä Taivalkosken kunta. Taivalkosken kunnassa palvelujen työpaikkojen osuus oli 68,7 prosenttia vuoden 2010 lopussa. Samaan aikaan jalostuksen työpaikkojen osuus oli 15,3 prosenttia ja alkutuotannon osuus 13,8 prosenttia. Taivalkosken kunnassa on kolme perusopetusta antavaa koulua. Kunnassa on myös kaksi toisen asteen oppilaitosta: lukio ja Oulun seudun ammattiopiston Taivalkosken yksikkö.

Maankäyttö ja kaavoitus

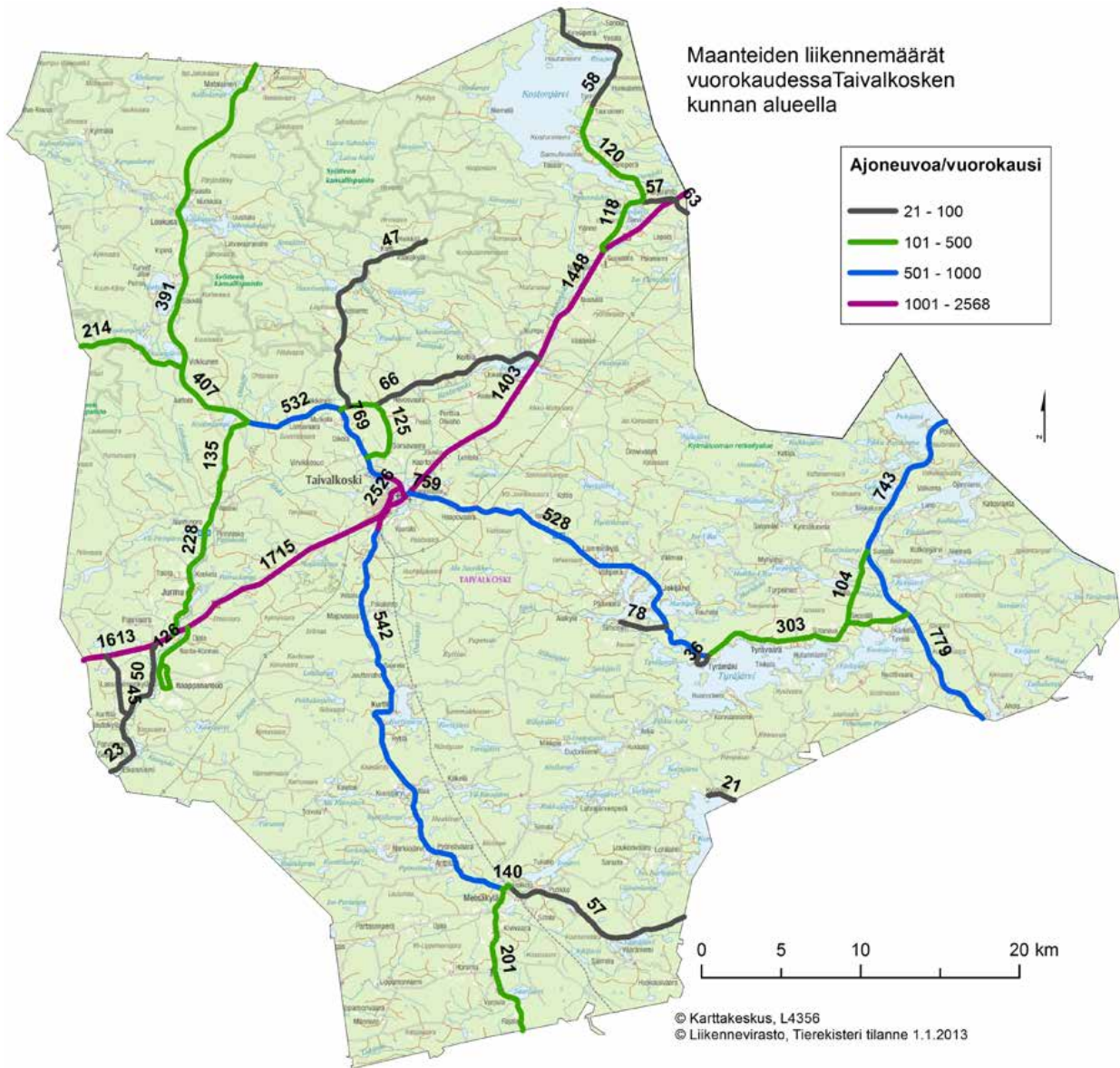
Taivalkosken asutus on sijoittunut pääasiassa teiden varsille sekä vesistöjen rantamille. Kunnan keskustan ulkopuolisia kyliä ovat Jurmu, Jokijärvi, Loukusa, Metsäkylä ja Kosto-Inkee.

Taivalkosken kunnan alue kuuluu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaan, joka on vahvistettu 17.2.2005. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistaminen on meneillään ja ensimmäinen vaihekaava on valmis vuoden 2013 loppuun mennessä. Koko kunnan alueelle ollaan laatimassa kunnan maankäytön strategiaa. Kunnan keskustaajaman alueella on asemakaava. Vireillä olevia asemakaavan tarkistuksia on Asemanseudulla, Siikaniemellä sekä Taivalvaarassa. Lisäksi kunnan alueella on muutamia ranta-asemakaava- sekä rantakaava -alueita. Keskustaajaman yleiskaavan tarkistus on meneillään. Edellinen keskustaajaman yleiskaava on vanhentunut. Se on laadittu vuonna 1981 ja sitä on päivitetty vuonna 1986. Keskustaajaman pohjakartta on uusittu.

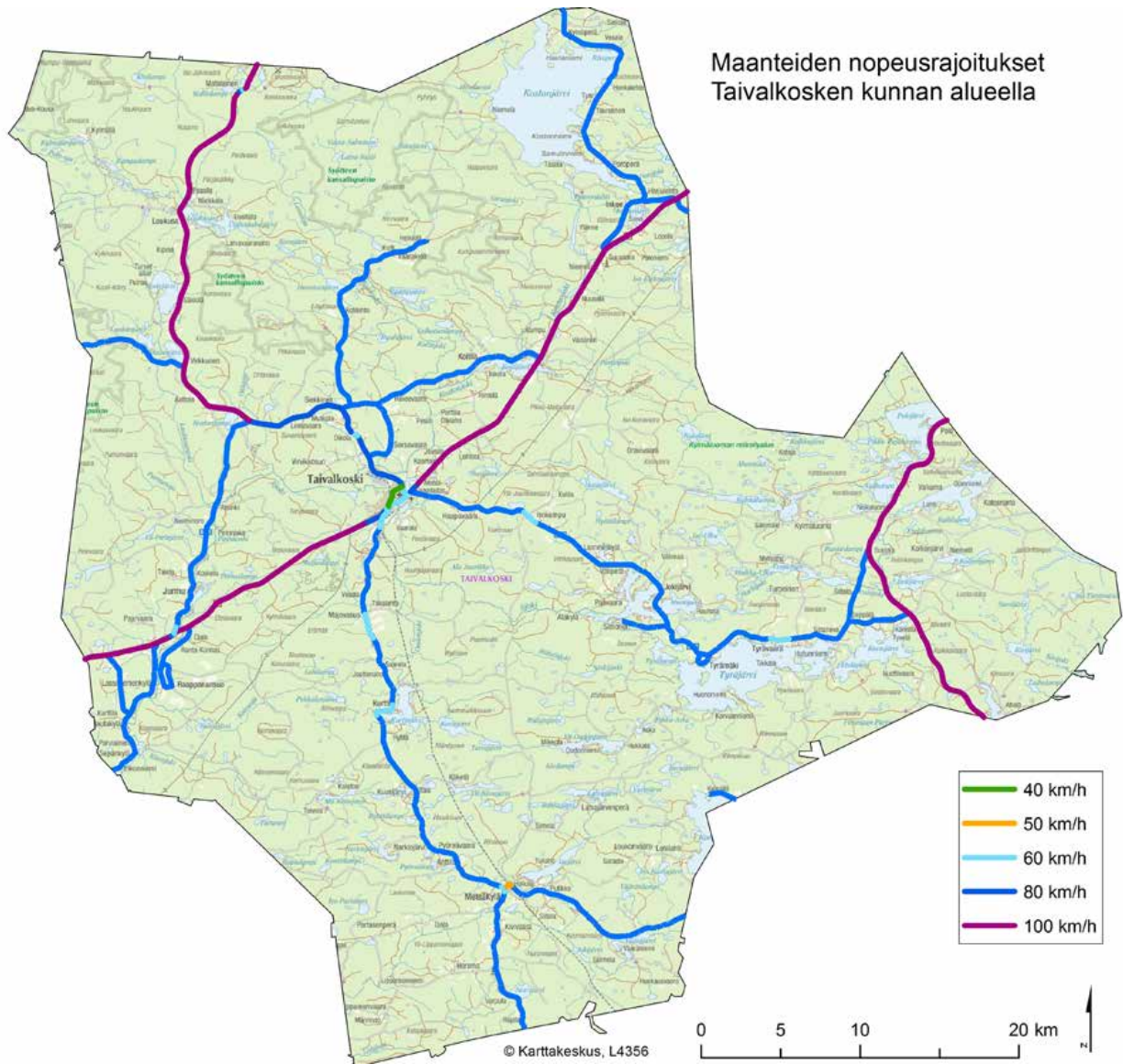
Nykyinen tie- ja katuverkko sekä liikenne

Taivalkosken kunnan alueella on maanteitä noin 320 km. Tästä valtateiden osuus on 73 km, seututeiden noin 89 km ja yhdysteiden 158 km. Kunnan ylläpitämiä katuja on noin 28 km sekä yksityisteitä yhteensä noin 360 km. Kunnan katuverkolla olevien kevyen liikenteen väylien pituus on noin 12 km. Maanteiden keskimääräiset vuoro-kausiliikenteen määrät on esitetty kuvassa 2. Maanteiden varsilla oleva tievalaistus on esitetty kuvissa 5, 6 ja 7 sekä keskusta-alueen valaistus ja kevyen liikenteen väylät on esitetty kuvassa 6 ja 8.

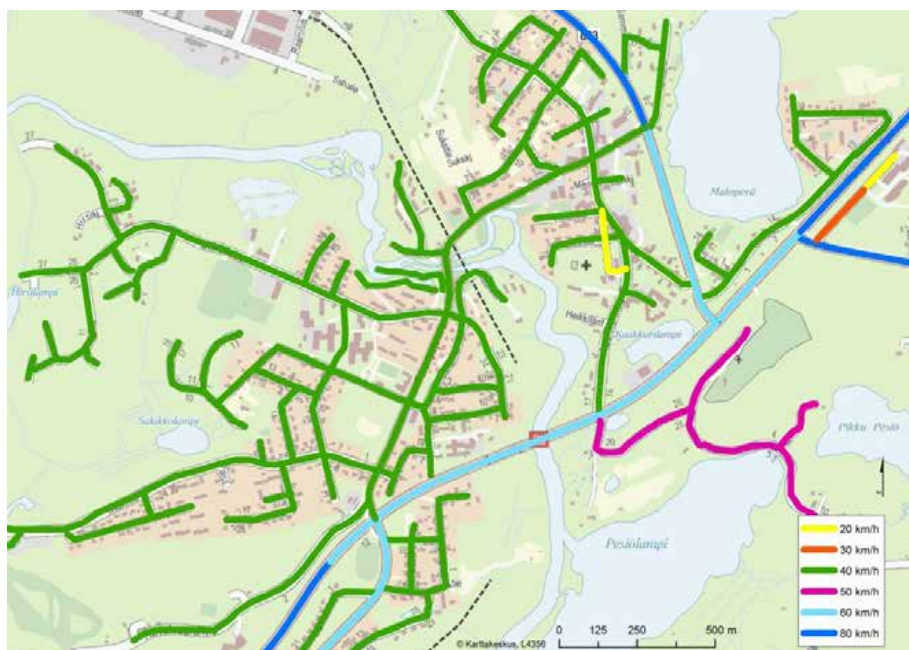
Taivalkosken maanteiden nopeusrajoitukset on esitetty kuvassa 3. Keskustaajamassa ja asuinalueilla on toteutettu kattavasti alueellinen nopeusrajoitus 40 km/h (Kuva 4). Rajoitukseen on suurella osalla alueista yhdistetty myös tasa-arvoiset tonttikatujen väliset liittymät.

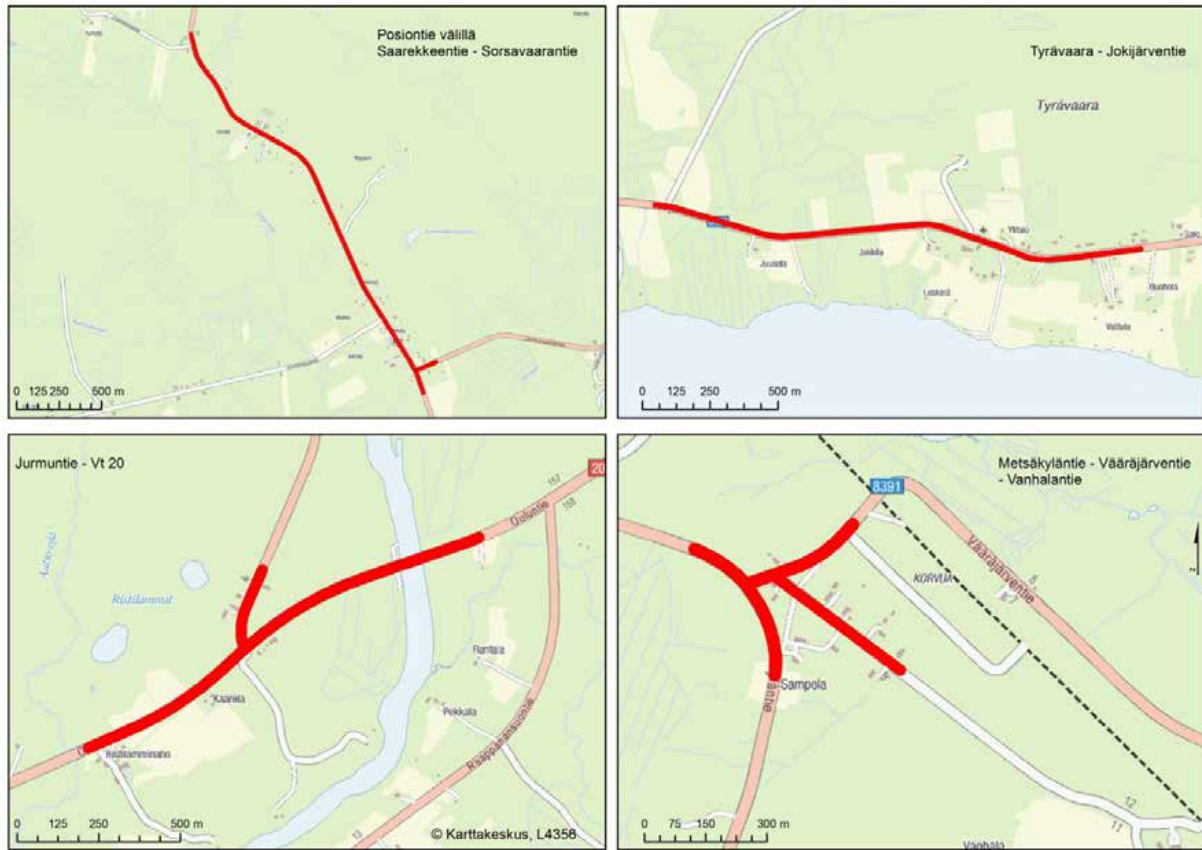
Kuva 2. Taivalkosken maanteiden keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät.

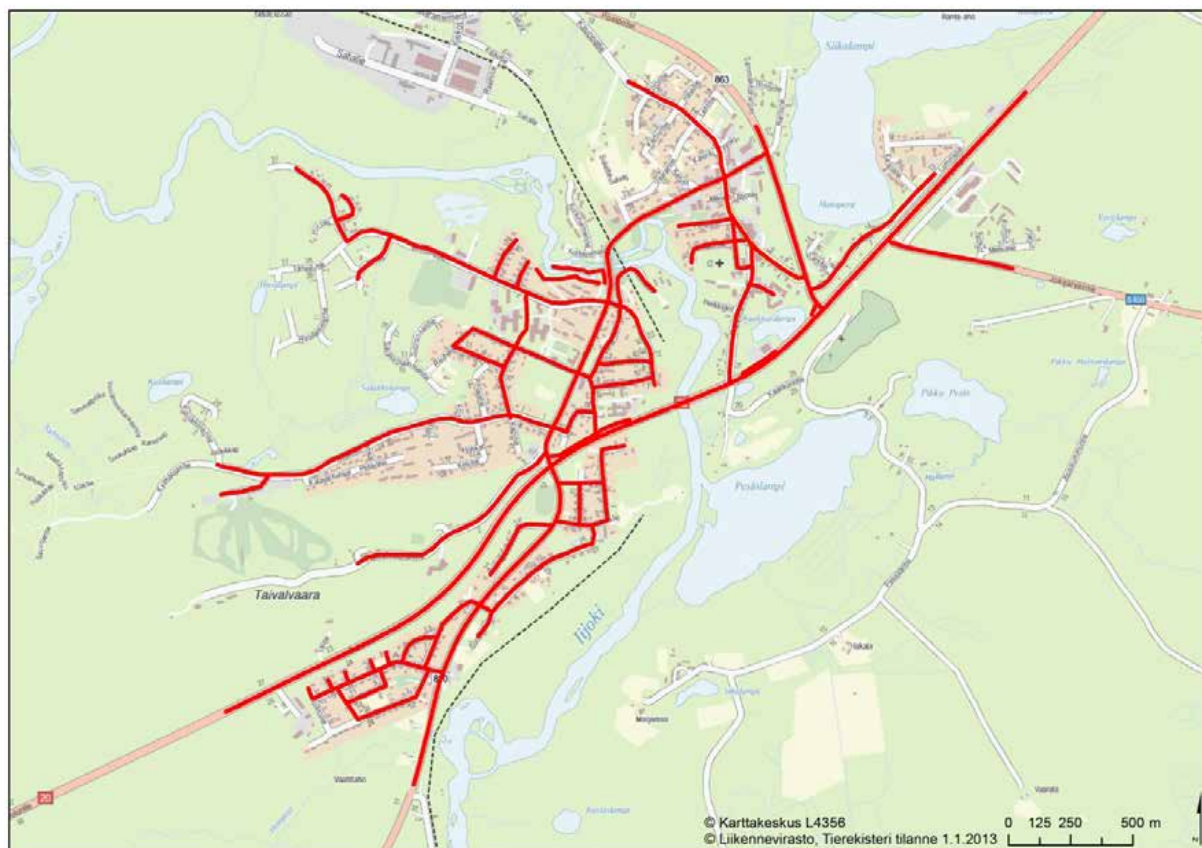
Kuva 3. Maanteiden nopeusrajoitukset.

Kuva 4. Katujen ja maanteiden nopeusrajoitukset Taivalkosken taajaman kohdalla.

Kuva 5. Maanteiden tievalaistus.

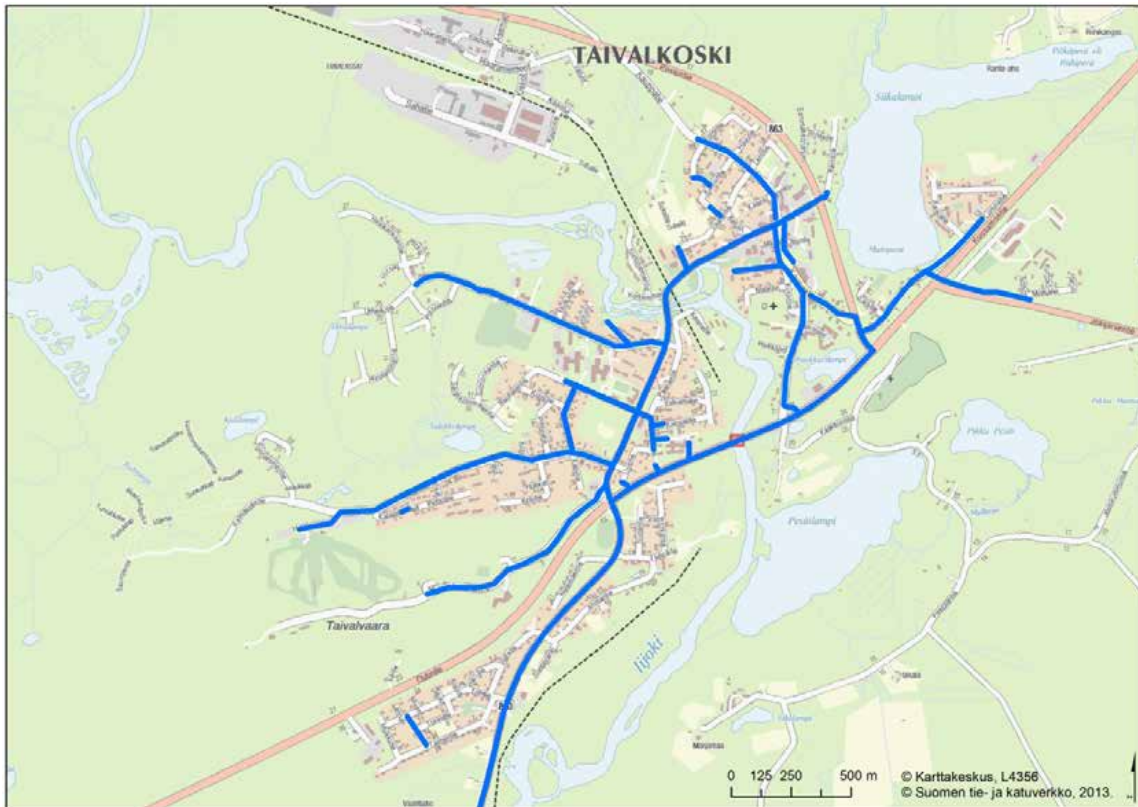
Kuva 6. Keskustan valaistus.

Kuva 7. Taivalkosken kunnan alueen valaistus.

Yhteenveto

- Katuvalaistuksen pituus 19 km.
- Maanteiden valaistuksen pituus 16 km.
- Yöaikaan sammutettavan valaistuksen pituus 4,7 km.

Kuva 8. Taivalkosken keskustan kevyen liikenteen väylät.

Kuva 9. Taajamassa nykyinen kevyen liikenteen verkko on varsin kattava.

Yhteenveto

- Kunnan kevyen liikenteen väylien pituus 6,3 km.
- Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskuksen kevyen liikenteen väylien pituus 4,4 km.

Liikenneturvallisuuden nykytila

Liikenneonnettomuudet

Onnettomuustarkastelu perustuu poliisin tietoon tulleisiin onnettomuuksiin. On arvioitu, että poliisin tietoon tulee vain osa kaikista liikenneonnettomuuksista. Kaikki kuolemaan johtaneet onnettomuudet ja yli puolet loukkaantumiseen johtavista onnettomuuksista tulevat poliisin tietoon, mutta pienistä omaisuusvahinkoihin johtaneista onnettomuuksista vain hyvin pieni osa päättyy tilastoihin. Onnettomuustarkastelu käsittää maanteillä, kaduilla ja yksityisteillä vuosina 2003–2012 tapahtuneet onnettomuudet. Onnettomuusaineisto saatiin Liikenneviraston onnettomuusrekisteristä Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kautta. Huomioon otettavaa on, että tiedot kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneista onnettomuuksista ovat osassa onnettomuuksista sijaintitiedoiltaan puutteellisia.

Taivalkosken kunnan alueella tapahtui vuosina 2003–2012 yhteensä 278 onnettomuutta, joista maanteillä tapahtui 227 sekä kaduilla ja yksityisteillä 51. Henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui 72 (26 % kaikista onnettomuuksista), joista maanteillä tapahtui 68 sekä kaduilla ja yksityisteillä 13. Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia tapahtui kuusi, joista viisi tapahtui maanteillä ja yksi kaduilla ja yksityisteillä. Eniten onnettomuuksia tapahtui valtateillä (Taulukko 1).

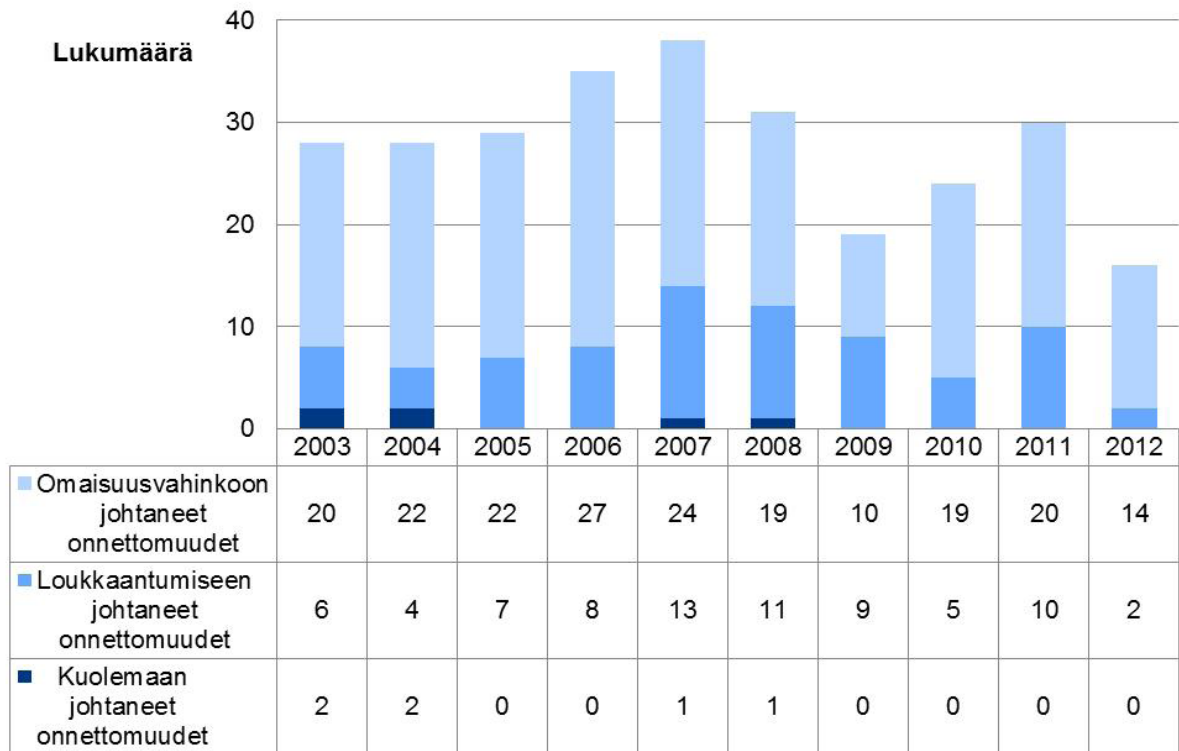
Taulukko 1. Taivalkosken teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneet onnettomuudet.

	Omaisuusvahinkoon johtaneet onnettomuudet			Loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet			Kuolemaan johtaneet onnettomuudet			Kaikki onnettomuudet yhteensä		
	Ilman alkoholia -onn.	Alkoholi- lions.	Yht.	Ilman alkoholia -onn.	Alkoholi- lions.	Yht.	Ilman alkoholia -onn.	Alkoholi- lions.	Yht.	Ilman alkoholia -onn.	Alkoholi- lions.	Yht.
Valtatiet	79	6	85	33	1	34	5	0	5	117	7	124
Seututiet	30	5	35	9	2	11	0	0	0	39	7	46
Yhdystiet	36	3	39	13	5	18	0	0	0	49	8	57
Kadut ja yksityistiet	34	4	38	11	1	12	1	0	1	46	5	51
Yhteensä	179	18	197	66	9	75	6	0	6	251	27	278

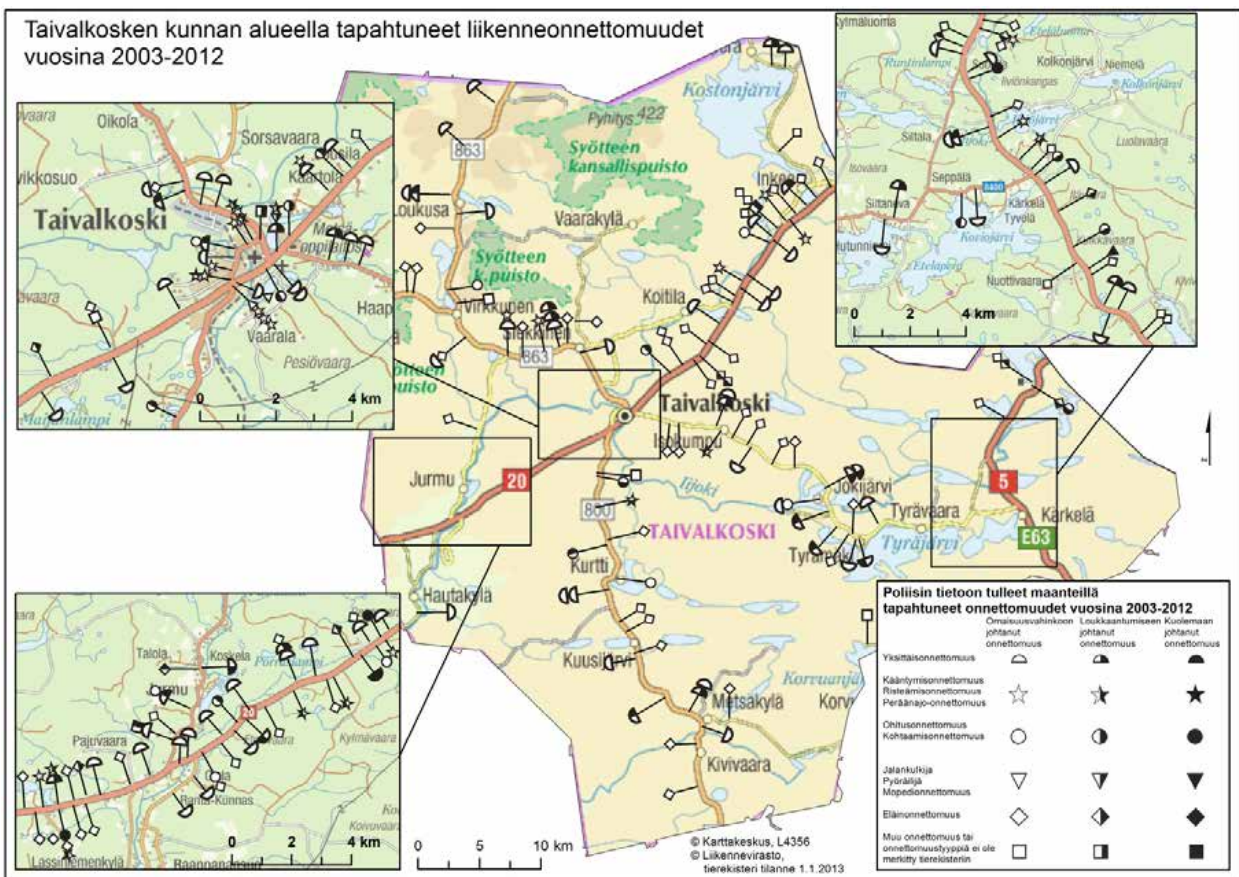
Vuosien 2003–2012 ajanjaksona onnettomuuksien määrä on vaihdellut vuosittain eikä selvää laskevaa tai nousevaa suuntausta ole havaittavissa (Kuva 10).

Kuljettaja oli juopunut (alkoholionnettomuudet) yhteensä 27 onnettomuudessa (9,7 %). Maanteillä tapahtuneista onnettomuuksista kuljettaja oli juopunut 22 onnettomuudessa (9,7 %) sekä kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneista onnettomuuksista 5 onnettomuudessa (9,8 %). Alkoholionnettomuuksista henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia oli 9, jotka kaikki olivat loukkaantumiseen johtaneita onnettomuuksia (Taulukko 1).

Alkoholionnettomuuksien määrä valtakunnallisella tasolla on ollut jo pitkään loivasti laskeva. Koko maassa alkoholin aiheuttamat henkilövahingot ovat pudonneet tarkastelu ajanjaksolla 2005 – 2009 917:stä 796:een. Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa alkoholionnettomuuksien määrä on sitä vastoin ollut pienoisesä kasvussa. Vuosien 2005 ja 2009 alkoholionnettomuuksien määrä liikenteessä on kasvanut 81:stä 90:een. Ajoneuvomääriin suhteutettuna henkilövahinkoon johtaneita alkoholionnettomuuksia liikenteessä tapahtuu paljon Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella verrattuna muuhun Suomeen.

Kuva 10. Taivalkosken teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneet liikenneonnettomuudet.

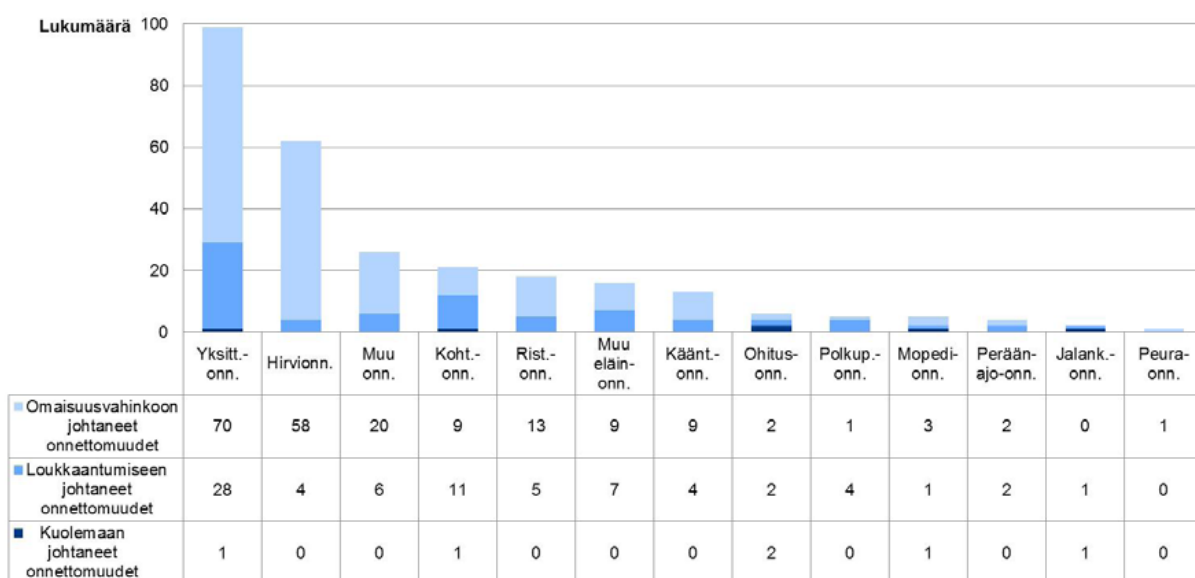

Kuva 11. Taivalkosken teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneet liikenneonnettomuudet.

Onnettomuusluokat

Taivalkoskella tapahtuneista kaikista onnettomuuksista suurin osa oli yksittäisonnettomuuksia. Yksittäisonnettomuuksia tapahtui 99, mikä oli noin 36 % kaikista onnettomuuksista. Onnettomuusluokan muu onnettomuus suuri osuus johtuu siitä, että kaduilla ja yksityisteillä tapahtuneissa onnettomuuksissa suuri osa onnettomuuksista on kirjattu ko. luokkaan

Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista tapahtui eniten yksittäisonnettomuuksia (29 onnettomuutta) ja kohtaamisonnettomuuksia (12 onnettomuutta). Muissa onnettomuusluokissa tapahtui 0 - 7 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta kussakin onnettomuusluokassa. Suhteellisesti eniten henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui peräänajo-, jalankulkija- sekä polkupyöräonnettomuuksissa.

Kuva 12. Taivalkosken teillä vuosina 2003 – 2012 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain.

Kuva 13. Kunnan alueella suhteellisesti eniten henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia tapahtui peräänajo-onnettomuuksissa. (lähde: Sotkamo-lehti 23.5.2013)

Taulukko 2. Taivalkosken teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneet onnettomuudet onnettomuusluokittain.

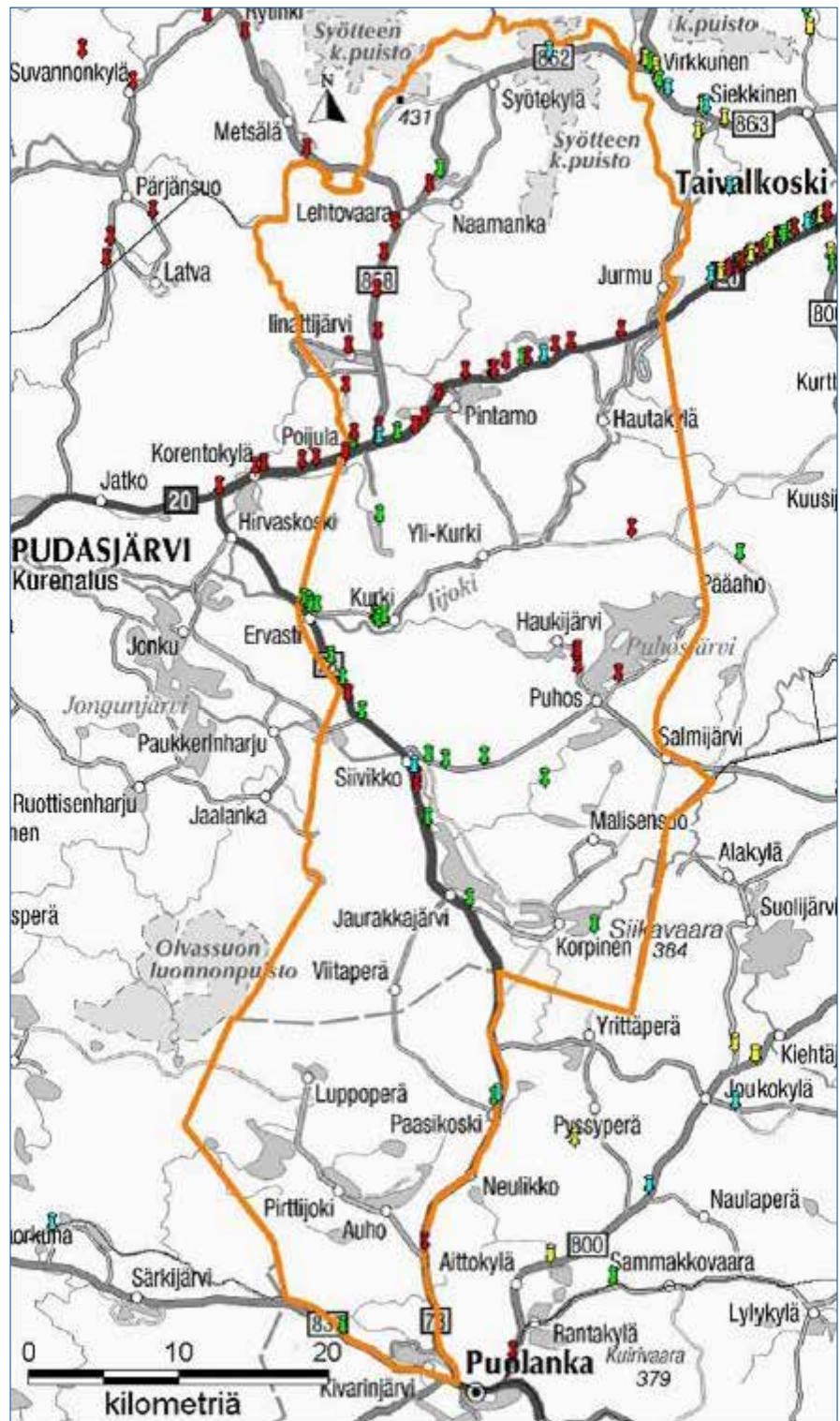
Onnettomuusluokka	Kaikki onnettomuudet	Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet	Kuolleet	Omaisuu- vahinkoon johtaneet onnettomuudet	Kuolemaan johtaneet onnettomuudet	Onnettomuuksissa loukkaantuneet	Loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet	
Yksittäisönn.	99	27	27 %	1	72	1	36	26
Hirviönn.	62	14	23 %	0	48	0	4	14
Muu önn.	26	6	23 %	0	20	0	6	6
Kohtaamisönn.	21	4	19 %	1	17	1	33	3
Risteämistönn.	18	6	33 %	0	12	0	8	6
Muu eläinönn.	16	5	31 %	0	11	0	13	5
Kääntymistönn.	13	2	15 %	0	11	0	7	2
Ohitusönn.	6	2	33 %	3	4	2	6	0
Polkupyöräönn.	5	2	40 %	0	3	0	4	2
Mopo-önn.	5	1	20 %	1	4	1	1	0
Peräänajo-önn.	4	2	50 %	0	2	0	3	2
Jalankulkijaönn.	2	1	50 %	1	1	1	1	0
Peuraönn.	1	0	0 %	0	1	0	0	0
Yhteensä	278	72	26 %	7	206	6	122	66

Hirvi-, peura- ja muut eläinönettomuudet

Taivalkoskella tapahtui hirvi- ja peuraönettomuuksia yhteensä 63 sekä 16 muuta eläinönettomuutta. Poro-önettomuuksista saatiin tiedot vain vuosilta 2005–2008. Tuona aikana poro-önettomuuksia tapahtui yhteensä 64 kpl (Kuva 15).

Kuva 14. Porot aiheuttavat suuren osan eläinönettomuuksista Taivalkosken kunnan alueella.

Kuva 15. Paikannetut poro-onnettomuudet (64 kpl vuosina 2005–2008), mikä on noin 8 % kaikista aikavälin poro-onnettomuuksista. (lähde: Porokolarit ja niiden vähentäminen, Toimintakeselvitys, Elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus 2011.).

Moottorikelkkaonnettomuudet

Moottorikelkkaonnettomuudet ovat eriteltyinä alla olevassa taulukossa. Moottorikelkkaonnettomuusaineisto on vuosilta 2002–2011. Kaiken kaikkiaan moottorikelkkaonnettomuuksia tapahtui tuona aikana yhteensä 43 kpl. Onnettomuuksissa ei kuollut kukaan, mutta vammautui 27 henkilöä. Omaisuusvahinkoja tapahtui 17 kpl ja henkilövahinkoja 27 kpl.

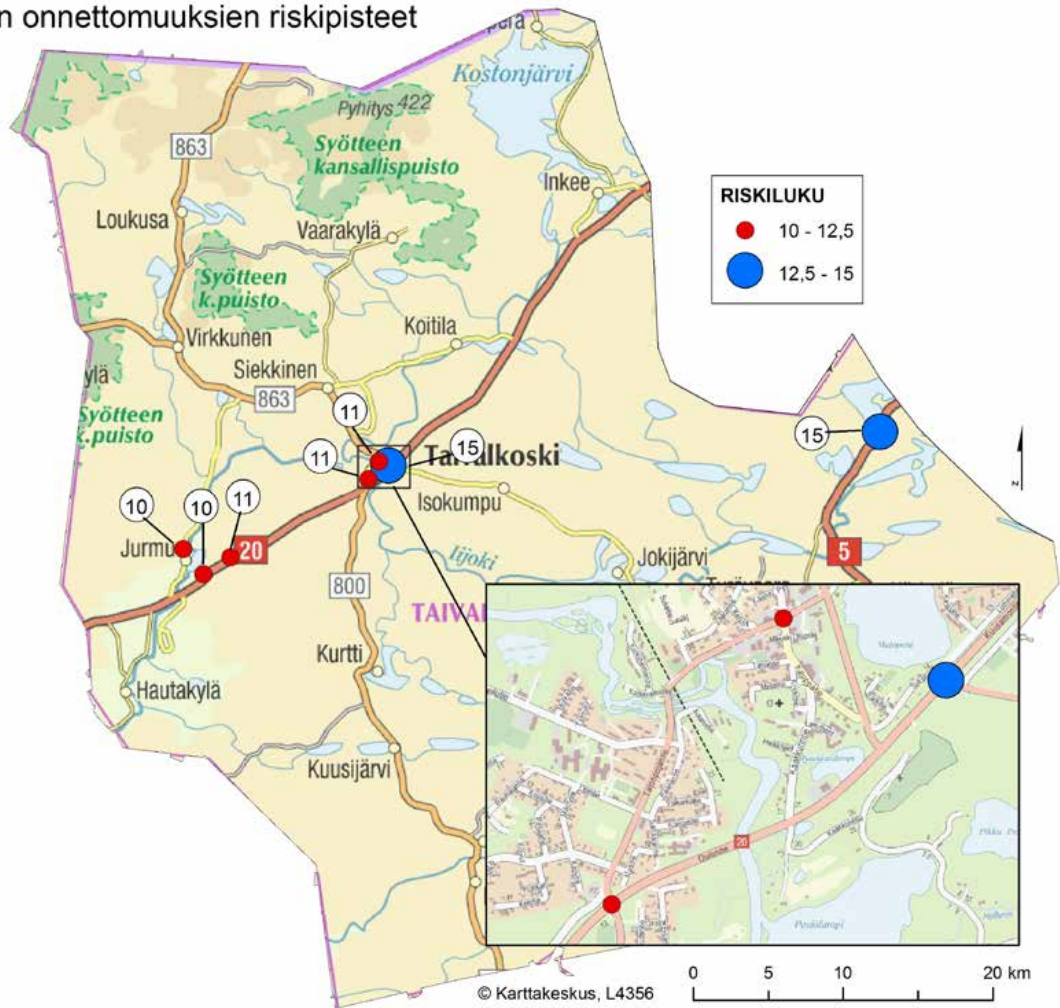
Taulukko 3. Moottorikelkkaonnettomuuksien toiminnalliset luokat. (lähde: Vakuutusyhtiöiden liikennevahinkotilasto 2002–2011, Moottorikelkkojen liikennevahingot, Vakuutuskeskus 2013).

Vuosi	Vahinko	Omaisuusvahinko	Henkilövahinko	Uhrien lukumäärä	Vammautuneiden lukumäärä	Kuolleiden lukumäärä
2002	2	1	1	1	1	0
2003	4	2	2	2	2	0
2004	4	2	3	3	3	0
2005	3	0	3	3	3	0
2006	2	0	2	2	2	0
2007	3	1	2	2	2	0
2008	8	3	5	5	5	0
2009	11	6	5	5	5	0
2010	3	2	1	1	1	0
2011	3	0	3	3	3	0
YHT	43	17	27	27	27	0

Onnettomuuksien kasaumapisteet

Maanteiden sekä katujen ja yksityisteiden onnettomuuksia tarkasteltiin myös kasaumapisteittäin. Kasaumapisteessä on tapahtunut vähintään viisi onnettomuutta tai vähintään kaksi henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta tien linjaosuudella enintään 400 metrin etäisyydellä toisistaan sekä liittymässä enintään 200 metrin säteellä liittymästä. Jokaiselle kasaumapisteelle laskettiin riskiluku, jotta kasaumapisteitä voitaisiin verrata keskenään. Riskiluku on kasaumapisteessä tapahtuneiden onnettomuuksien lukumäärän summa painottaen henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia kertoimella viisi ja omaisuusvahinkoon johtaneita onnettomuuksia kertoimella yksi. Kertoimilla painotettiin henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia omaisuusvahinkoon johtaneisiin onnettomuuksiin nähden. Katuverkon osalta kaikkien onnettomuuksien tapahtumapaikkaa ei voitu puutteellisten tietojen vuoksi tarkasti paikantaa. Alkoholionnettomuudet on jätetty kasaumapistetarkastelun ulkopuolelle, koska on katsottu, että kuljettajan juopumus vaikuttaa onnettomuuksiin liikenneympäristöä enemmän. Tähän oletukseen perustuen alkoholionnettomuudet poistettiin aineistosta, jotta liikenneympäristön vaikutus onnettomuuksien tapahtumiseen saataisiin paremmin selville.

Taivalkosken onnettomuuksien riskipisteet

Kuva 16. Taivalkosken teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneiden onnettomuuksien kasaumapisteet ja riskiluvut (aineistosta on poistettu hirvi- ja peuraonnettomuudet sekä alkoholionnettomuudet)..

Taulukko 4. Taivalkosken teillä vuosina 2003–2012 tapahtuneiden onnettomuuksien kasaumapisteet ja riskiluvut (aineistosta on poistettu hirvi- ja peuraonnettomuudet sekä alkoholionnettomuudet).

Nro	Paikka	Kaikkien onnettomuuksien määrä	Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä	Riskiluku	Huom.
1	Vt 5 Viitostie, Apronperä	3	3	15	Muita eläinonn. 2 kpl (osallisina mahd. poroja), kohtaamisonn. 1 kpl
2	Vt 20 Ouluntien ja mt 8400 Jokijärventien risteys	3	3	15	Suistumisonn. 1 kpl, peräänajo-onn. 1 kpl, polkupyöräonn. 1 kpl
3	Vt 20 Ouluntie 118	3	2	11	Suistumisonn. 2 kpl, peräänajo-onn. 1 kpl
4	Vt 20 Ouluntien, mt 800 Metsäkyläntien ja mt 18829 Talonpojantien risteys	7	1	11	Risteämisonn. 5 kpl, mopedionn. 1 kpl, polkupyöräonn. 1 kpl
5	Mt 18829 Talonpojantien ja Kauppatien risteys	3	2	11	Risteämisonn. 4 kpl
6	Vt 20 Ouluntie 140	2	2	10	Suistumisonn. 1 kpl, kohtaamisonn. 1 kpl
7	Mt 8610 Jurmuntie 38 - 39	2	2	10	Suistumisonn. 1 kpl, muu eläinonn. (osallisena mahd. poro)

Onnettomuuskustannukset

Taivalkoskella liikenneonnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuneet kustannukset olivat keskimäärin 4,1 milj. € vuodessa. Tästä kunnan osuudeksi on arvioitu 20–30 %. Vuosittaiset kustannukset 20 % mukaan laskettuna ovat olleet noin 820 000 €. Asukaslukuun suhteutettuna se tarkoittaa noin 190 €/asukas. Todellisuudessa onnettomuuksista aiheutuneet kustannukset ovat vielä suuremmat, koska suuri osa erityisesti kevyen liikenteen loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista ei tule poliisin tietoon ja sitä kautta viralliseen onnettomuustilastoon. Näiden tilaston ulkopuolelle jääneiden onnettomuuksien kustannukset eivät ole em. kustannuksissa mukana.

Yhteenveto

- Taivalkosken kunnan alueella tapahtui onnettomuuksia vuosina 2003–2012 yhteensä 278.
- Onnettomuuksissa loukkaantui 122 ja kuoli seitsemän henkilöä.
- Eniten onnettomuuksia tapahtui valtatiellä 20.
- Eniten tapahtui yksittäisonnettomuuksia.
- Kunnan alueella tapahtuneista poliisin tietoon tulleista liikenneonnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuneet kustannukset olivat keskimäärin 4,1 milj. € vuodessa, joista kunnan osuus 20 %.
- Kustannukset asukaslukuun suhteutettuna 190 €/kuntalainen.

Liikenneturvallisuuskyselyt

Taivalkosken liikenneturvallisuusongelmia kartoitettiin kevään 2013 aikana tehdyillä asukas- ja koululaiskyselyillä. Asukkaat vastasivat kyselyyn internetissä tai paperilomakkeilla ja koululaiset internetissä. Asukaskyselystä tiedotettiin paikallisissa lehdissä sekä kuntien internetsivuilla.

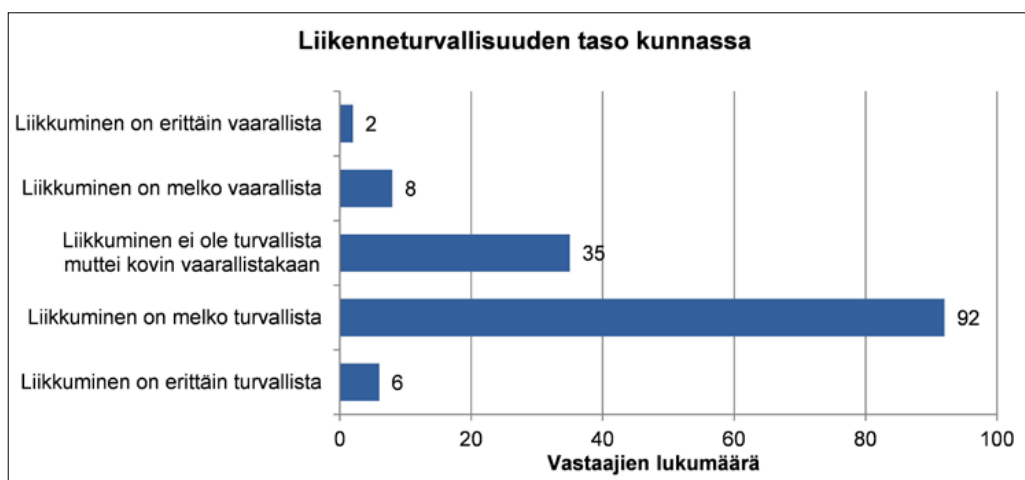
Työn aikana pidettiin myös yleisötilaisuus 30. – 31.8.2013 Elomarkkinoiden yhteydessä. Tilaisuudessa esiteltiin kyselyissä ja onnettomuusanalyseissä esille tulleita ongelmakohteita sekä ehdotuksia liikenneympäristön parantamistoimenpiteiksi. Toimenpide-ehdotukset pidettiin myös nähtävillä kaupungin internetsivuilla.

Kuva 17. Liikenneturvallisuussuunnitelman yleisötilaisuuden esittelypiste Taivalkosken Elomarkkinoilla.

Asukaskysely

Asukaskyselyyn saatiin yhteensä 149 vastausta. Vastaajista 52 % oli naisia ja 48 % miehiä. Vastaajista 66 % oli työssäkäyviä. Suurin osa vastaajista, noin 64 %, oli sitä mieltä, että Taivalkosken kunnan alueella liikkuminen on melko turvallista ja 25 % vastaajista oli sitä mieltä, että liikkuminen ei ole turvallista, muttei kovin vaarallistakaan.

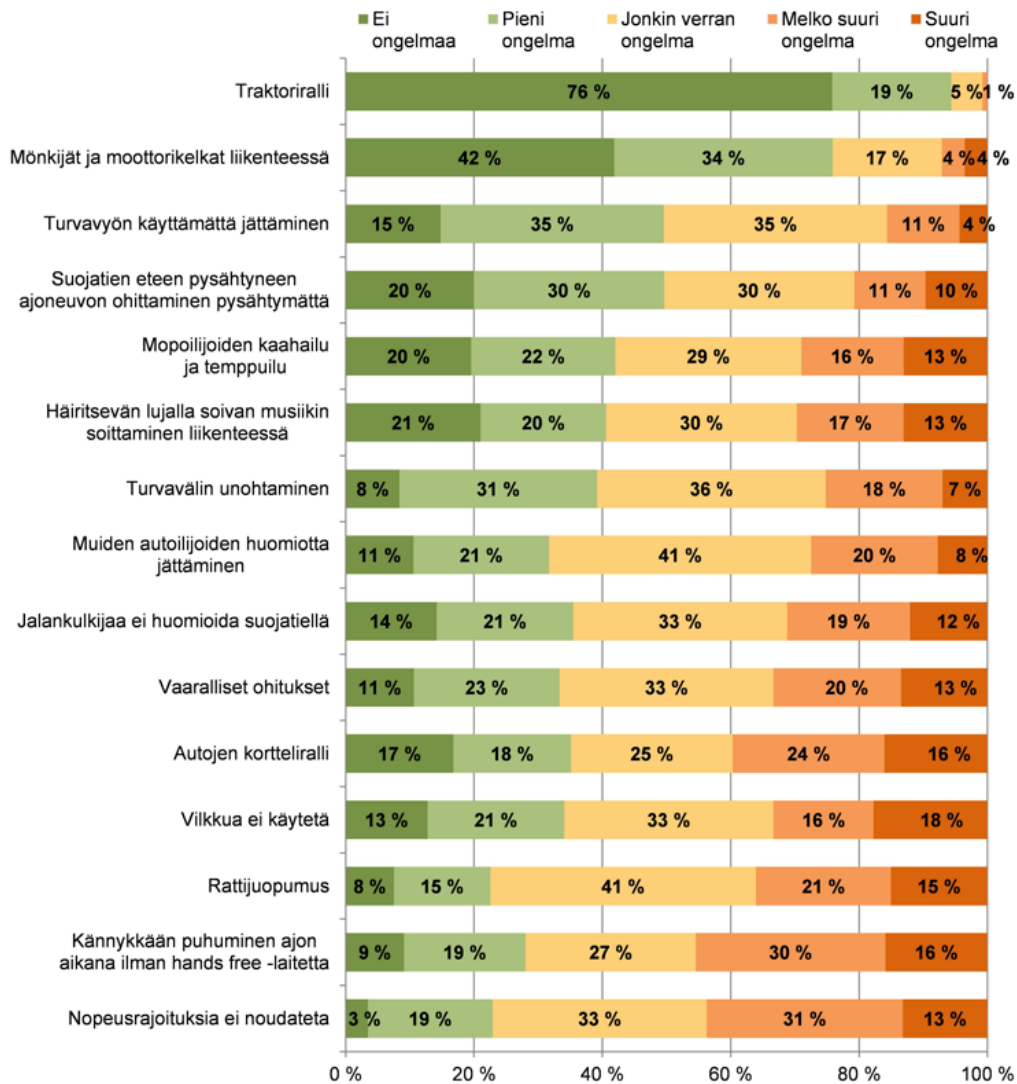
Kuva 18. Liikenneturvallisuustilanne Taivalkoskella asukaskyselyn mukaan.

Suurimpina asenteisiin ja liikennesääntöihin liittyvinä liikenneturvallisuusongelmina pidettiin nopeusrajoituksen noudattamatta jättämistä, kännykkään puhumista ajon aikana ilman hands free -laitetta sekä rattijuopumusta. Liikenneympäristöön liittyvinä suurimpina ongelmina pidettiin poroja sekä kasvillisuutta, lumivalleja tai muita näköesteitä (Kuva 19).

Kuva 19. Poroja pidetään liikenneympäristön suurempana ongelmana Taivalkosken kunnan alueella.

Arvioikaa seuraavia asenteisiin ja liikennesääntöihin liittyviä ongelmia kunnan alueella

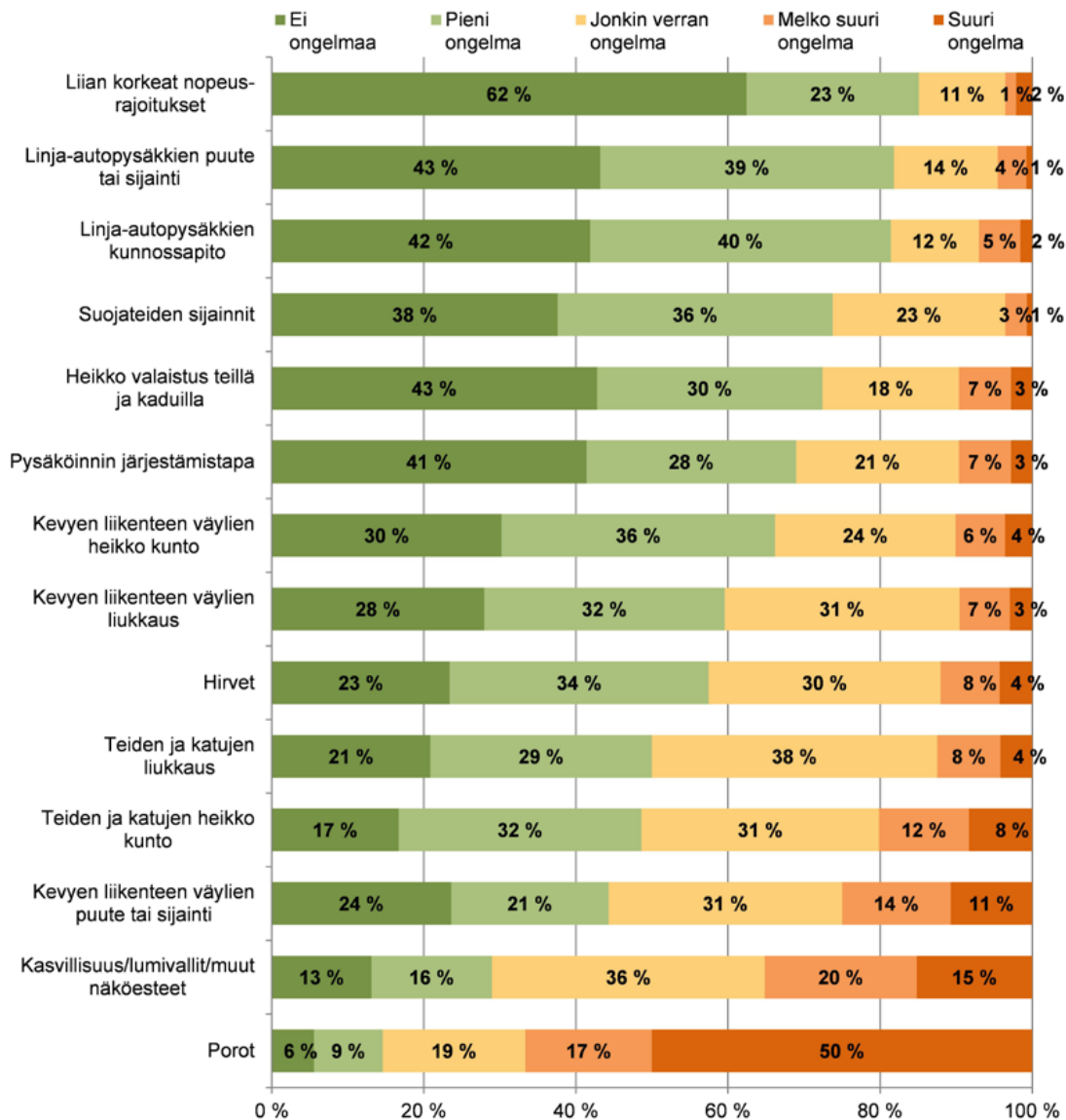
Kuva 20. Asenteisiin ja liikennesääntöihin liittyvät ongelmat Taivalkoskella asukaskyselyn mukaan.

Turvavälineistä vastaajat käyttivät eniten autoillessa turvavyötä sekä kypärää moottoripyörällä ajaessa. Erityisesti pyöräilykypärän ja hands free -laitteen käyttöasteet ovat alhaisia, etenkin kun huomioidaan, että laki velvoittaa niiden käytön.

Kuva 21. Tuloksista kävi ilmi, että pyöräilykypärän sekä hands free laitteen käyttö liikenteessä on vähäistä. (lähde: Liikenneturva 2013)

Arvioikaa seuraavia liikenneympäristöön liittyviä ongelmia kunnan alueella ongelmia kunnan alueella

Kuva 22. Liikenneympäristöön liittyvät ongelmat Taivalkoskella asukaskyselyn mukaan.

Kuva 23. Porojen lisäksi risteysien näkemäesteet nähtiin ongelmallisina kyselyssä. Kuntalaiset olivat tyytyväisiä linja-autopysäkkien sijaintiin ja määrään.

Arvioikaa kuinka usein käytätte seuraavia turvavälineitä

Kuva 24. Taivalkosken asukkaiden turvavälineiden käyttö asukaskyselyn mukaan.

Kuva 25. Suurimmat turvavälineiden käyttöasteet olivat kyselyn mukaan turvavyöllä sekä moottoripyöräkypärällä. (lähde: Liikenneturva 2013)

Tärkeimmiksi keinoiksi liikenneturvallisuuden parantamiseksi nähtiin asenteiden muuttaminen, talvikunnossapidon parantaminen, sekä liittymien näkemien parantaminen (Kuva 26).

Kuva 26. Tärkeimmiksi koetut keinot liikenneturvallisuuden parantamiseksi Taivalkosken asukaskyselyn mukaan.

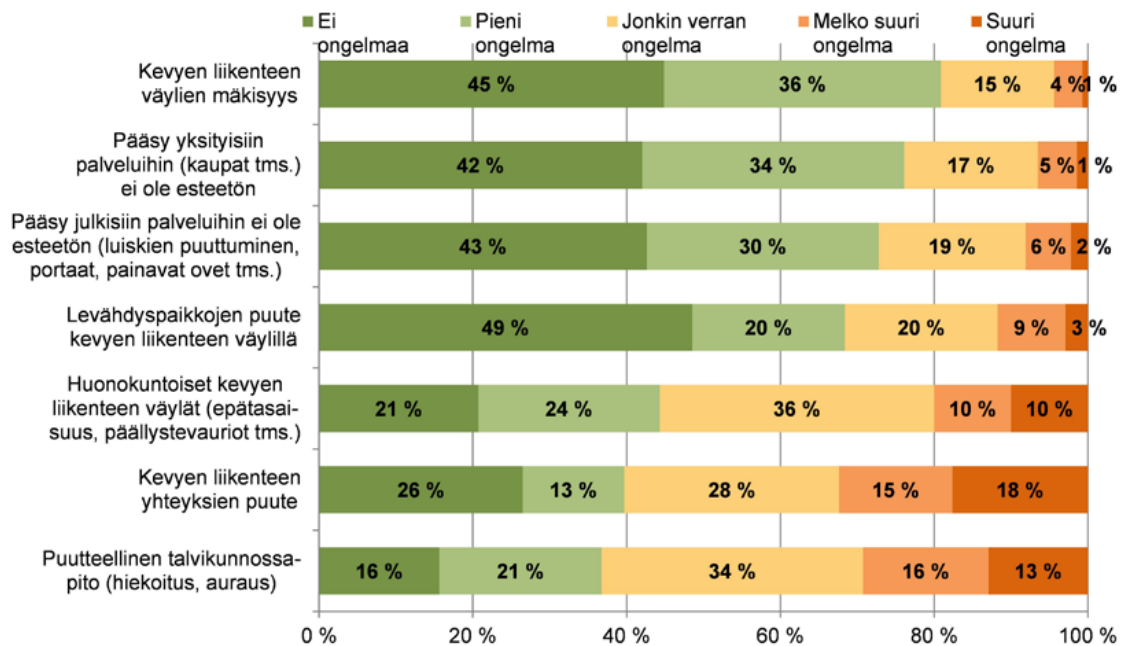
Esteettömyysongelmina Taivalkoskella pidettiin talvikunnossapitoa sekä kevyen liikenteen yhteyksien puutetta. Kävely ja pyöräily valittaisiin useammin kulkumuodoksi lyhyillä matkoilla jos kevyen liikenteen väyliä olisi enemmän ja liikenneväylien kunto olisi parempi.

Vastaajille oli tapahtunut läheltä piti -tilanteita liikenteessä mm. hirvien kanssa ja liittymissä väistämisvelvollisuuden noudattamatta jättämisen takia. Lisäksi läheltä piti -tilanteita on tapahtunut jalankulkijoille ja pyöräilijöille autoliikenteen kanssa.

Kuva 27. Kyselyssä mm. heikkoa talvikunnossapitoa pidettiin suurena esteettömyysongelmana. (lähde: Tamperelainen 12.1.2013)

Arvioikaa seuraavia esteettömyyteen liittyviä ongelmia kunnan alueella

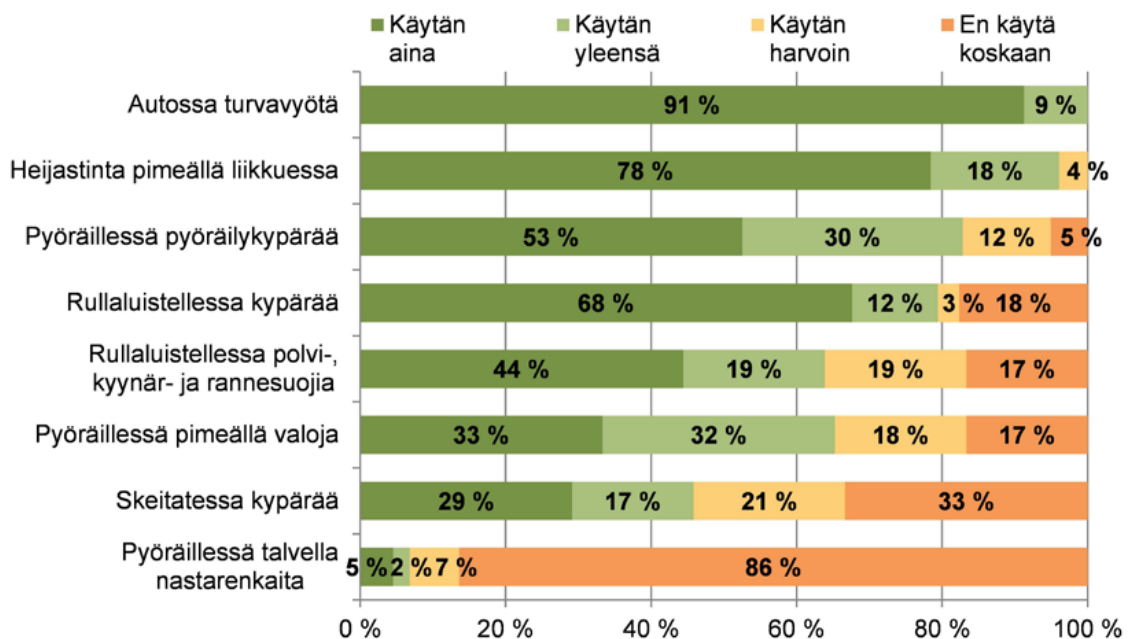

Kuva 28. Esteettömyyteen liittyvät ongelmat Taivalkosken alueella.

Koululaiskysely

Koululaiskyselyyn saatiin yhteensä 104 kpl vastauksia. Kyselyssä kysyttiin mm. koululaisten turvavälineiden käyttöä. Eniten käytetyimpiä turvavälineitä olivat turvavyö autossa ja heijastin pimeällä liikuttaessa (Kuva 29).

Koululaisten turvavälineiden käyttö

Kuva 29. Taivalkosken koululaisten turvavälineiden käyttösuudet.

Kuva 30. Pyöräilykypärän käyttö koululaisten keskuudessa on kohtalaisen aktiivista.

Asukas- ja koululaiskyselyssä esille nousseet ongelmakohteet

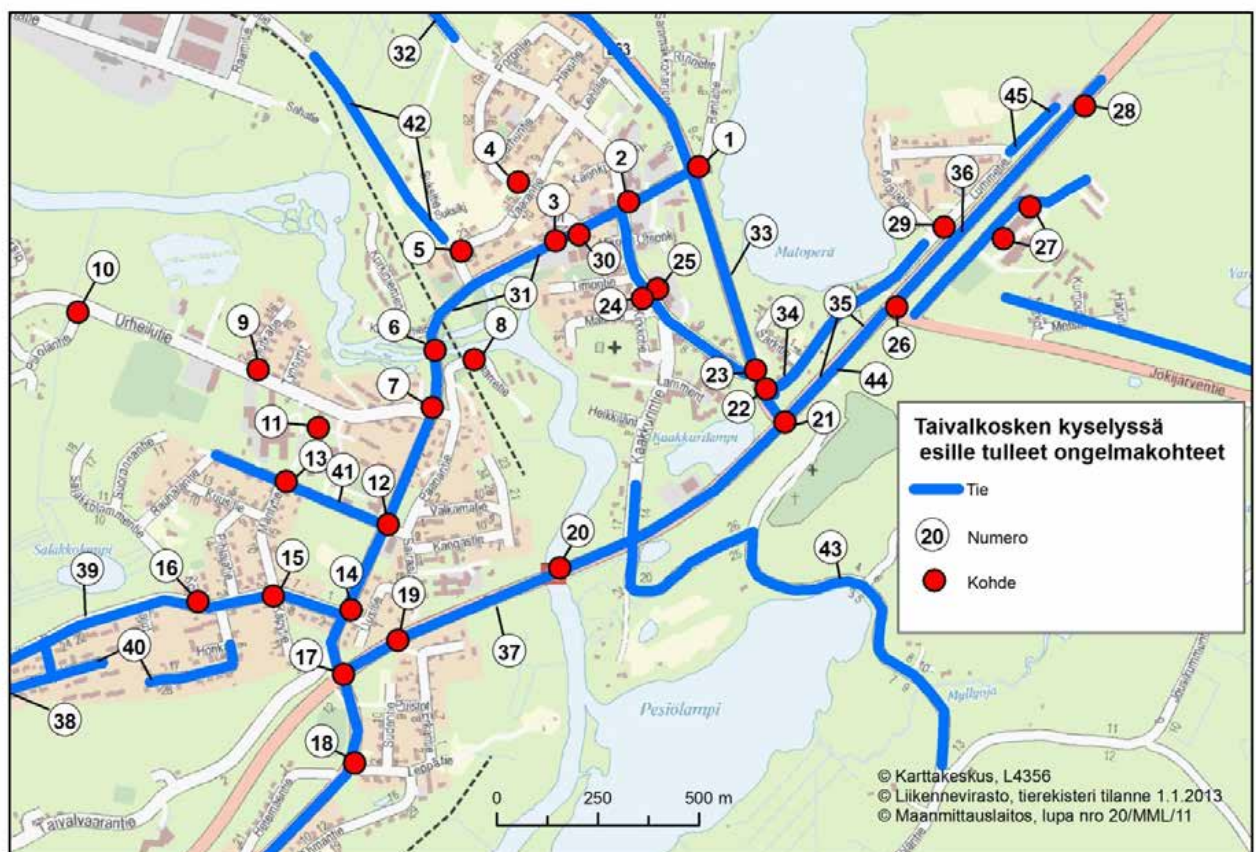
Asukaskyselyssä asukkaat saivat merkitä liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisia paikkoja kartalle karttapalautejärjestelmän kautta. Myös koululaiset saivat kyselyssä mainita koulumatkan vaarallisia paikkoja. Kyselyjen tulokset analysoitiin yhdessä ongelmakohdekokonaisuuden selvittämiseksi. Asukas- ja koululaiskyselyissä luokiteltiin sellaiset kohteet, jotka kyselyyn vastanneet mainitsivat vähintään kolme kertaa (Taulukko 5 ja Kuva 31, 32). Myös vähemmän mainintoja saaneet kohteet käytiin läpi työn aikana.

Taulukko 5. Asukas- ja koululaiskyselyssä esiin nousseet ongelma-kohteet.

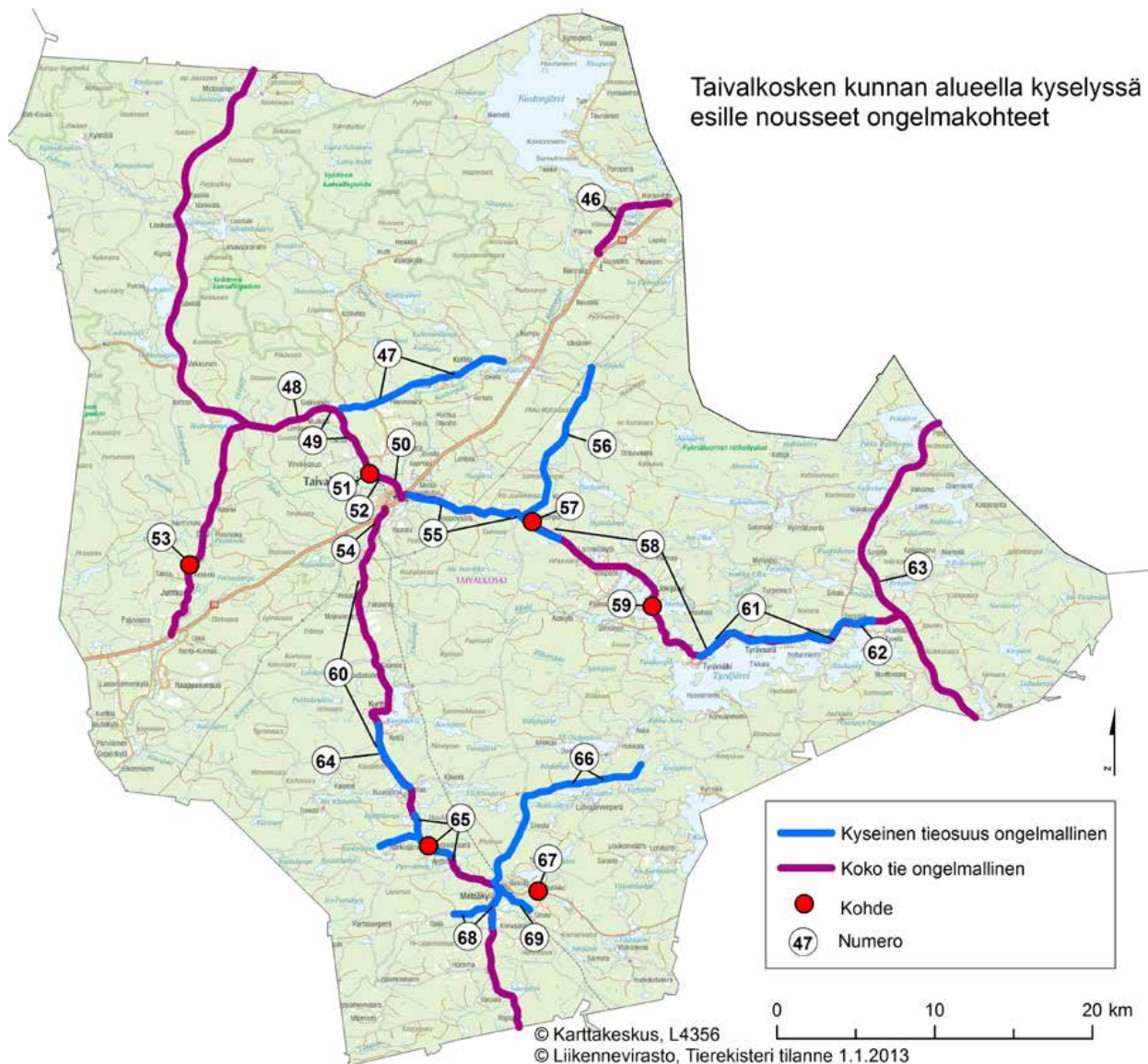
Vaaranpaikat Taivalkoski				
Nro	Kohde	Maininnat		Ongelmat
		Asukas-kysely	Koululais-kysely	
1	Mt 863 Taivalkoski-Posio ja Mt 18829 Taivalkoski kk -liittymä	3	1	Huonot ryhmittymiskaistat, huono näkyvyys Posion suuntaan, kevyen liikenteen väylän puuttuminen Aseman suuntaan. Erittäin kapea risteys, raskas liikenne.
2	Mt 18829 Taivalkoski kk - Kauppatie -liittymä	6		Hidastekoroke liian korkea, liittymään tulisi saada kiertoliittymä ja STOP-merkki
3	Mt 18829 Taivalkoski kk: Suojatie Ahman Kone Ky:n kohdalla	3	2	Runsaasti tien ylittäviä jalankulkijoita, vaarallinen ylityspaikka, välikorokkeet hankaloittavat kulkua ja korokkeiden näkyvyys pimeällä on huono. Tie on myös kapea korokkeiden vuoksi
4	Karhantie - Vaarantie: kävelytie kys.katujen välillä		1	Karhantien ja Vaarantien välisellä kävelytiellä ajavat ajoittain myös autot
5	Vaarantie-Suksitie: Kirkonkylän esikoulun parkkipaikka sekä alue, johon linja-autot jättävät esikoululaiset, Talonpojantien linja-autopysäkki (johon osa eskarilaisista jätetään)		5	Esikoulun parkkipaikka ruuhkainen ja vaarallinen. Linja-autot jättävät lapset Vaarantien kautta Suksitielle, jossa ei ole pysäkkiä. Linja-autot peruuttelevat myös Suksitieltä Vaarantielle. Vaarantie kapea ja jalkakäytävä puuttuu.
6	Mt 18829 Taivalkoski kk, joen ylityskohta	1	1	Kevyen liikenteen väylä on mutkassa vaarallisen lähellä liikennettä ulkomutkan puolella. Auton ajautuminen / ohjautuminen väylälle todennäköistä. Uusi väylä kevyelle liikenteelle kaiteen taakse. Sillan kaiteet kevyen liikenteen näkökulmasta liian matalat ja vaaralliset.
7	Mt 18829 Taivalkoski kk - Urheilutie -liittymä	4	1	Shellit päin tultaessa heikko näkyvyys Urheilutielle, mistä johtuen autot pysähtyvät suojatielle. Liian jyrkkä koroke. Koululaiset eivät käytä suojatietä oikein. Talvisin korkeat lumivallit.
8	Kaarretie, Rautatien alituspaikka	1		Rautatien alituskohdalla peilin puuttuminen
9	Urheilutie - Mutkatie -liittymä	1		Oikealta tulevien väistäminen
10	Piilolantie	1		Umpikuja merkkien puuttuminen kauttaaltaan kunnan alueella
11	Urheilutie: Taivalkosken kirjaston ja nuorisotilojen liittymä sekä piha-alue	1		Liittymä ja piha-alue ahdas
12	Mt 18829 Taivalkoski kk - Opintie -liittymä	2	6	Liian jyrkät korokkeet, nopeusrajoituksista piittaamattomuus, vilkaasti liikennöity (mm. koulukuljetukset).
13	Mäntytie - Opintie -liittymä		1	Vilkaasti liikennöity kouluaikoina. Talvisin lumipenkat haittaavat näkyvyyttä Mäntytieltä Opintielle.
14	Mt 18829 Taivalkoski kk - Mäkitie -liittymä	1		Liian jyrkät korokkeet
15	Mäkitie - Mäntytie -Käpytie -liittymä	1	1	Liian jyrkät korokkeet, autoilijat eivät huomioi suojatien käyttäjä
16	Mäkitie - Koivutie -liittymä	1		Liian jyrkät korokkeet
17	Vt 20 Oulu-Kuusamo - Mt 18829 Taivalkoski kk -liittymä	8	3	Korkeat ajonopeudet autoilla, kiertoliittymän puuttuminen, talviaikaan huono näkyvyys risteysalueella, jyrkkä koroke, alikulussa keväisin runsaasti vettä ja talvisin jäässä, mistä johtuen lapset ylittävät risteuksen yläkautta. Valaistuksen puuttuminen.
18	Mt 800 Ylivieska-Vaala-Taivalkoski - Leppätie -liittymä	1		Suojatien sijainti hankala.
19	Vt 20 Oulu-Kuusamo: Ouluntien ylitys terveyskeskuksen kohdalta		2	Autot eivät noudata nopeusrajoituksia, suojatien puuttuminen
20	Vt 20 Oulu-Kuusamo, vesistön ylitys	1		Vaarallinen kapea tienkohta
21	Mt 863 Taivalkoski-Posio ja Vt 20 Oulu-Kuusamo -liittymä	2		Posiontien ja vt20 liittymän kanavointi. Nykyinen on sekava
22	Mt 863 Taivalkoski-Posion ja Siikatien liittymä	1	1	Suojatien puuttuminen, raskas liikenne, näkyvyys liikenteenjakkajien takaa heikko, talvella näkyvyyttä ei ole juuri ollenkaan
23	Mt 863 Taivalkoski-Posion ja Kauppatien liittymä	4		Posiontiellä huonot ryhmittymiskaistat, talvella lumipenkat estävät näkyvyyden Posiontien suuntaan. Liittymäalue yleisesti ottaen hankala.
24	Kauppatie, Torin alue	1		Pysäköinti torialueella
25	Kauppatie, S-marketin edusta	6		S-marketin edustalle pysäköivät autot häiritsevät kevyen liikenteen kulkua. Parkkialue myös ongelmallinen autoilijoiden kannalta, koska joudutaan peruuttamaan ylämäkeen pois lähdeittäessä.
26	Vt 20 Oulu-Kuusamo ja Mt 8400 Jokijärventie -liittymä	8		Näkyvyys huono etenkin talvella Jokijärventieltä päin tultaessa. Myös sillankaide heikentää näkyvyyttä. Kevyenliikenteen väylän puuttuminen Kuusamon suuntaan.

27	Metsäoppilaitoksen ympäristö	3		Piha-alueiden läpiajo aiheuttaa vaaratilanteita
28	Vt 20 Oulu-Kuusamo, Jokijärventien liittymän pohjoispuoli	2		Väistötilla Teboil -huoltamon kohdalle, nopeusrajoituksen (60km/h) jatkaminen pohjoisemmaksi
29	Lummetien ja Kaislatien liittymä	1		-
30	Mt 18829 Taivalkoski kk, Linja-autoaseman piha-alue		1	Ei ole selkeästi merkittyä paikkaa jalankulkijoille. Paljon liikennettä muuten.
31	Mt 18829 Taivalkoski kk	1		Liian suuret nopeudet autoilijoilla. Sade- ja sulamisvedet kertyvät paikoitain ajoradalle.
32	Kauppatien ja Taivalkosken torin välinen osuus, Kauppatielle oleva hiekkatie -osuus	2	1	Kevyen liikenteen väylän puuttuminen, liian korkeat nopeudet autoilla, hiekkatie -osuuden tienpinta epätasainen
33	Mt 863 Taivalkoski-Posio: Vt 20 Oulu-Kuusamo ja Mt18829 Taivalkoski kk välinen osuus	5		Kevyen liikenteen väylän puuttuminen, raskas liikenne
34	Siikatie: Mt 863 Posiontien ja Särkitien välinen osuus	2		Hidasteita esim Särkitien liittymään. Olemassa oleva koroke liian matala, tulisi korottaa.
35	Vt 20 Oulu-Kuusamo, Siikatien alueella oleva asuinalue	1		Kevyen liikenteen väylän puuttuminen
36	Vt 20 Oulu-Kuusamo: Mt 863Posiontien ja Riihikankaan välinen osuus	1		Kevyen liikenteen väylän puuttuminen
37	Vt 20 Oulu-Kuusamo	2	5	Vaarallinen liikkuu, kevyen liikenteen väylällä saavat ajaa myös mopot Vt 20:lla autoilla liian korkeat nopeudet
38	Katajatatie	2		Autot ajavat kevyen liikenteen väylän läpi. Heikko valaistus, huono näkyvyys pimeällä
39	Mäkitie	1	1	Talviaikaan töyssyt eivät ole riittävän suuret hidastamaan liikennettä, ajetaan ylinopeutta
40	Kelotie ja Petäjätie	1		Kävelytien puuttuminen
41	Opintie	2		Liikennejärjestelyt eivät toimi: Ahdas ja liikennemääriin nähden ei toimi kuten pitäisi, tienvarsipysäköinti hankalaa tien kapeuden vuoksi
42	Kiskotie - Vaarantie välinen metsäalue	1		Kevyen liikenteen väylän puuttuminen
43	Kaakkurintie, Hautausmaan ympäristö sekä Vt 20:n pohjoispuoleinen osuus	2		Mutkainen tie ja vilkas liikenne, Kevyen liikenteen väylän puuttuminen. Pohjoispuolelle ei pidä rakentaa yhteyttä ABC-huoltoasemalle.
44	Vt 20:n osuus välillä Mt 863-Taivalkoski-Posio - Mt 8400 Jokijärventie	1	2	Raskas liikenteen takia turvaton jalankulkijoille
45	Vt 20 Oulu-Kuusamo: Lummetien ja Teboilin välinen alue	1		Kevyen liikenteen väylän puuttuminen
46	Mt 18838 Inkee		1	Tien ylitys, valaisematon tie.
47	Mt 8631 Koitilantie	1		Huonokuntoinen ja kapea tie, vilkkaasti liikennöity, huono valaistus, kevyen liikenteen väylän puuttuminen
48	Mt 863 Posiontie		1	Tien ylitys.
49	Mt 863 Taivalkoski-Posio, Vitikon ja Oikolan välinen osuus sekä Saarekkeentien ja Sorsa-vaarantien välinen osuus.	2		Liian suuret nopeudet asutusalueella, kevyen liikenteen väylän puuttuminen (paljon lapsia liikkuu alueella)
50	Mt 863 Taivalkoski-Posio sekä Vt 20:n liittymän ja Kuvajanlammen välinen osuus	8		Valaistuksen puuttuminen, talvikunnossapito etenkin linja-autopysäkkien kohdalta heikkoa, talvisin suuret lumivallit pakottavat ajamaan keskellä tietä, kevyen liikenteen väylän puuttuminen, raskas liikenne.
51	Mt 863 Taivalkoski-Posio, keskustan pohjoispuoli sekä Kostonjoen alue	2		Hirvien tienylityspaikka. Pimeä tienkohta. Raskasta liikennettä/kevyttä liikennettä pimeässä.
52	Mt 863 Taivalkoski-Posio, Kuva- jan lammen alue	1		Linja-autopysäkin puuttuminen
53	Mt 8610: Jurmuntie 34		1	Jurmuntien ylitys vaarallinen, koska tiellä nopeusrajoitus 80km/h. Tie on kapea ja mutkainen, raskasta liikennettä paljon. Jurmun 34:n lähetyillä mutka, jonka takaa on vaikea havaita autoja/autojen vaikea havaita jalankulkijoita ja pyöräilijöitä.
54	Mt 800 Ylivieska-Vaala-Taivalkoski: Vt 20 ja Jänispalontien välinen osuus	1		Huono ajokäyttäytyminen -lisää poliisin valvontaa
55	Mt 8400 Jokijärventie, Metsätie-Jousikumuntie osuus	2		Kevyen liikenteen väylän puuttuminen väliltä Metsätie - Jousikumuntie. Osuudella kulkee paljon lenkkeilijöitä. Kaiteiden kohdalta tie on kapea. Raskasta liikennettä.
56	Yrjänäntie	1		Talvikunnossapito heikkoa, vaikka tiellä liikkuu paljon lapsia kävelen ja pyörällä

57	Mt 8400 Jokijärventie, Yrjänäntien liittymän ja Isokummun alue			Mäki ja näkömäesteet
58	Mt 8400 Jokijärventie	2	11	Talvikunnossapito, raskas liikenne, tie on mutkainen ja kapea, päällyste huono, kevyen liikenteen väylän ja valaistuksen puuttuminen, nopeusrajoituksista piittaamattomuus.
59	Mt 8400 Jokijärventie: Romppaisensalmen silta		1	Silta on kapea ja Hutun suunnasta tulevilla on väistämisvelvollisuus. Raskasta liikennettä paljon.
60	Mt 800 Ylivieska-Vaala-Taivalkoski		1	Tien ylitys hankalaa, koska autoilijat eivät piittaa nopeusrajoituksista
61	Mt 8400 Jokijärventie: Tyrävaara - Hutun alue	3	14	Lapsia liikkuu paljon kyseisellä osuudella, raskasliikenne ja henkilöautoliikenne vilkasta, mutkainen kapea ja huonokuntoinen tie (etenkin talvella), kevyen liikenteen väylän puuttuminen Tyrävaara - Hutun koulun väliseltä osuudelta, nopeusrajoituksista piittaamattomuus, valaistuksen puuttuminen.
62	Mt 8400 Jokijärventie, Koviovaara Lummeahon välinen osuus	1		Nopeuden alentaminen 60km/h
63	Vt 5 Helsinki-Sodankylä		1	Tien ylitys.
64	Mt 800 Ylivieska-Vaala-Taivalkoski, Kuusisuon kohta	1		Keväisin tiessä kuoppa roudan sulamiseen asti.
65	Mt 800 Ylivieska-Vaala-Taivalkoski: Ryötin lammen ja Anttilanjärven välinen osuus, Narkiontien liittymän eteläpuoli	2		Pahat routavauriot
66	Askantie		1	Tie on mutkainen
67	Mt 18784 Metsäkylä-Pyhäkylä: Silta		1	Sillan ylityskohdalta tie kapea
68	Mt 800 Ylivieska-Vaala-Taivalkoski, Partasentie sekä Partasantien liittymän pohjoispuoli	2		Nopeusrajoitus 60 km voisi alkaa jo Korvuanjoen sillalta ja jatkua nyt olemassa olevaan päätepisteeseen. Kaupan mutka vaarallinen. Liittymän pohjoispuoleinen tieosuus on epätasainen ja kuoppainen.
69	Vanhalantie		3	Varomattomia oppilaita liikenteessä, soratie hankaloittaa kulkua

Kuva 31. Kyselyssä esille tulleet ongelmakohteet Taivalkosken keskustan alueella.

Kuva 32. Asukas- ja koululaiskyselyssä esiin nousseet ongelmakohteet Taivalkoskella.

Yhteenveto

- Asukaskyselyyn saatiin 149 vastausta ja koululaiskyselyyn 104 vastausta.
- Suurimpina asenteisiin ja liikennesääntöihin liittyvänä liikenneturvallisuusongelmina pidettiin nopeusrajoituksen noudattamatta jättämistä, kännykkään puhumista ajon aikana ilman hands free -laitetta sekä rattijuopumusta.
- Liikennenympäristön suurimpina liikenneturvallisuusongelmina pidettiin poroja sekä kasvillisuutta, lumivalleja tai muita näköesteitä.
- Suurimpina ongelmakohteina pidettiin Vt 20 Ouluntien, Mt 18829 Talonpojantien, Mt 863 Posiontien ja Mt 8400 Jokijärven teiden liittymiä.

Liikenneturvallisuustavoitteet

Tavoiteasettelun taustaa

Liikenneturvallisuustilanteen kehitykselle asetettavat määrälliset tavoitteet asetettiin seudullisesti ja ne johdettiin valtakunnallisista tieliikenteen turvallisuussuunnitelman vuoteen 2014 sekä Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteista. Toiminnalliset tavoitteet asetettiin nykytila-analyysin sekä alueen erityispiirteiden pohjalta ohjausryhmässä ja niissä otettiin huomioon valtakunnallisessa ja alueellisessa kehityksessä viime vuosina tapahtuneet muutokset ja painotukset.

Valtakunnalliset tavoitteet

Tavoitteet todeksi – Liikenne- ja viestintäministeriön Tieliikenteen turvallisuussuunnitelma vuoteen 2014 linjaa valtakunnallisen liikenneturvallisuustyön suuntaviivat ja määrittelee toimenpiteet tuleville vuosille. Suunnitelmaan on kirjattu turvallisuusvisio ja -tavoite, pitkän aikavälin suunnitelmaa tukevat strategiset linjaukset sekä toimenpiteet. Valtakunnallinen suunnitelma toimii pohjana alueellisen liikenneturvallisuustyön tavoiteasetannalle ja toimenpiteiden suunnittelulle.

Turvallisuusvisio: Kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.

Turvallisuustavoite: Liikennekuolemien määrä puolitetaan ja loukkaantumisten määrää vähennetään neljänneksellä vuoteen 2020 mennessä (2010 tasosta).

Suunnitelma asettaa tavoitteeksi liikenneturvallisuuden jatkuvan parantumisen siten, että

- vuonna 2014 tieliikennekuolemia on enintään 218 eli enintään 40 kuolemaa miljoonaa asukasta kohti.
- vuonna 2020 tieliikennekuolemia on enintään 136 eli enintään 24 kuolemaa miljoonaa asukasta kohti.
- vuonna 2020 tieliikenteessä loukkaantuneiden määrä on enintään 5750.

Tavoitteiden saavuttamiseksi on esitetty seuraavat kuusi keskeistä toimenpidekokonaisuutta:

Ajokunto

1. Rattijuopumuksen vähentäminen
2. Ajoterveyden arviointi

Liikennekäyttäytyminen

3. Nopeusrajoitusten noudattaminen ja turvalaitteiden käyttö
4. Nuorten liikennekäyttäytymiseen vaikuttaminen

Taajamien liikenneturvallisuuden kehittäminen

5. Taajamaliikenteen rauhoittaminen.

Maanteiden turvallisuuden parantaminen

6. Kuolemien torjunta pääteillä

Kaikille toimenpidekokonaisuuksille on määritetty tarkemmat keskeiset toimet, vastuutaho(t) ja etenemispolku.

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan tavoitteet ja toimintamalli

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuuksuunnitelma on laadittu vuosille 2011 - 2014. Suunnitelman visiossa Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu ovat vastuullisten liikkujien maakuntia. Visiota tukevat toiminnalliset tavoitteet:

- Liikenneturvallisuuksuustyön toimijamallia kehitetään ja malli jalkautetaan koskemaan kaikkia kuntia.
- Alan tutkimustoimintaa edistetään alueella.

Määrällisiksi tavoitteiksi on asetettu:

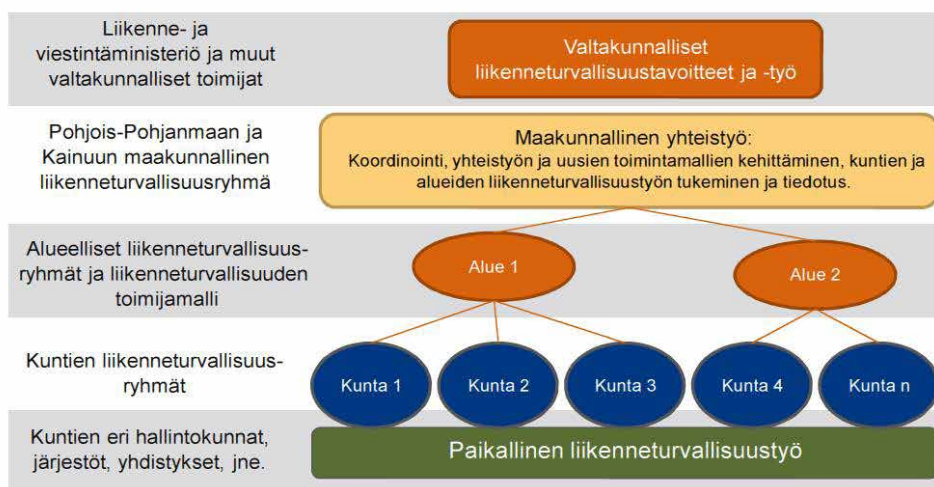
- Vuonna 2014 tieliikennekuolemia on enintään 19
- Vuonna 2020 tieliikennekuolemia on enintään 12
- Vuonna 2020 tieliikenteessä loukkaantuneiden määrä on enintään 506

Työn tekemisen seuraavasti:

- ”Tukea on tarjolla”: Viranomaisten ja liikenneturvallisuuksuustoimijan kautta paikalliselle liikenneturvallisuuksuustyölle tarjotaan osaamista ja tukea liikenneturvallisuuksuutta edistävien prosessien eteenpäin viemiseen.
- ”Yhdessä uusia avauksia”: Sektorijajottelu ei ole tehokasta, on poikkihallinnollisen ja innovatiivisen yhteistyön aika.
- ”Pienistä virroista kasvaa suuri joki”: Liikenneturvallisuuksuuden kehittäminen on pitkäjänteinen prosessi. Alueellisessa liikenneturvallisuuksuustyössä pyritään synnyttämään erillisten tapahtumien ja toimien sijaan pysyviä rakenteita ja toimintamalleja, joilla liikenneturvallisuuksuusvalistus jalkautuu molempien maakuntien alueella kaikkiin väestöryhmiin.
- ”Laajalla rintamalla”: Liikenneturvallisuuksuudesta ovat vastuussa kaikki tielläliikkujat. Tavoitteena on saada mukaan liikenneturvallisuuksuustyöhön laajalla rintamalla kansalaiset, yhteisöt, yritykset ja julkiset toimijat.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuuksuyhteistyön erityiseksi kohderyhmäksi on vuosille 2011-2014 valittu nuoret ja iäkkäät henkilöt.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnissa merkittävimmät liikenneturvallisuuksuustoimijat ovat alueen kunnat ja kaupungit, viranomaiset (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenneturva, poliisi, pelastuslaitokset, maakuntien liitot), Liikenneturva ja erilaiset vapaaehtoiset organisaatiot ja järjestöt. Alueellisen liikenneturvallisuuksuustyön ytimessä on kuntien eri hallinnonalojen sekä muiden paikallisten toimijoiden tekemä liikenneturvallisuuksuustyö. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuuksuustyön toimintamallissa maakunnallinen, alueellinen ja paikallinen liikenneturvallisuuksuustyö kytkeytyvät toisiinsa

Kuva 33. Liikenneturvallisuuksuustyön toimintamalli. (lähde: Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuuksusuunnitelma 2011 - 2014)

Taivalkosken kunnan liikenneturvallisuus tavoitteet

Määrälliset tavoitteet

Taivalkosken kunnan liikenneturvallisuustavoitteeksi asetettiin valtakunnan ja maakunnan tavoitteiden mukaisesti nollavisio: Kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Muita määrällisiä tavoitteita ei asetettu, vaan aktiivisella ja ennakoivalla liikenneturvallisuustyöllä pyritään liikenneonnettomuuksien ehkäisyyn onnettomuustilastoiden perusteella liikenneturvallisuustyötä kohdistetaan havaittujen ongelmakohteiden liikenneturvallisuuden parantamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset liikenneturvallisuustavoitteet asetettiin nykytilan selvityksessä esille nousseiden ongelmien pohjalta varmistaen, että ne ovat linjassa valtakunnallisten ja Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien liikenneturvallisuustavoitteiden kanssa. Asetetut tavoitteet ohjasivat suunnitelmassa esitettyjen liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden sekä liikenneturvallisuustyön toimenpiteiden suunnittelua.

Toiminnalliset liikenneturvallisuustavoitteet

- Liikenneturvallisuustyö on jatkuvaa, koordinoitua ja vaikuttavaa. Kunnan lisäksi yritykset, järjestöt ja muut paikalliset yhteisöt sitoutuvat mukaan liikenneturvallisuustyöhön. Toiminnan tukena käytetään alueellista liikenneturvallisuustoimijaa.
- Rattijuopumukseen, ylinopeuksiin ja turvavälineiden käyttämättömyyteen puututaan monipuolisella keinovalikoimalla, erityisesti asennekasvatuksen keinoin.
- Nuorten liikennekäyttäytymiseen sekä iäkkäiden liikkumisen turvallisuuteen ja esteettömään liikkumiseen vaikuttaminen ovat lähivuosien toiminnan painopistealueita.
- Liikenneympäristön parantamisessa painottuu taajamaliikenteen rauhoittaminen, koulumatkojen liikenneturvallisuus, pääteiden pistemäisten ongelmakohteiden parantaminen. Talvikunnossapidon täsmäparantamisen mahdollisuudet kartoitetaan.
- Kävelyn ja pyöräilyn arvostus lisääntyy sekä suunnittelussa, päätöksenteossa että toteutuksessa.

Liikenneympäristön parantamistoimenpiteet

Suunnittelun lähtökohdat

Kyselyjen ja haastattelujen, onnettomuusanalyysien, aloitteiden, nähtävillä olon ja yleisötilaisuuden sekä maastokäyntien perusteella esiin nousseet ongelmakohteet toimivat lähtökohdana liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelussa. Lisäksi parantamistoimenpiteiden suunnitteluta ohjasivat työn aikana määritellyt tavoitteet.

Suunnittelun painopistealueena olivat seututasolla keskustaajama ja lähialueet lähiliikkumisympäristöineen sekä taajamissa ja haja-asutusalueilla koulujen ympäristöt. Toimenpiteiden suunnittelussa painotettiin pieniä, mutta tehokkaita toimenpiteitä. Toimenpiteiden osalta tarkistettiin niiden tehokkuus ja vaikuttavuus eri käyttäjäryhmien, esim. lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden kannalta.

Toimenpiteet on esitetty ongelmakohteittain sisältäen rakenteelliset ja liikenteenohjauksen toimenpiteet. Lisäksi on esitetty kunnossapitoon, esteettömyyteen ja joukkoliikenteeseen liittyviä toimenpiteitä. Kartoissa esitetty toimenpidenumerointi viittaa liitteenä oleviin taulukoihin.

Toimenpiteet on esitetty tarkemmin raportin liitteenä 1 olevissa toimenpidekartoissa ja -taulukoissa. Liite-taulukoissa on esitetty lisäksi toimenpiteiden arvioidut toteuttamiskustannukset, kiireellisyysluokat ja vastuutahot. Toimenpiteet jaettiin ilman erillistä suunnittelua nopeasti toteutettavissa oleviin ns. pikatoimenpiteisiin sekä kolmeen ohjeelliseen kiireellisyysluokkaan (2014 - 2017, 2018 - 2021, 2022-). Lisäksi taulukoissa on eroteltu suuremmat ns. erillisrahoituksella toteutettavat toimenpiteet, jotta luokitus tukisi mahdollisimman hyvin vuosikohtaista pienten toimenpiteiden toteuttamissuunnittelua ja -vaiheistusta. Taulukoissa esitetty toimenpiteiden kustannusjako on ohjeellinen ja siitä neuvotellaan aina tarkemman suunnittelun aikana tapauskohtaisesti.

Toimenpiteiden osalta on huomioitavaa, että suuria teiden ja ratojen parantamishankkeita sekä nykyisin myös keskisuuria, esim. kiertoliittymätyyppisiä hankkeita ei juurikaan pystytä rahoittamaan perusväylänpidon rahoituksella. Tässä suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovatkin pääosin edellä mainittuja pieniä liikenneturvallisuustoimenpiteitä, joiden toteuttaminen jaettiin eri kiireellisyysluokkiin tukemaan juuri kunnan ja ELY:n vuosikohtaista suunnittelua. Suurten tie- ja ratahankkeiden toteuttamisesta päätetään tapauskohtaisesti Liikenneviraston päätöksillä ja niiden edistämistä tehdään niin kunta-, seutu-, kuin myös maakuntatasolla. Kunnan kannalta on tärkeää edistää erillisrahoitettavista kohteista mm. valtatie 20 parantamista taajaman kohdalla sekä, kunnan kannalta tärkeän Mustavaaran kaivoshankeen toteutuessa, liikenneyhteyksien parantamista välillä valtatie 20 - Mustavaara.

Toimenpiteiden kirjaamisessa kiinnitettiin huomiota suunnitelman päivitettävyyteen. Toimenpide-ehdotusten taulukot toimitettiin erillisinä tiedostoina tilaajalle päivittämistä varten. Toimenpiteitä on helppo poistaa tai lisätä taulukoihin. Lisäksi taulukoissa on seurantasarake, johon lisätään merkintä, kun toimenpide on toteutettu.

Liikenneturvallisuuden yhteisiä periaatteita

Työssä on huomioitu yleisiä liikenneturvallisuus- ja esteettömyysperiaatteita ohjaamaan sekä yksittäisten toimenpiteiden muodostamista että määrittelemään toimintalinjoja koskien esim. asuinalueiden nopeusrajoitusjärjestelmiä. Seuraavassa on esitetty asiakohdittain määriteltyjen periaatteiden sisältö. Periaatteita sovellettiin toimenpiteiden suunnittelussa. Yksittäisiä pieniä toimenpidekohteita ei ole kuitenkaan lueteltu erikseen esim. suojateiden liikenteenjakajien tehostevarsia koskien, vaan periaatteiden soveltaminen käytäntöön konkreettiseksi yksittäisiksi kohteiksi tapahtuu kunnan ja osin ELY-keskuksen päivittäisen ja vuosittaisen pienten toimenpiteiden suunnittelun ja mm. alueurakoiden kautta. Esteettömyyttä koskevat periaatteet on esitetty omissa luvussa

Nopeusrajoitusjärjestelmä

Taivalkosken kunnan taajamassa on nykyisin voimassa pääosin aluenopeusrajoitus 40 km/h. Viime aikoina on kuitenkin yhä useammassa kunnassa ja kaupungissa siirrytty käyttämään varsinkin asuinalueilla, mutta paikoin myös taajamien pääkaduilla 30 km/h nopeusrajoitusta. Rajoitukset tulee kuitenkin kokea ymmärrettäviksi, nopeusrajoitusjärjestelmän tulee olla selkeä ja liikenneympäristön tulee tukea nopeusrajoituksia. Nopeustasoja alentamalla olisi mahdollista selkeästi parantaa liikenneturvallisuutta; esim. koulujen ympäristössä.

Asuinalueiden aluenopeusrajoitukset esitetään säilytettäväksi 40 km/h.

Asuinalueiden väistämisvelvollisuuskäytännöt

Asuinalueiden katuverkon väistämisvelvollisuuskäytännöt ovat selkeät. Taivalkosken asuinalueilla olevien tonttikatujen liittymät ovat tasa-arvoisia. Erityiskohteissa voidaan kuitenkin esim. näkemäsyistä käyttää kolmioita. Pääkadut säilytetään etuajo-oikeutettuina kokoojakatuihin. Kokoojakadut säilyvät tasa-arvoisina tonttikatuihin nähden. Jotta väistämisvelvollisuuskäytäntöjä noudatetaan, tulee niiden olla selkeitä, ymmärrettäviä ja johdonmukaisia. Tällä tuetaan alhaisia ajonopeuksia.

Hidasteiden käyttöperiaatteet

Hidasteiden käytöllä pyritään tukemaan nopeusrajoitusten noudattamista ja rajoitusten ymmärrettävyyttä. Hidasteilla voidaan myös viestiä esim. taajama-alueelle tulosta ("taajamaportti") ja laajemmin liikkumisympäristön luonteesta.

Hidasteita, erityisesti korotettuja suojateita ja liittymiä esitetään käytettäväksi koulureiteillä ja koulujen lähiympäristöissä sekä vilkkaissa kevyen liikenteen ylityspaikoissa, joissa on tarpeen hillitä ajonopeuksia ja turvata kevyen liikenteen ylityksiä. Joukkoliikennereiteillä esitetään käytettäväksi loivapiirteisiä hidastetyssyjä. Korotuksille ja työssyille vaihtoehtoisina ratkaisuin voidaan käyttää myös keskisaarekkeellisia suojateita, kavennuksia, sivusiirtymiä ym., mikäli työssyjen käyttö ei esim. melusta, tärinästä tai kohteen liikennemäärästä johtuen ole mahdollista.

Hidasteiden käytössä tulee ottaa huomioon tien/kadun luonne (tontti-, kokooja- ja pääkadut ym.). Mitä vilkkaampi kohde on, sitä tarkemmin tulee selvittää hidastetyypin soveltuvuutta. Hidastetyypin valinnalla on myös suuri merkitys sen ajettavuudelle ja tätä kautta hyväksyttävyydelle.

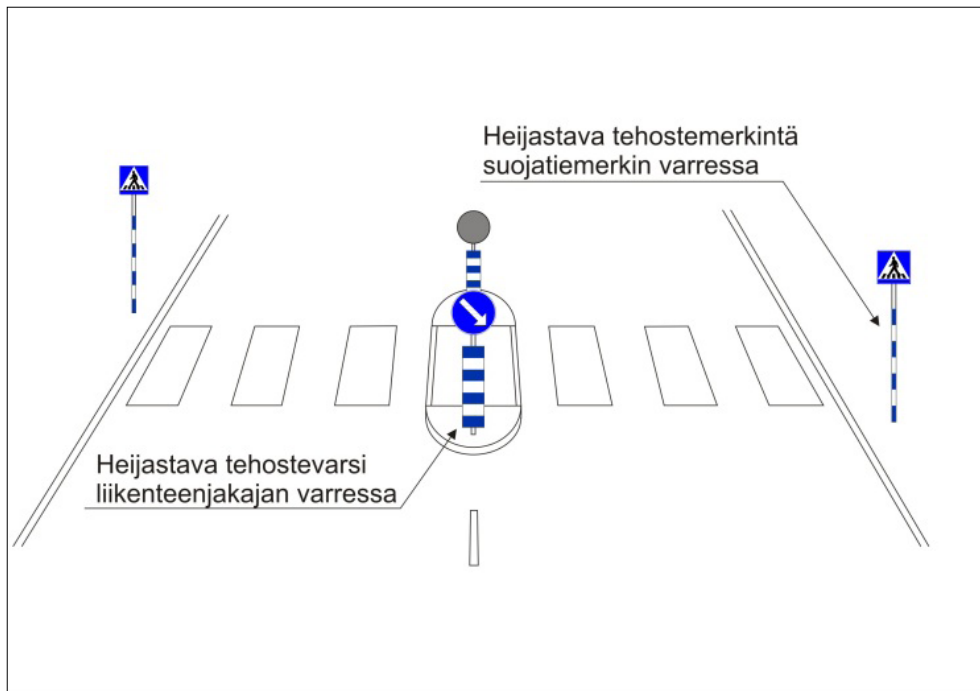
Nopeusrajoitusten ajoratamaalaukset

Nopeusrajoitusten ajoratamaalauksia esitetään käytettäväksi erityiskohteissa kuten koulujen ja päiväkotien ympäristöissä sekä paikoissa, joissa halutaan muuten kiinnittää huomiota nopeusrajoitukseen (nopeusrajoitusten muutoskohdat, taajama-/asuinalueelle saapuminen, taajaman kokoojakadut sekä pääväylät/taajamatiet).

Suojateiden havaittavuus

Suojateiden havaittavuuden parantaminen on tärkeää suojateiden liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Keinoja esitetään tehostevarsien asentamista tärkeimpien suojateiden liikenteenjakaajiin ja suojatiemerkkeihin. Myös suojatiemaalausten kunnossapitäminen on havaittavuuden kannalta tärkeää. Lisäksi suojateiden havaittavuutta voidaan parantaa valaistusta tehostamalla.

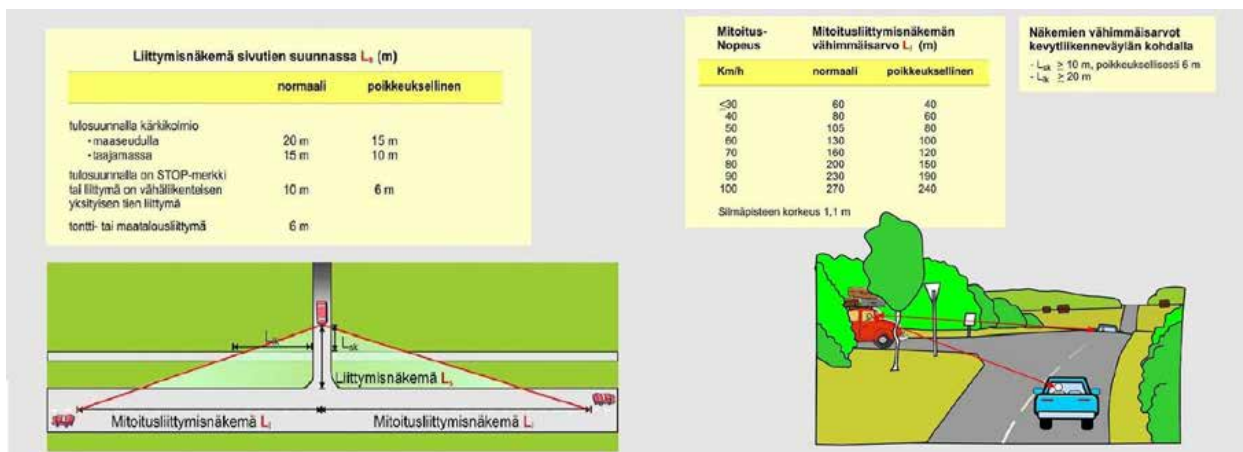
Tehostevarsia esitetään käytettäväksi lisäksi maanteiden liittymien keskisaarekkeissa olevissa liikenteenjakaajissa.

Kuva 34. Esimerkkikuva tehostevarsiin käyttämisestä liikenteenjakkajissa ja suojiemerkin varressa.

Yksityistieliittyvien näkemäraivaukset maanteiden varsilla

Maanteiden yksityistieliittyvien näkemäraivausten suorittaminen kuuluu tienhoitokuntien vastuulle. Kunta voi tiedottaa asiasta tienhoitokuntia sekä lähettää ohjekuvat näkemäraivausten tekemisestä (samalla, kun kunnat tiedottavat tienhoitokuntia muista asioista). Yksityisteille, jotka ovat kunnan hoidossa, näkemäraivaukset suorittaa kunta

Kuva 35. Yksityistieliittyvien mitoituksinäkemät. (lähde: Yksityisteiden liittymät maanteihin, Lupa-asioiden käsittely, Tiehallinto 2007)

Mopoilu kevyen liikenteen väylillä

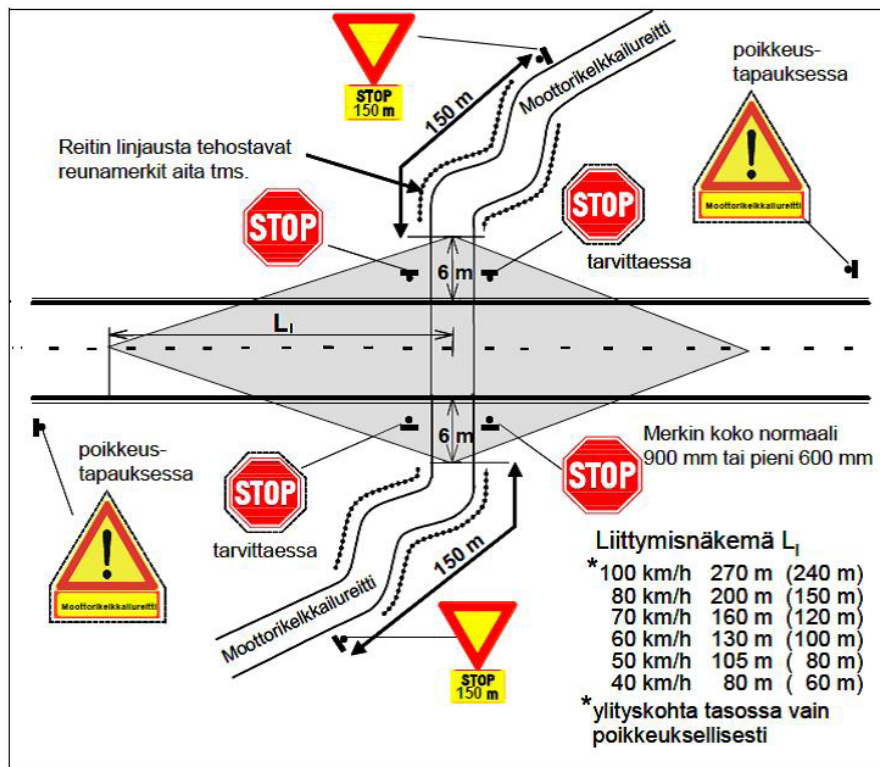
Mopoilun sallimisessa/kieltämisessä kevyen liikenteen väylillä tulee pyrkiä selkeyteen ja jatkuvuuteen vähintään kuntatasolla, mieluummin koko Koillismaan seutua koskien. Lähtökohtaisesti taajama-alueella mopoilu kielletään kevyen liikenteen väylillä, mikäli tien nopeusrajoitus on enintään 50 km/h. Mikäli tien nopeusrajoitus on 60 km/h tai sen yli on mopoilun salliminen kevyen liikenteen väylillä harkittava tapauskohtaisesti. Mopoilun kieltäminen ei edellytä erillisten lisäkilpien asentamista (mopoilu kevyen liikenteen väylillä on kielletty, mikäli sitä ei ole erikseen tekstillisellä lisäkilvellä sallittu).

Lapsia -liikennemerkkien tarkistaminen

Lapsia -liikennemerkkien käyttö ei ole yhtenäistä. Lähtökohtaisesti lapsia -liikennemerkkiä tulee käyttää kohteissa, joissa liikkuu tavallista runsaammin lapsia (erityisesti koulut, leikkipaikat). Kunnan alueelle esitetään liikennemerkin käytön tarkistamista koko tie- ja katuverkolla. Päiväkotien ja muiden hoitoyksiköiden ympäristöissä käytetään merkkiä, mikäli liikennemäärät ja -järjestelyt sekä yksikön toiminta sitä erityisesti edellyttävät. Tarpeettomat merkit tulee poistaa tai peittää mm. kesälomien ajaksi.

Moottorikelkkareittien ylityskohdat

Maastoliikennelaissa säädetyllä tavalla perustettujen moottorikelkkareittien johtaminen maantien yli vaatii aina luvan. Moottorikelkkailureitin ylityskohdasta ei saa aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle eikä haittaa tien kunnossapidolle. Reittien ylläpitäjien on huolehdittava ylityskohtien näkemistä sekä reitillä ylityskohdan oikeanlaisesta merkitsemisestä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että moottorikelkkareittiä käyttävät kelkkailijat havaitsevat tulevan ylityskohdan riittävän hyvin. Kuntien alueella olevien reittien ylityskohtien turvallisuus tulee käydä jatkossa säännöllisesti läpi.

Kuva 36. Esimerkki moottorikelkkailureitin ja maantien risteämiskohdassa edellytettävistä näkemistä sekä käytettävistä liikennemerkeistä. (lähde: Yksitysteiden liittymät maanteihin - Lupa-asioiden käsittely, Tiehallinto 2007).

Taivalkosken kunnan alueella on noin 27,5 km latuverkostoa, josta noin 9 km on valaistua. Moottorikelkkauria kunnan alueella on noin 300 km. Kelkkaurat ja hiihtoreitit ovat esitettyinä kuvissa 37 ja 38.

Taivalkosken kunta vastaa kelkkaurien kunnossapidosta yksityismaiden osalta ja metsähallitus omien maiden osalta. Urien kunnossapidossa on pooli, jossa myös alueen yritykset ovat mukana. Urien kunnossapidosta huolehtii tehtävään valittu urakoitsija.

Kuva 37. Taivalkosken kunnan alueella sijaitsevat moottorikelkkaurat.

Kuva 38. Taivalkosken kunnan alueella sijaitsevat hiihtoreitit.

Maankäytön ja liikenteen suunnittelun yhteensovittaminen sekä hajarakentamisen hallinta

Kaavojen laatimisvaiheessa sekä uusien maankäyttöhankkeiden suunnittelun yhteydessä tulee maankäytön suunnittelu sovittaa vuorovaikutteisesti yhteen liikennesuunnittelun kanssa, varmistaa ratkaisujen liikenneturvallisuusvaikutukset sekä laajemmin myös vaikutukset liikkumis- ja kuljetustarpeisiin, kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteisiin sekä ko. kulkumuotojen houkuttelevuuden parantamiseen. Tarkistuslistoja on esitetty mm. ympäristöministeriön julkaisuissa. Yhteistyötä kuntien ja ELY-keskuksen välillä tulee lisätä kaavojen valmisteluvaiheessa kaavojen mahdollisimman sujuvan etenemisen varmistamiseksi.

Myös hajarakentamisen hallinnan merkitys korostuu jatkuvasti, sillä hallitsematon hajarakentaminen aiheuttaa liikenneturvallisuusongelmia. Kunnan tulee määritellä yhdessä naapurikuntien ja koko Koillismaan seudun kuntien ja naapuruskuntien kanssa periaatteet suhtautumisessa hajarakentamiseen sekä tuoda esille jo uusien rakennuslupien myöntämisen vaiheessa, että alueelle ei tulla järjestämään esim. kevyen liikenteen väyliä tai valaistusta.

Tienvarsiraivaukset

Säännöllisesti tehdyillä (noin 3-5 vuoden välein) tienvarsiraivauksilla on todettu olevan vaikutusta eritoten hirviöonnettomuusmääriin sekä myös ajomukavuuteen. Raivausten yhteydessä tulee tiealueelta poistaa myös runkopuut. Raivausten kustannustehokas toteuttaminen on usein haasteellista. Raivauksia esitetään toteutettavaksi jatkossa eri osapuolten yhteistyöhankkeina.

Koulujen jättöliikennejärjestelyjen kehittäminen

Koulujen jättöliikennejärjestelyjä tulee kehittää järjestelmällisesti selkein periaattein. Jättöliikenteen ja jättöliikennelenkin selkeä erottelu koulun piha-alueesta, peruuttamistarpeen poistaminen, selkeät kevyen liikenteen yhteydet sekä pysäköintipaikkojen sijoittaminen jättöliikenteestä ja piha-alueesta erotettuna sekä huoltoliikenteen tarpeet huomioituna ovat lähtökohtia, jotka tulee ottaa koulujen pihajärjestelyjä suunniteltaessa huomioon.

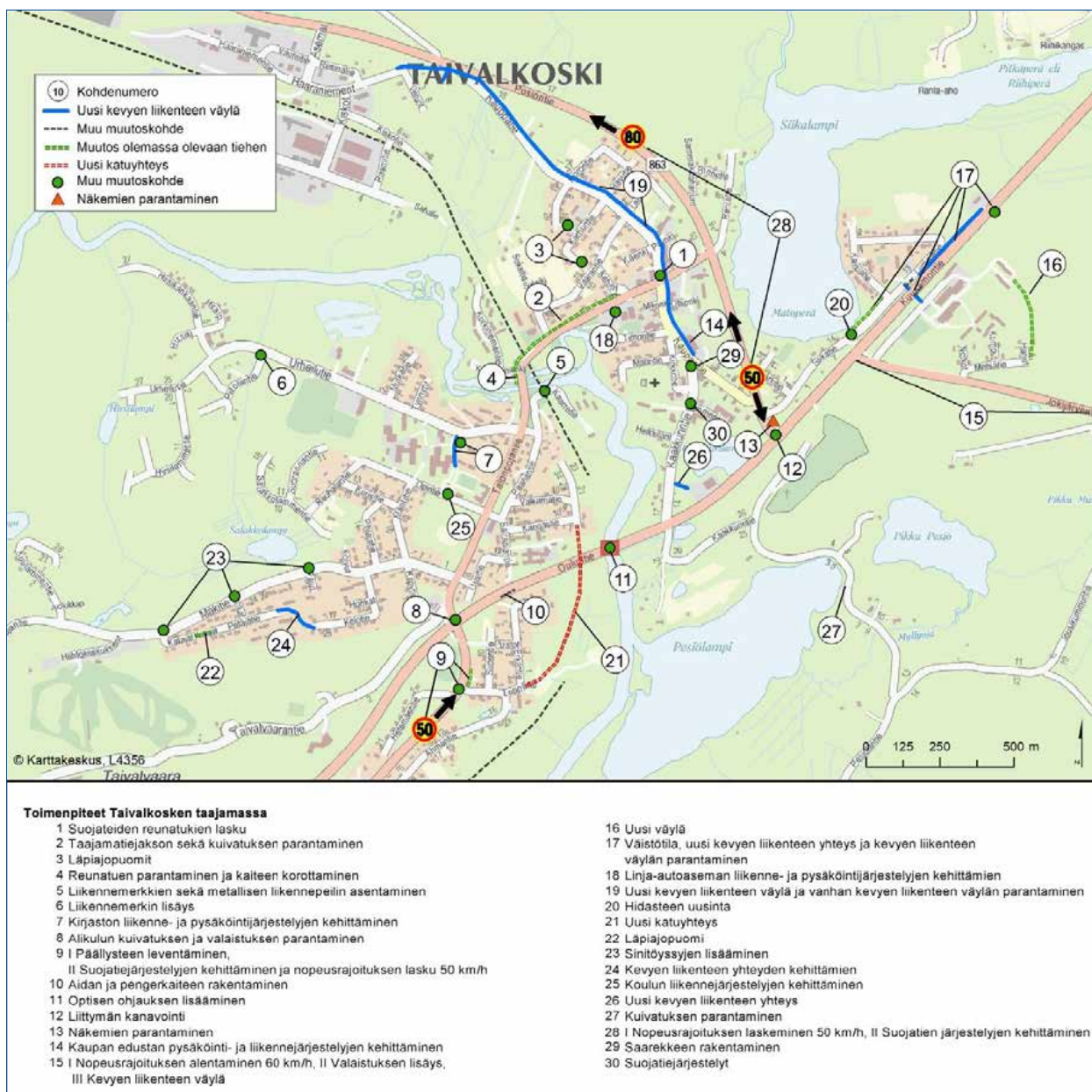
Kuva 39. Tämän hetkiset koululaisten jättöliikenteen liikennejärjestelyt ovat sekavat.

Toimenpiteet

Taivalkosken kunnan alueelle esitettävät toimenpiteet painottuvat keskusta-alueelle ja sen läheisyyteen. Taivalkosken haja-asutuksen rakenteesta johtuen kunnan alueella on varsin monia sivukyliä, joissa useimmissa alaluokkien koulut on lakkautettu. Osittain tästä joutuen, toimenpiteitä haja-asutusalueille on esitetty kohtalaisen vähän. Toimenpiteiden suunnittelussa on otettu huomioon yleiset liikenneturvallisuus- ja esteettömyysperiaatteet sekä tiedossa olevien kaava-/maankäyttöhankkeiden lähivuosina edellyttämät toimenpiteet.

Keskusta alue

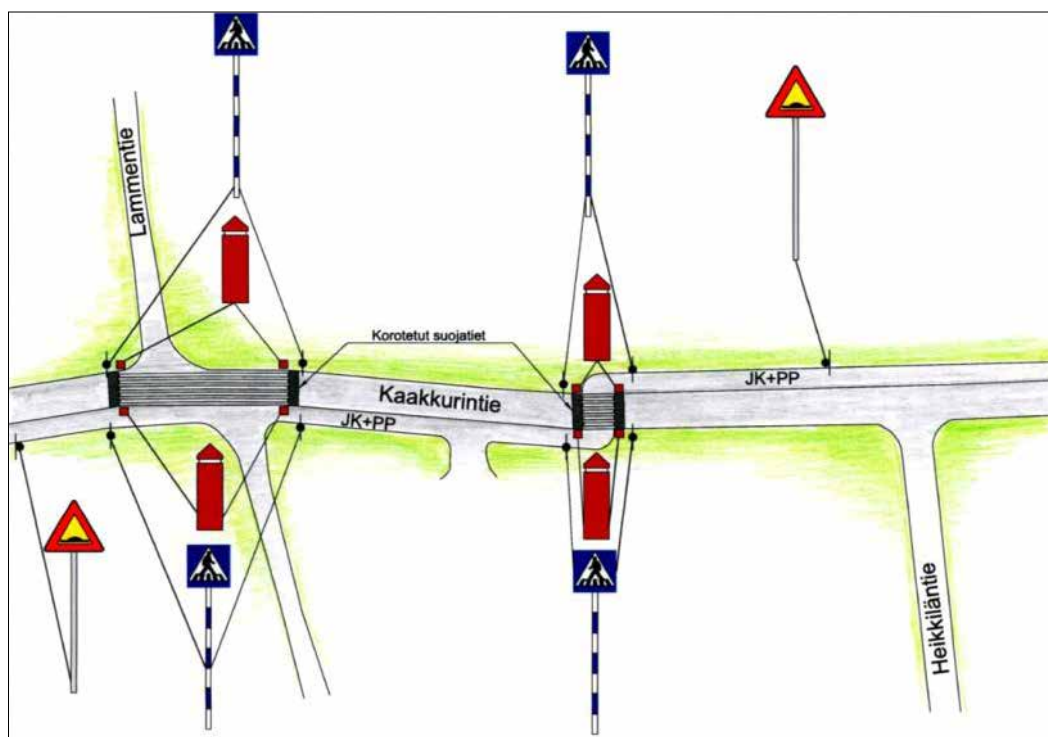
Keskusta alueelle esitetään toimenpiteitä erityisesti kevyen liikenteen olosuhteiden, koulureittien sekä vaarallisten liittymien parantamiseksi ja piha-alueiden selkeyttämiseksi sekä ajonopeuksien hillitsemiseksi.

Kuva 40. Toimenpiteet Taivalkosken taajaman alueella.

Hidasteet/töyssyt

Keskusta-alueelle hidasteita on ehdotettu mm. Kaakkurintien pohjoispuolelle, palvelukodin välittömään läheisyyteen (toimenpide 30). Kaakkurintien molemmin puolin asuu ikäihmisiä ja on ensiarvoisen tärkeää taata heille Kaakkurintien turvallinen ylitys. Kaakkurintielle on esitetty korotettuja suojaiteita Lammentien risteysalueelle sekä nykyisen suojaiteen muuttamista korotetuksi. Korotuksille tulee koko matkalle suojaatiemaalaukset ja ennen korotusta pollarit, tehostevarrelliset suojaatiemerkit sekä varoitukset ilmaisemaan korotuksen sijaintia (Kuva 41).

Kuva 41. Kaakkurintielle suunnitellut liikenneturvallisuuden parantamistoimenpiteet.

Mäkitiellä autoilijoiden ajonopeudet nousevat herkästi liian suuriksi. Tien pysty- ja vaakageometria edesauttaa ajonopeuksien kasvua tiellä. Mäkitielle esitetään kolmea sinitöyssyä hillitsemään liian suuria ajonopeuksia (toimenpide 23). Töyssyt tulee sijoittaa Mäkitielle liittyvien teiden läheisyyteen, jotta liittyvät ajoneuvot voivat kääntyä turvallisesti Mäkitielle. Sinitöyssyjen yhteyteen asennetaan pollarit ennen ja jälkeen töyssyn sekä maalataan töyssy-ajoratamaalaukset havainnoimaan sinitöyssyn alkamista ja loppumista.

Siikatiellä sijaitseva korotettusuojaite esitetään parannettavaksi Siikatien päällystämisen yhteydessä (toimenpide 20).

Kevyen liikenteen yhteydet

Kauppatien kevyen liikenteen väylälle esitetään jatkoa asemanseudulla sijaitsevien Veturitien ja Haaraniemientien loppu päihin (toimenpide 19). Kevyen liikenteen väylän linjaus kulkisi nykyisellä paikalla aina S-Marketin edustalta Porotien risteukseen asti. Kohteen loppu pään uusi linjaus löytyy asemanseudun uudesta asemakavasta ja se tullaan rakentamaan erillisen suunnitelman mukaisesti.

Talonpojantien reunassa sijaitseva kevyen liikenteen väylä on huono kuntoinen eikä se erotu riittävästi tien ajoradoista matalan reunatuen johdosta. Kevyen liikenteen väylän merkitys keskustalle on merkittävä sen yhdistäessä kunnan palvelut toisiinsa. Väylän parantamiseksi on esitetty päällysteen ja kuivatuksen parantamista sekä reunatukien uusimista Talonpojantien kuivatuksen ja päällysteen parantamisen yhteydessä (toimenpiteet 2, 4)(Kuva 42).

Kuva 42. Talonpojantielle ja kevyen liikenteen väylälle kertyy runsaasti vettä huonosta kuivatuksesta johtuen.

Petäjätien päästä Kelotielle tuleva kevyen liikenteen väylä esitetään muutettavaksi kivituhkapintaiseksi ja sen vaakageometriaa esitetään muutettavaksi "mutkaisemmaksi". Väylän päihin esitetään läpiajopuomeja ajoneuvoliikenteen estämiseksi (toimenpide 24).

Pienempiä kevyen liikenteen väylien parannusesityksiä ovat mm. Leppätien päästä päällysteen leventäminen Metsäkyläntien bussipysäkillä (toimenpide 9 sekä kevyen liikenteen yhteys Kaakkurintieltä ABC-huoltoasemalle (toimenpide 26)(Kuva 43).

Kuva 43. Kaakkurintieltä ABC-huoltoasemalle ei ole kunnollista kevyen liikenteen väylää.

Liittymät

Valtatie 20 ja Posiontien liittymään esitetään kanavointia ja portaalin lisäämistä risteyksen eteläpuolelle (toimenpide 12)(Kuva 44). Alueella on 60 km/h nopeusrajoitus eikä risteysalueella ole tapahtunut montaa liikenneonnettomuutta tarkastelu välillä 2003 – 2012, mutta kanavointi selkeyttäisi risteysalueen liikennejärjestelyjä sekä lisäksi valtatieltä kääntyvien ja sinne liittyvien ajoneuvojen liikenneturvallisuutta.

Kuva 44. Esitetty Valtatien ja Posiontien risteyksen kanavointi.

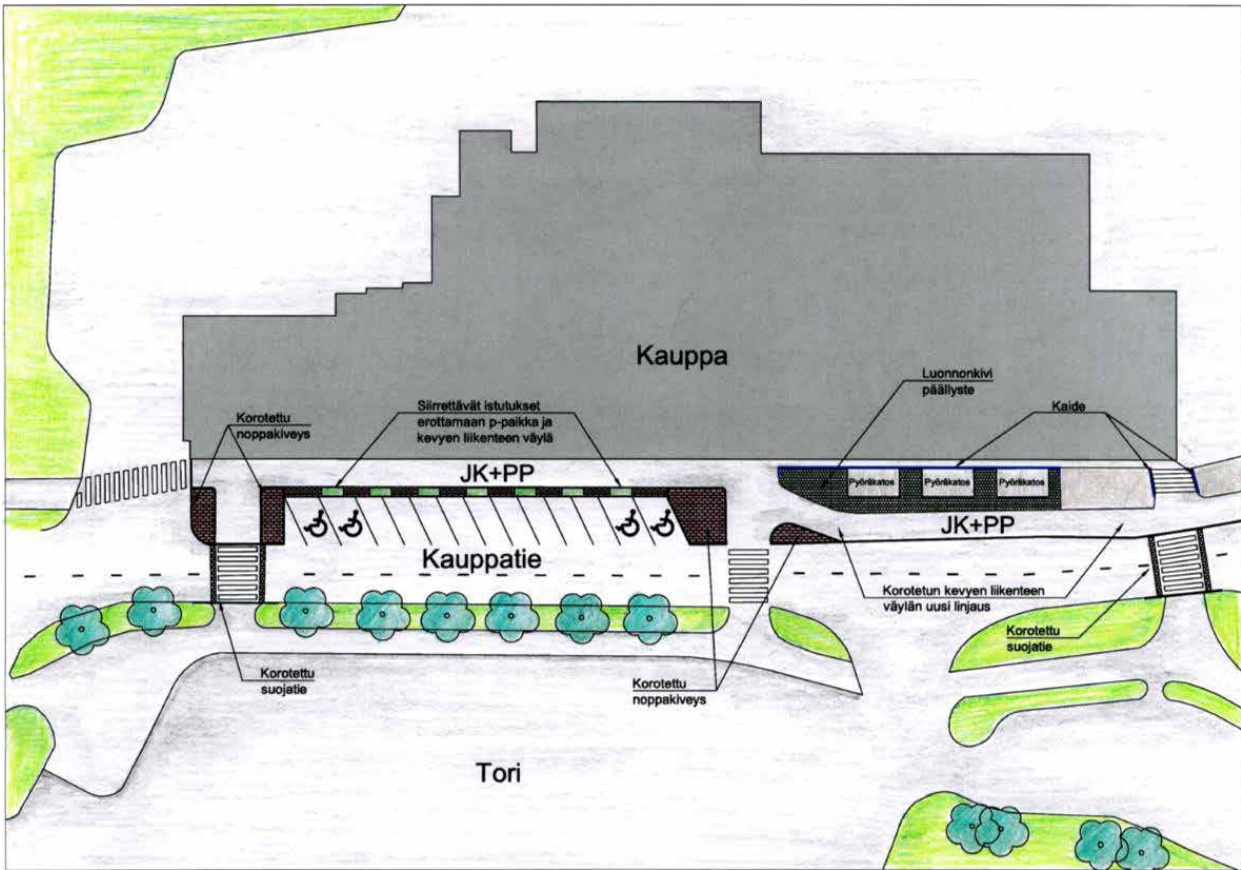
Piha-alueet

Piha-alueiden liikennejärjestelyjä esitetään parannettavaksi S-Marketin edustalla, kirjaston alueella sekä nykyisellä linja-autoasemalla.

S-marketin edustalle esitetään parkkipaikkojen ja kevyen liikenteen erottamista kivetyksellä kaupan edustalla. Kivet esitetään asennettavaksi nollassoon nykyiseen päällysteeseen nähden, jotta parkkipaikkoja käyttävät asiakkaat eivät joudu kiertämään ajoradan kautta päästäkseen palveluiden äärelle. Varsinainen erottelu, jotta autojen keulat eivät menisi kevyen liikenteen väylälle, tapahtuisi kivetykselle sijoitettavien siirrettävien istutuksien avulla.

Kevyen liikenteen väylän linjausta esitetään muutettavaksi ja sen muuttamista korotetuksi suojateiden väliseltä matkalta, Posiontieltä päin tultaessa. Muutoin kevyen liikenteen linjaus esitetään meneväksi nykyisellä paikalla liikerakennuksen edustalla. Kevyen liikenteen liikenneturvallisuutta esitetään myös parannettavaksi muuttamalla laitimmat suojatiet korotetuiksi.

Kaupan edustan parkkipaikkoja esitetään muutettavaksi vinoparkeiksi ja tasanteella olevia parkkipaikkoja poistettavaksi. Esitetyt parkkipaikkajärjestelyt kaventavat Kauppaticien ajorataa kauppakiinteistön kohdalla, mikä alentaa ajoneuvojen ajonopeuksia kaupan kohdalla. Käytöstä poistuvien parkkipaikkojen tilalle esitetään päällysteen muuttamista asfaltista luonnonkivipäällysteeksi sekä pyöräkatoksien lisäämistä vapautuvaan tilaan (toimenpide 14)(Kuva 45).

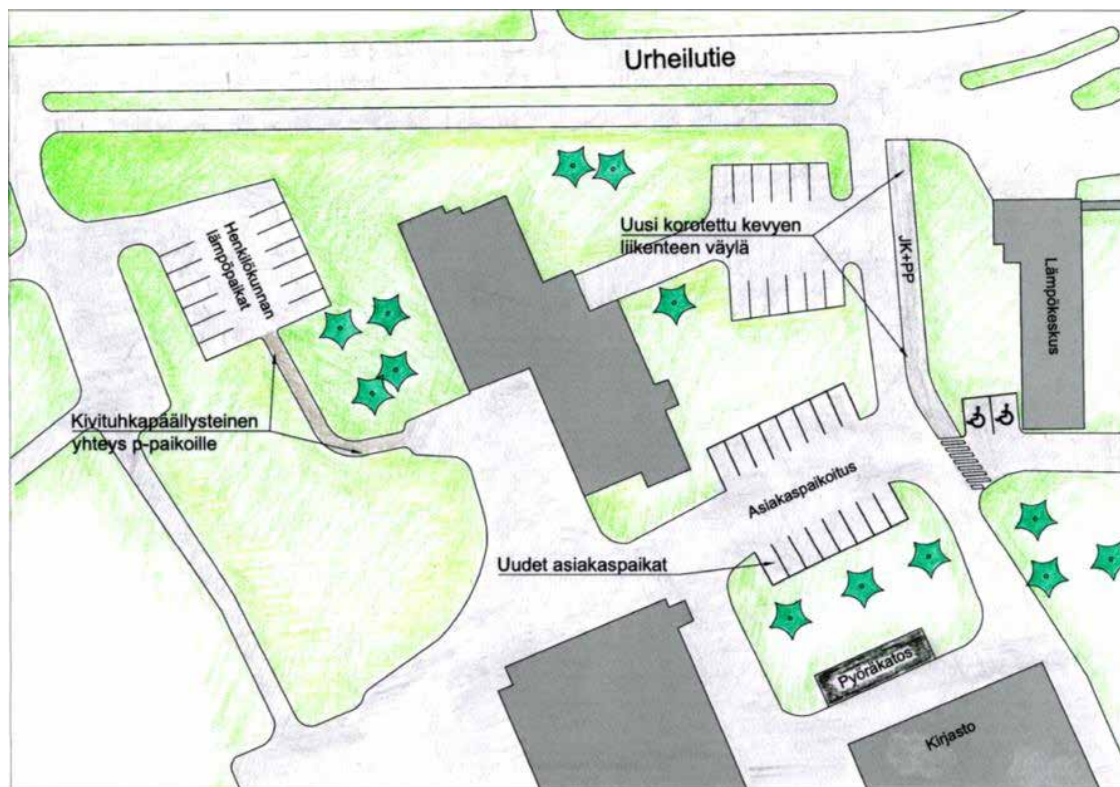
Kuva 45. Esitetyt parannustoimenpiteet kauppakiinteistön kohdalla.

Kuva 46. Tämän hetkiset parkkeeraus- ja kevyen liikenteen järjestelyt kaupan kohdalla.

Kirjastolle ei mene tällä hetkellä Urheilutieltä kevyen liikenteen väylää vaan piha-alueella kulkijat joutuvat kulkemaan kirjastolle vievän ajoradan reunassa. Suunnitelmassa esitetään korotetun kevyen liikenteen väylän lisäämistä ajoradan vasemmalle puolel sekä suojatieylitystä kevyen liikenteen väylän päähän. Pyöräilijöille esitetään pyöräkatosta kirjaston edustalle.

Nykyiset kirjaston parkkeeraus käytännöt ovat hieman sekavat eikä henkilökunnan ja asiakkaiden paikkoja ole selkeästi eroteltu. Esityksessä nykyiset kirjaston parkkipaikat muutetaan kokonaan asiakaspaikoiksi ja niiden määrää lisätään. Invapaikat on suunniteltu sijoitettavaksi suojatien läheisyyteen lämpökeskuksen viereen. Henkilökunnan uudet parkkipaikat on sijoitettu Urheilutien varteen nykyiselle viheralueelle, josta on suunniteltu erillinen kevyen liikenteen yhteys kirjastolle (toimenpide 7)(Kuva 47).

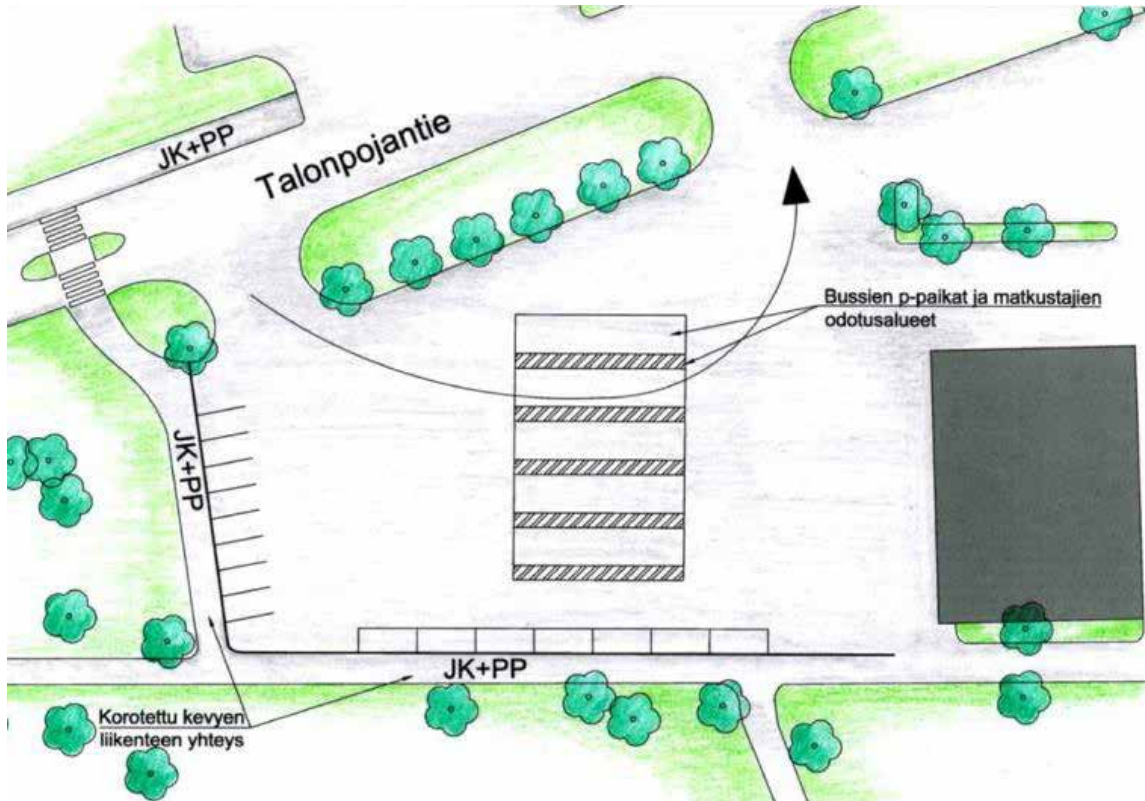
Kuva 47. Esitetyt parannustoimenpiteet kirjaston liikennejärjestelyihin.

Kuva 48. Kirjastolla ei ole eritelty asiakas- ja henkilökuntaparkkeerausta.

Linja-autoasemalle esitetään linja-autopysäkkien sekä odotustilojen merkitsemistä maalaamalla. Linja-autoaseman eteläreunaan esitetään korotettua kevyen liikenteen yhteyttä Talonpojantielle.

Nykyisellään asemalla ei ole selkeästi merkittyjä parkkipaikkoja henkilöautoille vaan kuntalaiset pysäköivät autosensa pääasiallisesti alueen puiston puoleiseen reunaan. Esitetyn kevyen liikenteen väylän ja bussipysäkkien takia nykyinen pysäköinti 90-asteen pysäköintikulmassa alueen reunaan ei enää onnistu mitoituksellisista syistä johtuen. Kyseiset parkkipaikat esitetään muutettavaksi taskuparkeiksi, muutoin alueen parkkeerauksen pääpaino esitetään muutettavaksi linja-autoaseman länsireunaan (toimenpide 18)(Kuva 49).

Kuva 49. Esitetyt toimenpiteet linja-autoaseman pysäköinti- ja liikennejärjestelyihin.

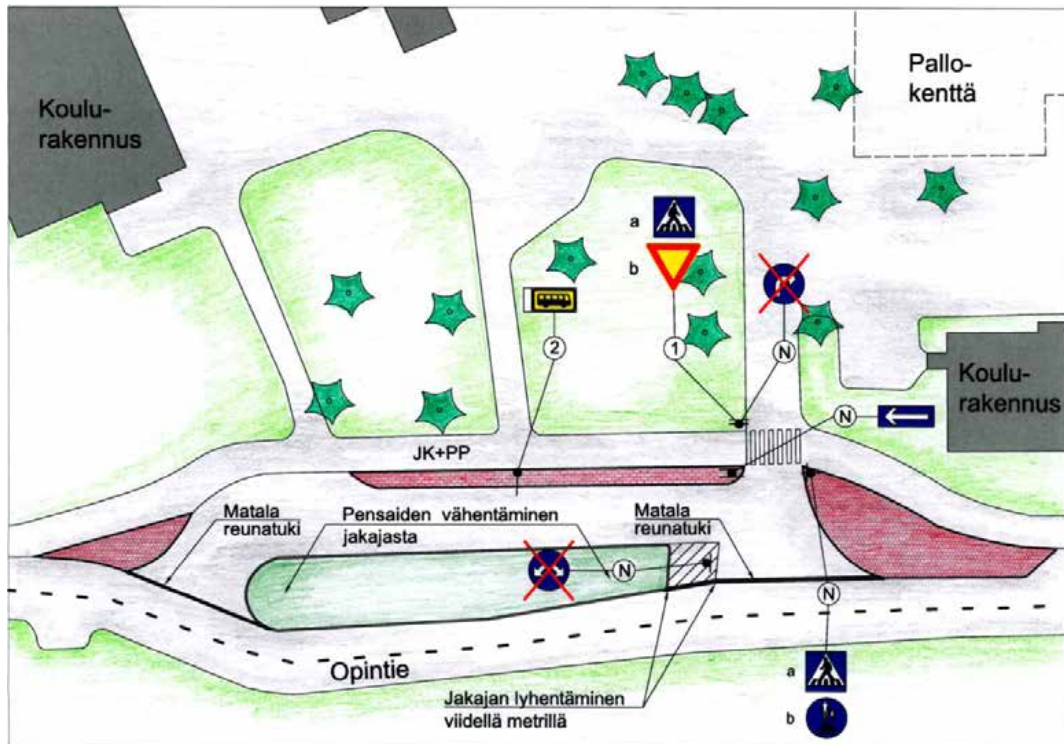

Kuva 50. Nykyisellään linja-autoaseman pysäköintijärjestelyt ovat heikosti havaittavissa.

Koulun jättöliikenne

Opintiestä on erotettu saarekkeella linja-autoille tarkoitettu jättöpaikka koulun kohdalle, missä koulukuljetukset ottavat ja jättävät koululaiset. Opintien ja koulun risteyksen liikennejärjestelyt ovat sekavat monista liikennemerkeistä johtuen.

Suunnitelmassa esitetään määräysmerkkien pakollinen ajosuunta ja liikenteenjakaaja poistamista. Opintien ajoradan linjausta jakajan kohdalla parannetaan tien reunaan asennettavalla matalalla reunatueella. Liikennemerkkejä lisätään, suojatienmerkki ja kärkikolmio koulun pihalta päin tultaessa oikealle sekä linja-autopysäkillä pysäkkimerkki nykyiselle pysäkillle. Koulun pihalle kääntymistä parannetaan jakajaa lyhentämällä sekä risteyksen näkemiä lisätään jakajan pensaita vähentämällä (toimenpide 25)(Kuva 51).

Kuva 51. Opintien liikennejärjestelyjen parantamisesitys.

Muut toimenpiteet

Vt 20:n alittavassa Taivalvaaran alikulkukäytävässä on sekä valaistuksellisia että kuivatuksellisia ongelmia. Kevät aikaan sulamisvedet jäävät alikulkukäytävään ja aiheuttavat pahoja esteettömyysongelmia. Kyseisestä ongelmasta johtuen osa kuntalaisista käyttää keväisin liikenneturvallisuuden kannalta huonoja vaihtoehtoisia reittejä vt 20 ylitykseen. Kevään edetessä ja roudan sulaessa vesiongelma alikulkukäytävässä poistuu kuitenkin itsestään.

Alikulkuun esitetään kuivatuksen sekä valaistuksen parantamista. Kuivatuksen parantaminen toteutetaan erillisen suunnitelman mukaisesti pääpainon ollessa putkien ja kaivojen puhtaana sekä sulana pitämisessä ympäri vuoden. Valaistuksen parantamiseksi esitetään alikulkukäytävään nykyaikaista LED-valaistusta (toimenpide 8) (Kuva 52).

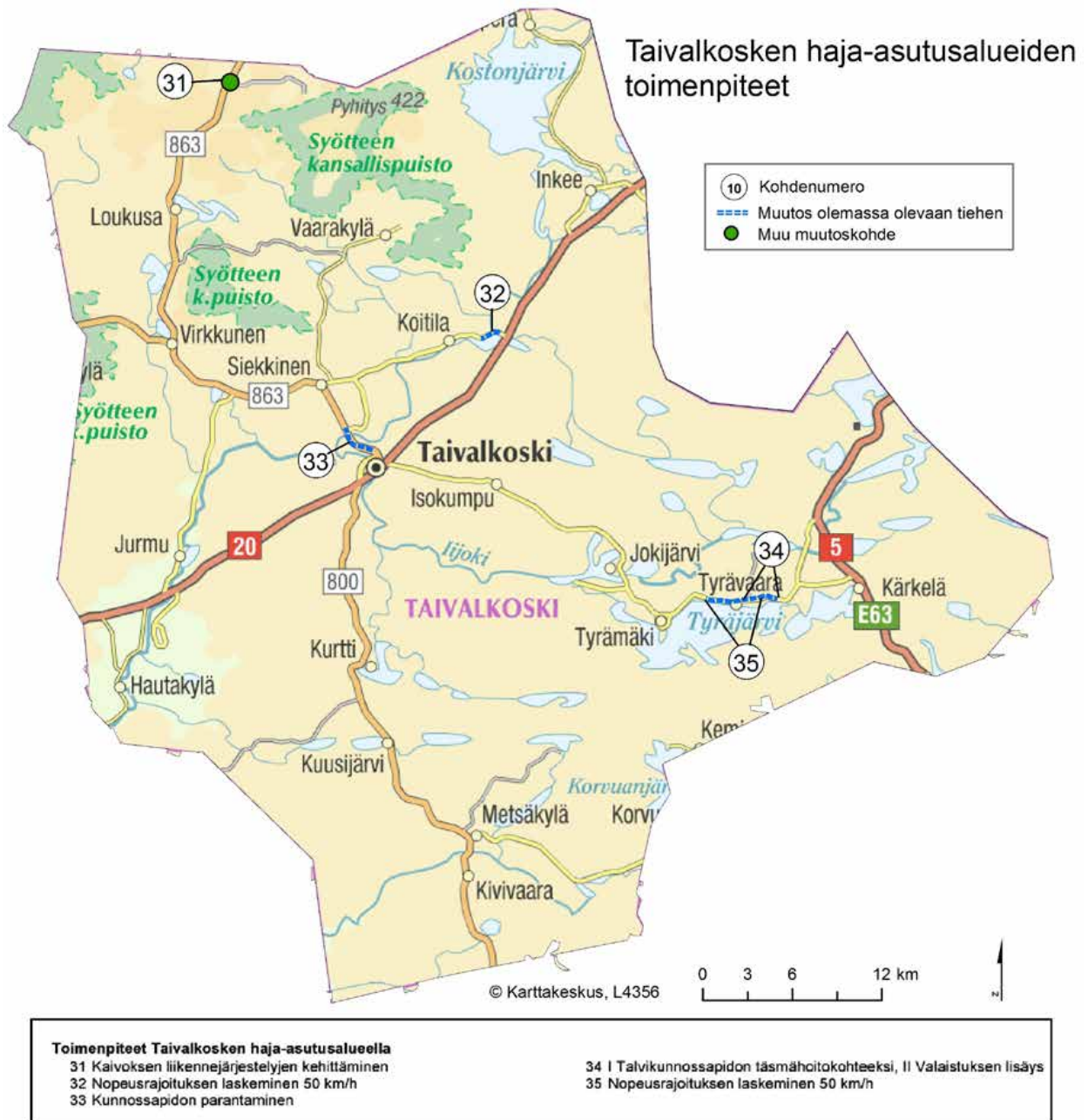
Kuva 52. Taivalvaaran alikulkukäytävässä on pahoja kuivatus- ja valaistusongelmia.

Muita keskusta-alueelle esitettyjä toimenpiteitä ovat mm:

- Kevyen liikenteen turvallisuuden parantaminen mt 8400 Jokijärventielle välillä vt 20 - Jousikummuntie
- Nopeusrajoitusten alentaminen mt 863 Posiontieltä, mt 800 Metsäkyläntieltä
- Uusi yhteys Metsätieltä ammattiopiston takana sijaitseville asuntoloille
- Leppätien katuyhteyden jatkaminen vt 20 alitse

Haja-asutusalue

Haja-asutusalueen toimenpiteet käsittävät pääosin valaistuksen lisäämisiä, kunnossapidon parantamista sekä nopeusrajoitusten alentamisia kunnan alueella.

Kuva 53. Taivalkosken haja-asutusalueelle esitetyt parannustoimenpiteet.

Koulujen ympäristöt

Jokijärventien varteen Hutun koulun kohdalle esitetään valaistuksen jatkamista Tyrävaaran nykyisen valaistuksen päättymiskohdasta noin 100 metriä Hutun koulusta eteenpäin. Varsinkin talvisaikaan tieosuus pimeää ja valaistus koulun kohdalle lisäisi entisestään koululaisten liikenneturvallisuuksi (toimenpide 34)(Kuva 54).

Kuva 54. Hutun koulun alueen parannusesitykset.

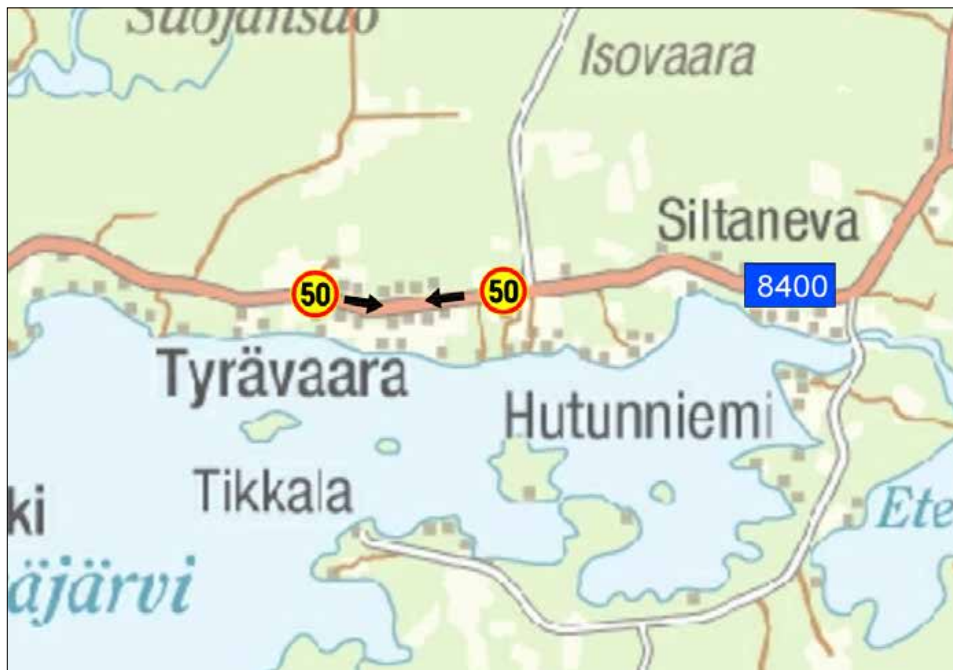
Nopeusrajoitukset

Mt 8631 Koitilantie Koitilan kohdalle esitetään nykyisen 80 km/h nopeusrajoituksen laskua 50 km/h Koitila-kyllän väliselle matkalle (toimenpide 32)(Kuva 55).

Kuva 55. Mt 8631 Koitilantien esitetyt uudet nopeusrajoitukset.

Mt 8400 Jokijärventielle esitetään nopeusrajoituksen laskua Tyrävaaran kohdalle. Nykyinen 60 km/h alennetaan 50 km/h (toimenpide 35)(Kuva 56).

Kuva 56. Mt 8400 Jokijärventien nopeusrajoituksen alentaminen Tyrävaaran kohdalla.

Muut toimenpiteet

Muita haja-asutusalueelle esitettyjä toimenpiteitä ovat mm:

- Teiden kunnossapidon parantaminen
- Mustavaaran kaivoksen liikenneyhteyksien kehittäminen erillisen suunnitelman mukaisesti (kaivoksen toteutuessa)

Toimenpideohjelma

Toimenpiteiden toteuttaminen on jaettu toimenpiteiden ohjelmointia varten kolmeen kiireellisyysluokkaan seuraavasti:

- kiireellisyysluokka 1 vuosina 2014 - 2017
- kiireellisyysluokka 2 vuosina 2018 - 2021
- kiireellisyysluokka 3 vuosina 2022 -

Lisäksi on määritelty erikseen ns. pikatoimenpiteet. Kiireellisyysluokkien sisältä on tunnistettu suuremmat erillisrahoitusta vaativat toimenpiteet. Kiireellisyysluokitus on ohjeellinen. Seuraavassa taulukossa on esitetty toimenpiteiden kustannusarviot kiireellisyysluokittain ja vastuutahoittain. Yksittäisten toimenpiteiden kustannukset ja vastuutahot on esitetty liitteenä olevissa toimenpidetaulukoissa.

Kustannuksiltaan suurin investointi taajama-alueella on kevyen liikenteen väylän rakentaminen Kuvaajankaalle (toimenpide 19) ja haja-asustusalueella valaistuksen jatkaminen Hutun koululle (toimenpide 35).

Toimenpiteiden toteuttamisen edistämiseksi kannattaa kilpailutettavaan kunnan aluetta koskevaan ELY-keskuksen alueurakkaan sisällyttää myös pienten liikenneturvallisuustoimenpiteiden toteuttamista.

Taulukko 6. Toteuttamisohjelma.

	Kiireellisyysluokka ja kustannukset [1000 €]				Onn. vähenemä (hvjo/v)
	1	2	3	YHT	
ELY	153	312,5	175	640,5	0,0451
Kunta	277,5	211	260	748,5	0,00156
ELY ja kunta yhdessä	12			12	0,0011
Yksityiset	10	20		30	
YHTEENSÄ	452,5	543,5	435	1431	0,04776

Toimenpiteiden vaikutukset

Esitettyjen toimenpiteiden arvioidaan vähentävän Taivalkosken kunnan alueella yhteensä 0,04776 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta vuodessa (Tarva MT 5,1 Web). Tehokkaimpia ovat liikenteen ohjauksen toimenpiteet ja erityisesti nopeusrajoituksen alentaminen edullisten toteuttamiskustannusten vuoksi. Katuverkolle suunniteltujen toimenpiteiden henkilövahinko-onnettomuusvähenemää ei voitu laskea onnettomuushistorian perusteella, koska katuverkolla tapahtuneita onnettomuuksia ei ole täysin paikannettu. Näin ollen todellinen henkilövahinko-onnettomuusvähenemä on selvästi edellä esitettyä arviota suurempi. Maanteiden toimenpiteiden myötä saatavaksi yhteiskuntataloudelliseksi onnettomuuskustannusten säästöksi arvioidaan yhteensä noin 24 000 €/vuosi. Laskentaperusteena on käytetty alla esitettyä henkilövahinko-onnettomuuden yksikkökustannusarvoa. Tämän lisäksi katuverkolle tehtävistä toimenpiteistä saadaan merkittäviä kustannussäästöjä.

Onnettomuustyyppikohtaiset yksikköarvot vuonna 2010 (lähde: Tieliikenteen ajokustannusten laskenta 2010. Liikenneviraston ohjeita 22/2010):

- Kuolemaan johtanut onnettomuus 2 364 000 €
- Vammutumiseen johtanut onnettomuus 351 000 €
- Henkilövahinko-onnettomuus keskimäärin 493 000 €
- Pelkkä omaisuusvahinko-onnettomuus 2 950 €
- Tieliikenneonnettomuus keskimäärin 120 000 €

Laskennallisen henkilövahinko-onnettomuusvähenemän lisäksi suunnitelman toteuttamisella on paljon muita välittömiä ja välillisiä vaikutuksia, joille tulee antaa riittävä painoarvo toimenpiteitä priorisoitaessa. Liikenneturvallisuustyön vaikutukset realisoituvat pitkällä aikajänteellä liikenneasenteiden muutoksena ja edelleen onnettomuusvähenemänä, onnettomuusriskin pienenemisenä sekä kaupungille kohdistuvien kustannusten vähene-
misenä.

Esteettömyys

Esteettömyyden nykytila

Kunnan keskustaajama-alueelle on tehty esteettömyyskierros kunnan liikenneturvallisuuksiryhmän toimesta vuonna 2011. Saatuja tuloksia voidaan käyttää apuna tulevaisuudessa suunniteltaessa tulevia liikenneturvallisuuden kannalta oleellisia toimenpiteitä.

Kasvatus-, valistus- ja tiedotustyö

Kasvatus-, valistus- ja tiedotustyön kehittäminen

Liikenneturvallisuustyön suunnitelman laatimisessa taustana ovat olleet liikenneturvallisuustilanne ja eri toimintayksiköiden työssään kokemat ongelmat. Suunnitelman laatimisessa avainroolissa on ollut kunnan liikenneturvallisuusryhmä.

Liikenneturvallisuusryhmän toiminnasta laadittu suunnitelma on taustatuki, joka auttaa vuotuisen toiminnan suunnittelussa. Laaditussa suunnitelmassa on esitetty malli liikenneturvallisuusryhmän toiminnalle.

Kehittämisprosessi

Taivalkoskella toimii aktiivinen liikenneturvallisuusryhmä, jossa on kattavasti edustajia kunnasta ja eri sidosryhmistä. Konsultin edustaja on osallistunut suunnitteluprosessin aikana pidettyihin ryhmän tapaamisiin.

Liikenneturvallisuussuunnitelman laatiminen itsessään on aina liikenneturvallisuustyötä aktivoiva prosessi. Tehdylle työlle kerätään palautetta kuntalaisilta sekä analysoidaan ulkopuolisen näkemyksen turvin liikenneturvallisuuden ongelmat.

Liikenneturvallisuustyön tilaa ja kehittämistarpeita on selvitetty myös kuntien liikenneturvallisuusryhmille suunnatun kyselyn avulla. Kyselyn avulla kartoitettiin toiveita mm. ryhmän kokoontumistiheydelle, seurannalle sekä kokouskäytännöille.

Nykytila

Liikenneturvallisuusryhmän työskentelyssä ei ole ollut suuria ongelmia Taivalkoskella. Ajoittaista avaintoimijoiden poissaoloa ryhmän tapaamisista voidaan kompensoida liikenneturvallisuustyön suuntaamisella. Myös seudullisen ryhmän toiminta on ollut ongelmatonta. Suunnittelussa on paljolti voitu keskittyä tukemaan olemassa olevaa työtä kirjaamalla toimintamalleja hallintokunnille sekä aukikirjoittamaan toiminnan prosessikuvausta.

Yhteistyön organisoiminen

Taivalkosken liikenneturvallisuusryhmä on toiminut aktiivisesti jo ennen suunnitelman laatimisprosessia. Toimiva liikenneturvallisuusryhmä vahvistetaan raportin vahvistamisen yhteydessä. Liikenneturvallisuusryhmä vastaa tulevaisuudessa ensisijaisesti tehtävästä liikenneturvallisuustyöstä. Liikenneturvallisuusryhmässä on edustus kaikista hallintokunnista sekä tarvittavista sidosryhmistä. Ryhmän toimiva kokoonpano on esitetty oheisessa kuvassa. Hallintokunnan edustajan on hyvä pitää yhteyttä omaan hallintokuntaansa liikenneturvallisuusasioissa nostamalla teema esiin viikko/kuukausipalavereissa tai sähköpostilistan kautta.

Taulukko 7. Liikenneturvallisuusryhmän kokoonpano Taivalkoskella.

Nimi	Sektori	Taustaryhmä
Kari Siikaluoma	Tekniset palvelut/Liikenne	Liikennealueet, maastoliikenne ja kunnossapito
Soili Kauppila	Sivistyspalvelut /perusopetus	Perusopetuksen alakoulut
Pekka Turpeinen	Sivistyspalvelut /perusopetus	Perusopetus
Hanna Suutari	Sivistyspalvelut /päivähoito	Päiväkodit
Irma Jokela-Pätsi	Sivistyspalvelut /kuljetukset	Kuljetukset / joukkoliikenne
Petri Voutilainen	Sivistyspalvelut /nuoriso ja liikunta	Nuoriso- ja vapaa-aikapuolen eri yksiköt
Kirsi Alatalo	Sosiaali- ja terveystyö /vanhustyö	Vanhuspalveluiden eri yksiköt
Teija Tolonen	OSAO	2. asteen oppilaitokset
Lasse Tyni	Poliisi	Paikallispoliisi
Teppo Niskasaari	Taivalkosken moottorikerho	
Esa Tauriainen	Pohjois-Pohjanmaan ELY keskus	
Tarja Jääskeläinen	Pohjois-Pohjanmaan ELY keskus	
Rainer Kinisjärvi	Liikenneturva	

Seudullisessa ryhmässä olisi hyvä olla 2 edustajaa / kunta. Taivalkosken kuntaa ryhmässä edustavat Kari Siikaluoma ja Pekka Turpeinen.

Puheenjohtajan ja liikenneturvallisuusryhmän tehtävät

Liikenneturvallisuustyön tarkoitus ei ole, että 10 henkinen ryhmä yksin tekee kaiken liikenneturvallisuustyön. Ryhmän tehtävä on koordinoita työtä ja edelleen delegoida työtä tehtäväksi kunnan eri yksiköissä. Liikenneturvallisuustyö on nivottavissa helposti osaksi jokapäiväistä työtä. Koulu-, päivähoito- ja teknisellä puolella esimerkiksi liikenneturvallisuustyö jopa edesauttaa oman työn tekemistä. Nykyisen toimintamallin mukaisesti iso osa ryhmän toimintaa ylläpitävistä tehtävistä on liikenneturvallisuustoimijan tehtäviä. Oma tehtäväkenttänsä on toki myös ryhmän puheenjohtajalla ja hallintokuntien edustajilla.

Puheenjohtajan (yhdyshenkilön) tehtäviä liikenneturvallisuustyössä ovat:

- Toimia liikenneturvallisuusryhmän puheenjohtajana
- Toimia yhdyshenkilönä ja välittää tietoa liikenneturvallisuusryhmän sekä seudullisen (Koillismaan) ja alueellisen (Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu) liikenneturvallisuusryhmien välillä
- Toimia hallintokuntaedustajien tukihenkilönä
- Tiedottaa kunnan liikenneturvallisuustyöstä sisäisesti ja ulkoisesti

Hallintokuntien edustajien tehtäviä liikenneturvallisuustyössä ovat:

- Osallistua hallintokuntansa edustajana liikenneturvallisuusryhmän kokouksiin
- Välittää tietoa (sisäiset tapaamiset, sähköposti) liikenneturvallisuusryhmän ja oman hallintokunnan välillä työn seurannasta, koulutuksesta, tapahtumista
- Toimia omassa hallintokunnassa liikenneturvallisuustyön tukihenkilönä
- Vastata oman hallintokunnan liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmasta
- Varata tarvittavat resurssit oman hallintokunnan liikenneturvallisuustyölle

Kunnallisen ja seudullisen ryhmän työnjako

Koillismaan seudullinen ryhmä on toiminut kunnallisen liikenneturvallisuustyön tukena ohjaamalla laajempia yhteisiä tapahtumia ja projekteja (maastoliikenneseminaarit, kouluauton kuljettajien koulutukset, Turvallinen valtatie 20 ja Porokolarien pysyvä vähentäminen). Samoin seudullisella ryhmällä on roolinsa tiedon välittämisessä kuntien välillä sekä tiedottamisen koordinoinnissa. Seudullisen ryhmän kokoustiheydeksi sopii hyvin kaksi kokousta vuodessa. Tämän lisäksi ryhmän on hyvä kokoontua valmistelemaan isompia tapahtumia ja koordinoimaan mahdollisia yhdessä toteutettavia projekteja.

Liikenneturvallisuustoimija kunnan tukena

Liikenneturvallisuustyön tärkein perusta on suunnitelmallisuus, jota edustaa kuntien liikenneturvallisuusryhmien aktiivinen toiminta. Hyviä toimintamalleja ja materiaalia ei saada kuntiin edelleen vietyä, elleivät ryhmät toimi. Toimija on aktiivinen osa kuntaryhmien toimintaa. Toimija osallistuu kokouksiin ja toimii niissä sihteerinä. Toimija valmistelee kokoukset, kutsuu osallistujat ja tarvittaessa auttaa käsiteltävien asioiden etukäteisvalmisteluissa. Toimija pystyy tarjoamaan alueellisesti yhteisiä palveluita kunnille, mutta toiminnassa mukana olevat kunnat voivat myös sopia tarpeiden mukaan räätälöidyistä palveluista.

Toimintamalli

Yleistä

Liikenneturvallisuusryhmän työ ohjaa kunnan liikenneturvallisuustyötä. Ryhmän tehtävänä on ylläpitää näkyvyyttä ja aktiivisuus työssä sekä seurata tuon työn vaikuttavuutta. Liikenneturvallisuusryhmän toiminnan on hyvä noudattaa tiettyä vuosirytmää, jossa eri tehtäville on varattu sijansa vuosikierrossa. Tämä toimintaa jäsentävä malli on esitetty oheisessa kaaviossa.

Liikenneturvallisuusryhmässä aloitteiden käsittelyllä on merkittävä rooli. Nämä lausunnot on hyvä kuitenkin tulevaisuudessa saada valmistellumpina mukaan kokouksiin. Tämän takia ryhmän sihteerin tulee lähettää kaksi viikkoa ennen kokousta muistutus tulevasta kokouksesta ja pyyntö toimittaa kokouksessa käsiteltävät aloitteet ja lausunnot sihteerille. Sihteerin välittää edelleen saamansa aloitteet ja lausuntopyynnöt ryhmälle tiedoksi. Näiden tulee olla kaikkien ryhmäläisten arvioitavissa vähintään viikkoa ennen kokousta.

Kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän vuosikierron ohella seudullisen työryhmän olisi hyvä kokoontua kolme kertaa vuodessa. Ensimmäinen kokous olisi hyvä ajoittaa tammi-helmikuulle, jolloin tehdään yhteenveto menneen vuoden liikenneturvallisuustyöstä ja suunnitellaan tulevaa työtä. Seudullisen ryhmän tehtävänä on tässä vaiheessa tukea kunnallista työtä, siten että kuntaryhmissä osoitetaan kokouksessa kysymyksiä käsiteltäväksi seudullisessa ryhmässä. Samoin seudullinen ryhmä voi itsenäisesti miettiä alkuvuoden tapaamisessa tiedottamista ja kuntien teemoja tukevia yhteisiä koulutuksia ja tapahtumia.

Seudullisen ryhmän 2. kokous sijoittuu ajallisesta puolestaan kesäkuulle, jolloin luodaan tilannekatsaus ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana tehtyyn liikenneturvallisuustyöhön ja vahvistetaan suunnitelma syksyn liikenneturvallisuustyölle. Toimijan työssä mukana oleva liikkumisen ohjaus voi olla kesän kokouksen painopistealueena. Kolmannen kokouksen ajankohta on syksyllä kunnan syyskokouksen jälkeen. Näin voidaan seudullisesti koordinoita yhteisiä teemoja, joiden toteuttamisesta paikallisesti kuntaryhmien vuoden viimeisissä kokouksissa sovitaan. Seudullisen ryhmän kokouksissa ohjataan ja seurataan liikenneturvallisuustoimijan työtä. Samoin kokouksissa voidaan vertailla liikenneturvallisuustyön kokemuksia eri kunnissa.

Toimintasuunnitelma toimijan työn kautta

Toiminnan aikatauluttaminen helpottaa käytännön työtä sekä yhteistyössä toimimista kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Alueellinen ja paikallinen liikenneturvallisuustyö on rytmitetty vuosikiertoon, jossa seudullisen ryhmän ja kuntien ryhmien tapaamiset rytmittyvät toisiaan täydentäen. Liikenneturvallisuustyössä on myös muita toistuvia tapahtumia, joiden on hyvä rytmittyä samaan vuosikiertoon. Toimijan roolina on ylläpitää tätä vuosikiertoa.

Pohjois-Pohjanmaalla työn suuntaviivat asettaa maakunnallinen liikenneturvallisuusryhmä. Seututyöhön on tärkeää tuoda niitä teemoja ja tavoitteita, joita maakuntatasolla on päätetty. Toimijan tulee seurata maakuntatason liikenneturvallisuustyötä ja huomioida omissa esityksissään alueelliset painopisteet.

Seudullisissa kokouksissa sovitaan toimijan työn linjauksista sekä konkreettisista toimenpiteistä. Seudullisesta ohjausryhmästä välitetään tietoa kuntatasolle ja päinvastoin. Tiedonkulku on paitsi seudullisten niin myös maakunnallisten tavoitteiden jalkauttamisen kannalta tärkeää.

Toimija pyrkii jatkuvasti kehittämään liikenneturvallisuustyötä hakemalla uusia toimintamalleja, näkökulmia ja kumppaneita. Suomessa on käynnissä aktiivista työtä mm. viisaan (kestävän) liikkumisen, liikkumisen ohjauksen sekä liikkumiseen liittyvän ympäristökasvatuksen edistämiseksi. Hieman eri lähtökohdista lähtevä valitustyö ajaa usein osittain samoja tavoitteita kuin liikenneturvallisuustyö ja toimet voisivat tukea toisiaan. Tätä työtä jatketaan ja kehitetään niissä teemoissa ja aiheissa, joihin se sopii. Toimija seuraa aktiivisesti liikenneturvallisuustyön kehitystrendejä valtakunnan tasolla sekä ulkomailla. Kuntiin ja alueelle on tärkeää tuoda uutta tietoa liikenneturvallisuuteen liittyvästä tutkimuksista, toimintatavoista ja ratkaisuksista sekä liikenneturvallisuustyön vaikutuksista.

Toimija laatii liikenneturvallisuustyölle vuotuisen suunnitelman. Tähän työhön toimijalla on käytettävissään sovittu budjetti. Työssä huomioidaan ohjausryhmän asettamat painopistealueet sekä tasapuolisesti kaikki toiminnassa mukana olevat kunnat. Työlle pyritään saamaan aina mahdollisimman laaja näkyvyys sekä budjettiin nähden mahdollisimman hyvä saavutettavuus.

Toteutus ja seuranta

Liikenneturvallisuustavoitteiden saavuttaminen vaatii eri tekijöiden seuraamista. Liikenneturvallisuustyön jatkuvan koordinoinnin ja järjestelmällisen seurannan apuvälineeksi on tässä työssä määritelty mittareita (määritelty toimintasuunnitelmissa). Mittareiden avulla voidaan muodostaa käsitys liikenneturvallisuustyön edistymisestä ja ryhtyä tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin. Mittareiden tarkoituksena on oman työn kehittäminen liikenneturvallisuuskehityksen perusteella. Tämä palvelee kaikkia liikenneturvallisuustyötä tekeviä henkilöitä, sillä mittarit kuvaavat pelkistetysti liikenneturvallisuustyön edistymistä ja sen tavoitteita. Mittareiden täytyy olla kuitenkin helposti saatavissa eikä työhön käytettävien resurssien pidä kuluu puhtaasti tilastotietojen etsimiseen.

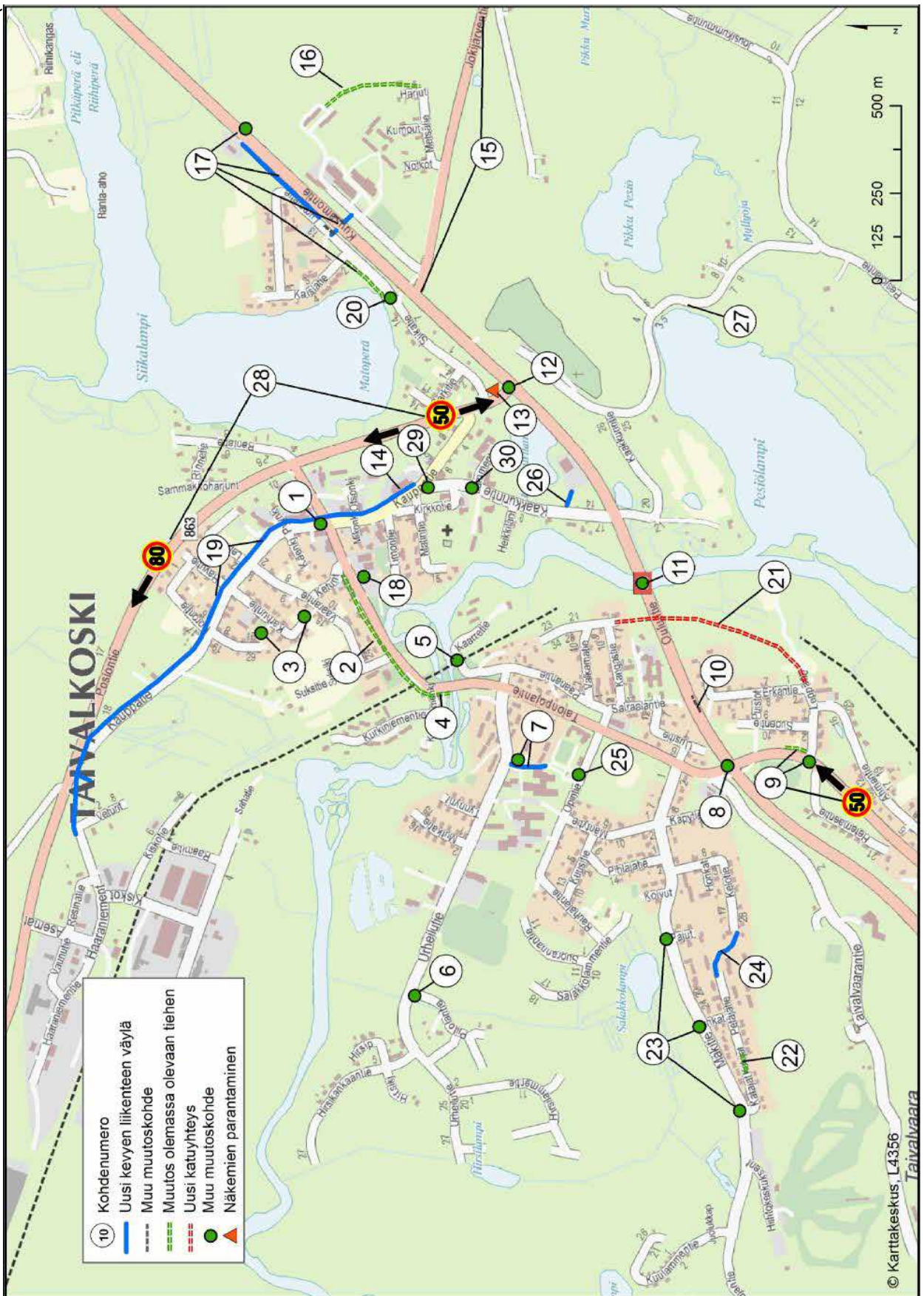
Liikenneturvallisuustyössä seurattavia, helposti saatavilla olevia mittareita ovat:

- Onnettomuudet (Liikenneturvan tilastokatsaus ja poliisin tietoon tulleet onnettomuudet).
- Liikennerikkomukset (poliisin tilastoista seurataan sovittavia liikennerikkomuksia).
- Kunnan liikenneturvallisuusryhmän tapaamiset ja niissä käsitellyt aiheet (pj/sihtööri kirjaavat tapaamisten määrän ja laativat muistioista vuosikertomuksen).
- Koulutustilaisuudet ja asiantuntijavierailujen -poliisi, Liikenneturva, ym - määrä (toimenpidelistoihin seurantarake, saavutettavuus).
- Liikenneturvallisuussuunnitelman liikenneympäristön toimintasuunnitelman toteutuminen (suunnitelmalistan ylläpito)

Liitteet

Liite 1. Liikenneturvallisuustoimenpidekartat ja -taulukot

Liite 2. Esimerkkejä liikennekasvatuksen ja viisaan liikkumisen edistämistoimenpiteistä

Taivaalkosken keskustan esitetyt parantamistoimenpiteet

LIITE 1

2(6)

Nro	Sijainti	Tieosoite	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onnettomuus vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu
1	Mt 18829 Talonpojan tie - Kauppatie	18829/1/1483		Suojateiden reunatukien lasku 0-tasoon. (Talonpojan tien saneerauksen yhteydessä). Talonpojan tien reunassa sijaitsevaan kevyen liikenteen väylään ja ajoradan väliin korkeampi reunatuki päällystysten uusimisen yhteydessä. Kuivatuksen parantaminen lisäämällä katualueelle keräjäkaivoja sekä pintavesiviemäriinjä. Purku jokeen.	2			1	Ely/Kunta	
2	Mt 18829 Talonpojan tie välillä Ketuntie - Iijoen silta	18829/1/860 - 1360	445		100			1	Ely	
3	Karhuntien ja Vaaran tien välinen kevyen liikenteen väylä			Läpipojmit estämään ajoneuvoilukkeen.	6			1	Kunta	
4	Mt 18829 Talonpojan tien varren kevyen liikenteen väylä Iijoen ylityskohta	18829/1/860 - 960	55	Korkeampi reunatuki erottamaan kevyen liikenteen väylä ja ajorata toisistaan. Kaiteen korottamistarpeen tarkistus sillan kohdalla.	5			1	Ely/Kunta	
5	Kaarretie, Rautatien alituspaikka			Liikennemerkkien 111, 112 (muika), 121 (kapeneva tie), 221 (etuajo-oikeus kohdattaessa) lisäys molemmiin puoliin ennen metallipintaisella.	2			1	Kunta	
6	Pililantie			Lisätään liikennemerkki 651 (umpitie) tien alkuun.	0,5			1	Kunta	
7	Kirjaston edusta			Kirjaston henkilökunnan lämpötilallisten autopaikkojen siirto alas ja kevyen liikenteen yhteys parkkipaikka kirjastoille. Nykyisistä henkilöauton parkkipaikoista asiakaspaikkoja. Lämpökeskuksen taakse inva-paikat, koska tästä esteetön kulku kirjastoille. Kevyen liikenteen väylän suunnittelu kirjastoille käännytässä tien vasemmalle puolel. Kirjaston eteen pyöräkatos.	40			1	Kunta	
8	Vt 20 Ouluntie - Mt 18829 Talonpojan tie	20/30/0		Kuivatuksen parantaminen viemäriinjat huutelemalla ja kuvaamalla sekä muutokset erillisen suunnitelman mukaisesti. Tämän jälkeen tarkennettu toimintaselitys mikali tarvetta. Valaistuksen parantaminen alkulussa vaihtamalla nykyinen valaistus LED-valoihin. Talvikunnossapidon parantaminen risteysalueella.	10	0,00385	0,3850	1	Ely	
9	Leppätie - Linja-autopysäkki	800/29/12250 - 60 800/29/12250, 800/29/12150 - 12420	10	1. vaihe: Bussipysäkeille levennetyt piennarit Leppätiellä 2. vaihe: Saarekkeellinen suojatien ylitys mt 800 Meisäkyläntien ylitse. Nopeusrajoituksen alentaminen 60 km/h -> 50 km/h mt 800 Meisäkyläntiellä välillä 800/29/12150 - 12420.	2			1	Ely	
10	Vt 20 Ouluntien yitys Erkan tien kohdalla	20/30/189 - 261	72	Erkan tien päähän puinen aita estämään liikkujien pääsemistä Vt 20 ylitse. Pengerakide Vt 20 varten estämään liikkujien pääsemistä Vt 20 ylitse.	3			1	Kunta	
11	Vt 20 Ouluntie, sillan katselutasanne	20/30/665 - 618		Ompinen ohjaus lisäämällä 903-1 (reunamerkki) merkkejä ennen tasannetta Oulusta päin tultaessa sekä sumupaaluja sillan kohdalle.	5			1	Ely	
12	Vt 20 Ouluntie - Mt 863 Postontie	20/30/1120 - 31/0	180	Liittymän kanavointi ja opastusporttiin lisäys risteysalueelle. (Vuonna 2017 vt 20:n leventämisen yhteydessä)	150	0,00599	0,0399	2	Ely	

Taivalkosken keskustan esitetyt parantamistoimenpiteet

LIITE 1

3(6)

Nro	Sijainti	Tieosoite	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onnettomuus vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu
13	Mt 863 Posiontie - Siikatie	863/1/20 - 80		Vt 20 suuntaan kevyt maaleikkaus. Posion suuntaan raivaus. Taivalkunnossapidon parantaminen.	5	0,0011	0,2200	1	Kunta/Ely	
14	Kauppatie, S- Marketin edusta			Korotetut suojatiet ennen kauppa Vt 20 suunnasta tultaessa sekä kaupan jälkeen. Kevyen liikenteen väyän siirto S- Marketin eteen, erotetaan parkkipaikoista kiveyksellä. Korotettu kiveys parkkialueen päihin estämään autojen parkkeerausta suojatien eteen. Autoparkkien siirto tielle päin, saadaan kadusta kapeampi kaupan kohdalla, tämä hillitsee ajonopeuksia. Tasantaaan päällä olevat parkkipaikat poistetaan ja tilalle pyöräpaikoitusta ja sekä kevyen liikenteen uusi linjaus.	40			2	Kunta/Koillismaan Osuuskauppa	
15	Mt 8400 Jokijärventie välillä Vt 20 Kuusamontie - Jousikummuntie	8400/7/6650 - 7810	1160	Taivalkunnossapidon parantaminen. 1. vaihe: Jokijärventien nopeusrajoituksen lasku 80 km/h -> 60 km/h välillä Vt 20 - Jousikummuntie.	1	0,00891	8,9100	1	Ely	
		8400/7/6650 - 7300	650	2. vaihe: Valaistus osuudelle.	42	0,0028	0,0667	2	Ely	
		8400/7/6750 - 7450	700	3. vaihe: Kevyen liikenteen väyän rakentaminen.	175	0,00027	0,0015	3	Ely	
16	Metsäoppilaitoksen takana sijaitseva asuntola		250	Uusi kulku oppilaitoksen takana sijaitseviin kunnan vuokrataloihin. Metsätien kautta.	80			2	Kunta	
		20/31/1050		Väistätia Teboil huoltamon kohdalle	30	0,00203	0,0677	2	Ely	
17	Vt 20 Kuusamontie - Teboil, Siikatie, Lummettie (Toimenpiteet tehdään v.2017 Vt 20 leventämisen yhteydessä).	20/31/650	50	Pysäkkeitä päällystetty yhteys Siikatien kevyen liikenteen väylälle ja Metsäoppilaitoksen pihalle.	20			2	Ely	
			175	Päällysteen uusiminen kevyen liikenteen väylältä välillä Kaislatie - Vt 20 aikukku.	6			2	Kunta	
			150	Kevyen liikenteen yhteys Teboililta Lummetielle.	40			2	Kunta	
18	Linja-autoaseman piha			Selkeä jäsentely koko piha-alueelle. Laiturit ja pysäköintipaikat maalatuna linja-autoille. Korotettu kevyen liikenteen väylä alueen reunaan.	35			2	Kunta	
19	Kauppatie - Kuvajankangas		750	Kevyen liikenteen väyän rakentaminen ja vanhan kevyen liikenteen väyän parantaminen.	185			1	Kunta	
	Mt 863 Posiontie - Kauppatie	863/1/1750		Mt 863 Posiontelle liittyvän Kauppätien liittyvän katkaisu.	2	0,00156	0,7800	1	Kunta	
20	Siikatie			Hidasteen uusinta Siikatien päällystämisen yhteydessä.	2			1	Kunta	
21	Leppätie, Vt 20 aitus		630	Leppätien rakentaminen loppuun Vt 20 ailtse.	260			3	Kunta	
22	Katajatie - Petäjätie, kevyen liikenteen väylä			Läpajojoniit estämään ajoneuvoilikkemettä.	3			1	Kunta	
23	Mäkitie			Sinitöyssyjen rakentaminen hiilisenään ajonopeuksia.	9			1	Kunta	
24	Petäjätie - Kelotie, kevyen liikenteen väylä		190	Kevyen liikenteen väylä teikkikentälle. Väylän molempin päihin läpajojoniit estämään ajoneuvoilla ajoa ja suunnitellaan väylän vaakageometria mutkaiseksi. Väylän päällystämateriaalina kivituhka.	25			2	Kunta	

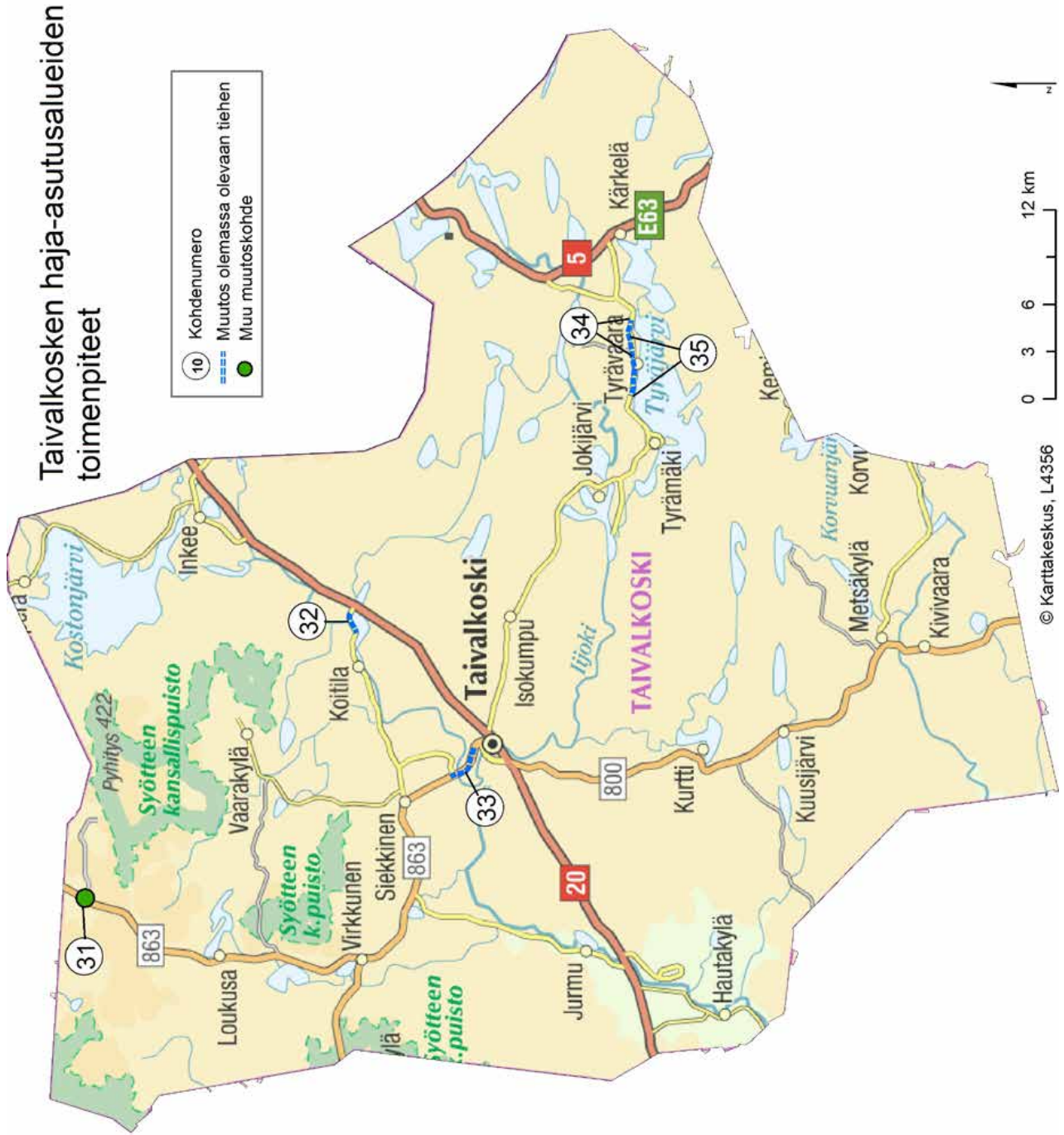
Taivalkosken keskustan esitetyt parantamistoimenpiteet

LIITE 1

4(6)

Nro	Sijainti	Tieosoite	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onnettomuus vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu
25	Opintie, koulun liittymä			Määräysmerkki 418 (liikenteenjakaaja) pois jakajasta ja määräysmerkki 413 (pakollinen ajosuunta) pois koulun pihasta. Lisätään merkki 231 (väistämisevelloisuus risteyksessä) koulun pihasta tultaessa. Bussipysäkillä bussipysäkinmerkki. Lisätään matala reunatuki osoittamaan tien jatkumisesta. (Talonpoikajien suunnasta tultaessa) jakajan vasemmalla puolella. Kuivatuksen parantaminen. Jakajan lyhentäminen 5 m ja pensaiden raivaus jakajasta.	5			2	Kunta	
26	Kaakkurintie - ABC		80	Kevyen liikenteen väylän rakentaminen välille ABC-huoltoasema - Kaakkurintie. Päällyste kivituikka.	10			1	ABC	
27	Jousikumuntie, Kaakkurintie (Vt 20 eteläpuoli)			Tiet yksityistettä, mutta kunnan hoidossa. Teille kuivatuksen parantamista ja näkemien raivausta.	10			1	Kunta	
28	Mt 863 Posiontie	863/1/20 - 1100	1080	1 vaihe: Nopeusrajoituksen lasku 60 km/h -> 50 km/h Posiontiele välillä Vt 20:ttä noin puolelta 1100 ja tästä eteenpäin 80 km/h.	1	0,00939	9,3900	1	Ely	
29	Kaakkurintie - Kauppatie	863/1/675		2. vaihe: Suojatien merkitseminen.	0,5	0,00378	7,5600	2	Ely	
				Saarekkeen rakentaminen Kaakkurintien liittymään.	5			1	Kunta	
30	Kaakkurintie välillä Heikkiläntie - Lammentie			Korotettu suojatie nykyiseen suojatien ja Lammentien korotetun suojatien jatkaminen seuraavaan risteykseen Vt 20:lle päin mentäessä. Korotuksiin suojatienmerkinnot Suojatiestä ilmoittavat liikennemerkit lähemmäksi tietä. Huomiovarret suojatienmerkeihin ja pollarit ennen suojatietä.	15			1	Kunta	

Taivalkosken haja-asutusalueiden toimenpiteet

Taivalkosken haja-asutusalueiden esitetyt parantamistoimenpiteet

LIITE 1

6(6)

Nro	Sijainti	Tieosoite	Pituus (m)	Toimenpide	Kustannukset (1000 €)	Onnettomuus vähenemä (hvjo/v)	Tehokkuus (hvjo/M€/v)	Kiireellisyysluokka	Vastuutaho	Toteutettu
31	Mt 863 Posiontie, Mustavaara - Vt 20	863/8/4550 - 863/1/0		Mustavaaran kaivoksen liikennejärjestelyjen kehittäminen (kaivoksen toteutuksessa)				2	Ely/Kaivos	
32	Mt 8361 Koitilantie	863/1/1/3900 - 863/1/1/5100	1200	80 km/h nopeusrajoituksen laskeminen 50 km/h Koitilän kohdalle.	1,5	0,0011	0,7333	1	Ely	
33	Mt 863 Posiontie	863/1/0 - 863/3/0	7100	Kunnossapidon parantaminen				1	Ely	
34	Mt 8400 Jokijärventie	8400/2/2000 - 8400/1/7700	3600	1. vaihe: Taivalkosken kunnossapidon täsmähoitokohdeksi.		0,0006		1	Ely	
		8400/1/5800 - 8400/1/7700	1900	2. vaihe: Nykyisen valaistuksen jatkaminen välillä Tyrävaara - Huttu koulu.	70	0,0026	0,0369	2	Ely	
35	Mt 8400 Jokijärventie	8400/2/560 - 8400/2/1770		Nykyinen 60 km/ alennetaan 50 km/h.	0,5	0,0018	3,5000	1	Ely	

Liite 2. Esimerkkejä liikennekasvatuksen ja viisaan liikkumisen edistämistoimenpiteistä

TEKNINEN TOIMI

Liikenneympäristön suunnittelu, ylläpito ja rakentaminen

- Liikenneturvallisuus ja esteettömyys otetaan huomioon fyysisen liikenneympäristön suunnittelussa seuraavin toimenpitein:
 - Nimetään kuntiin esteettömyysvastaavat.
 - Otetaan vanhus- ja vammaisneuvostot mukaan julkisten tilojen ja katujen suunnitteluhankkeisiin.
 - Suoritetaan suunnitelmien ja kaavojen liikenneturvallisuustarkastukset.
 - Lisätään liikenteen ja maankäytön suunnittelun yhteistyötä.
- Toteutetaan liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitettyjä liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä suunnitelman mukaisesti.
- Jaetaan liikenneturvallisuussuunnitelman yhteydessä koottua esteettömyyssuunnittelun materiaalipakettia yrityksille ja liikkeenharjoittajille.
- Hankitaan siirrettävä nopeusnäyttö ajonopeuksien hillitsemiseksi esimerkiksi seudun kuntien yhteisenä hankintana.
- Tehostetaan kunnossapitoa ja liukkaudentorjuntaa erityisesti esteettömyyskierroksella esiin nousseissa kohteissa ja taajamien pääreiteillä sekä linja-autopysäkeillä.

Tiedottaminen

- Tiedotetaan asukkaille toteutetuista toimenpiteistä, tulevista katutöistä ym. muutoksista liikenneympäristössä. Tehostetaan erityisesti internetin kautta tiedottamista.

Henkilökunnan koulutus

- Pidetään yllä teknisen toimen henkilökunnan liikenneturvallisuusosaamista koulutusten avulla.
- Varmistetaan, että maastotöitä ja mittauksia tekevillä on voimassa Tieturva-koulutus.

KOULUTOIMI

Oppilaat

- Pyritään toteuttamaan poliisivierailu joka luokka-asteella. Koulut lähettävät vierailupyynnön poliisille.
- Järjestetään pyöräilykypärätempaus.
- Järjestetään Tuunaa kypärä –kilpailu.
- Järjestetään luokkien välinen kilpailu kypärän käytössä ja palkitaan parhaat.
- Järjestetään mahdollisuus suorittaa pyöräilijän ajokortti alaluokilla (0-2-luokat).
- Järjestetään heijastintempauksia heijastimen käytön lisäämiseksi.
- Järjestetään teemapäivät liikenteestä, yhteistyökumppaneina Liikenneturva ja poliisi.
- Hyödynnetään liikenneturvallisuutta aiheena koululaisten näytelmissä. Esitetään näytelmiä muille oppilaille ja vanhemmille.
- Kerrotaan oppilaille jo alaluokista alkaen erilaisten kulkumuotojen terveys- ja ympäristövaikutuksista ja kannustetaan omatoimiseen sekä kestäväan liikkumiseen.

Koulukuljetukset ja koululaiskuljettajat

- Varmistetaan että kunnissa koulukuljetusopas jota jaetaan sekä kuljettajille että vanhemmille.
- Parannetaan tiedonkulkua koulukuljetusten hoitajien ja koulutoimen välillä järjestämällä liikennöitsijöille keskustelutilaisuus, jossa painotetaan tiedonvaihdon tärkeyttä ja sovitaan tiedottamisen pelisäännöistä. Samalla painotetaan kuljettajien roolia liikennekasvattajana.

Opettajat

- Järjestetään (esimerkiksi alueellinen) Veso-koulutus opettajille, mukaan kutsutaan liikennöitsijät ja koulutus hankitaan Liikenneturvasta.
- Kannustetaan opettajia perehtymään Liikenneturvan internet-aineistoihin ja materiaaleihin.
- Jaetaan opettajille tietoa ja materiaalia erilaisten kulkumuotojen terveys- ja ympäristövaikutuksista ja kannustetaan kestävään liikkumiseen. Käytetään tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita luennoitsijoina.

Vanhemmat

- Tehostetaan vanhempiin kohdistuvaa valistusta lisäämällä yhteistyötä.
- Painotetaan vanhempainilloissa liikenneturvallisuusasioita ja esimerkkinä olemista sekä yhteisen linjan tärkeyttä kodin ja koulun välillä liikennekasvatusasioissa.
- Jaetaan vanhemmille tietoa ja materiaalia erilaisten kulkumuotojen terveys- ja ympäristövaikutuksista ja kannustetaan kestävään liikkumiseen sekä lasten kuljettamisen vähentämiseen.

Koulut

- Perustetaan kouluihin omat liikenneturvallisuusryhmät.
- Laaditaan kouluille liikenneturvallisuussuunnitelma. Suunnitelmien sisältö suunnitellaan koulukohtaisesti ja painotetaan paikallisesti tärkeinä pidettäviä asioita. Hyödynnetään Liikenneturvan Koulun liikenneturvallisuussuunnitelma -aineistoa sekä tarvittaessa asiantuntija-apua. Otetaan oppilaat mukaan suunnitelman laadintaan.
- Jatketaan liikenneturvallisuussuunnitelman laadinnan yhteydessä aloitettua koulujen piha-alueiden suunnittelua yhdessä teknisen toimen kanssa.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Päivähoito

- Päivähoidon henkilöstö tutustuu ja perehtyy Liikenneturvan internetsivustoon ”Liikenneturvallisuusteemat päivähoitossa” ja ottaa käyttöön valmiit toimintamallit ja materiaalit.
- Järjestetään liikenneaiheisia leikkejä, lauluja, satuja, tehtäviä ja askarteluja Liikenneturvan aineistoja hyödyntäen.
- Järjestetään vanhemmille teemailta, jossa käydään yhdessä läpi esim. turvalaitteiden käyttöä käytännössä, tarkastellaan päiväkodin/perhepäivähoidon ympäristöä liikenneturvallisuuden kannalta sekä keskustellaan koko perheen turvallisesta ja kestävästä liikkumisesta (vanhempien malli) sekä jaetaan tietoa eri kulkumuotojen terveys- ja ympäristövaikutuksista ja kannustetaan lasten kuljettamisen vähentämiseen.
- Osallistutaan tapahtumiin ja kampanjoihin (mm. Turvaa tenaville –tapahtuma).
- Tehdään vanhempien turvavälineiden käytön seuranta.
- Jaetaan vanhemmille liikenneturvallisuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Neuvolat

- Neuvoloissa 4-5 -vuotistarkastusten yhteydessä jaetaan Liikenneturvan Kulkunen-kirja vanhemmille.
- Neuvolakäynneillä kerrotaan turvavyön käytöstä raskauden aikana ja lapsen turvallisesta kuljettamisesta eri ikävaiheissa autossa ja polkupyörässä. Kerrotaan vanhemmille myös turvavälineiden käytöstä ja malliesimerkkinä toimimisesta.
- Hoitaja kehottaa vanhempia käyttämään Liikenneturvan Turvapupu.net -sivustoa lasten kasvatuksessa.
- Pidetään esillä liikenneturvallisuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Aikuisväestö lääkärin ja terveydenhoitajan vastaanotoilla (terveyskeskukset)

- Kerrotaan alkoholin ja lääkkeiden käytön vaikutuksesta turvalliseen liikkumiseen. Käydään keskusteluja hoitokontaktien yhteydessä.
- Tehdään lakisääteinen ajokyvyn arviointi lääkärin toimesta tai poliisin läheteestä.
- Opastetaan ja motivoidaan asiakkaita turvalaitteiden (heijastin, pyöräilykypärä, liukuesteet) käyttöön.
- Pidetään esillä liikenneturvallisuuden liittyvää aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
- Sovitaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa riittävästä hiekoituksesta piha-alueella ja informoidaan mahdollisista puutteista kunnossapidossa.
- Pidetään sisätilat siistinä ja turvallisina.

Työterveyshuolto

- Terveystarkastusten yhteydessä ja vastaanottotilanteissa huomioidaan liikenneturvallisuus työikäistenvastaanotolla kävijöiden kanssa. Kohderyhmänä ovat erityisesti
 - vuorotyöläiset (väsyneenä liikkuminen)
 - työkseen liikenteessä ajavat (väsymys, kiire)
 - hoitoon ohjatut (alkoholin suurkuluttajat) ja
 - asiakkaat, joilla ajokykyyn vaikuttava lääkitys.
- Kaikkia työterveyshuollon asiakkaita motivoidaan turvavälineiden käyttöön sekä työmatkoilla että vapaa-aikana.
- Pidetään esillä liikenneturvallisuuden liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
- Jaetaan vastaanotoilla tietoa eri kulkumuotojen terveysvaikutuksista ja kannustetaan työmatkakävelyyn ja –pyöräilyyn.

Vanhustyö, kotipalvelu, palvelukeskukset ja vammaistyö

- Opastetaan turvavälineiden ja turvallisten jalkineiden käyttöön sekä liikkumiseen pimeällä ja liukkaalla keliällä.
- Varmistetaan, että iäkkäillä on asianmukaiset liikkumisen apuvälineet käytössään.
- Tarkkaillaan piha-alueiden hiekoituksen ja muiden järjestelyiden riittävyyttä ja ilmoitetaan tarvittaessa alueiden huollosta vastaavalle.
- Järjestetään yhteistyössä poliisin ja Liikenneturvan kanssa tietoiskuja sairauden, lääkityksen ja iän vaikutuksesta ajokykyyn.
- Hyvän lihaskunnan ja tasapainon ylläpitämiseksi rohkaistaan ja aktivoidaan ikääntyneitä liikkumaan.
- Ohjataan lihasvoiman vahvistamiseen kotioloissa ja kannustetaan osallistumista liikuntaryhmiin.
- Laitoshoidossa huomioidaan esteettömyys sisätiloissa ja ulkona; varmistetaan, että käytössä ovat toimivat luiskat, asiakkailla asianmukaiset jalkineet ja apuvälineet ulkona liikkueensa ja että ulkona on riittävä määrä istuimia. Opastetaan myös omaisia.
- Toteutetaan vanhusten vaaranpaikkakartoituksia yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa, hyödynnetään Liikenneturvan valmista mallia ja materiaalia ja tarvittaessa asiantuntija-apua.

Sosiaali- ja terveystieteiden henkilökunta

- Ylläpidetään henkilöstön liikenneturvallisuustietoutta järjestämällä säännöllistä koulutusta. Yhteistyökumppanina Liikenneturva.
- Kannustetaan työkseen liikkuvia (mm. kotipalveluhoitajat) turvavälineiden käyttöön ja avustetaan mahdollisuuksien mukaan niiden hankinnassa.

NUORISO- JA VAPAA-AIKATOIMI

Nuorisotilatoiminta

- Keskustellaan nuorten kanssa liikenneasenteista, ylinopeuksien ja onnettomuuksien seurauksista.
- Keskustellaan ja tiedotetaan turvavälineiden käytöstä ja suojavaikutuksesta (kypärät, turvavyöt, heijastimet).
- Keskustellaan ja tiedotetaan eri kulkumuotojen terveys- ja ympäristövaikutuksista. Kannustetaan omatoimiseen liikkumiseen ja kestäviin (kävely, pyöräily ja joukkoliikenne) kulkumuotovalintoihin.
- Järjestetään tietoisu mopoilijoille, aiheena mm. turvallinen mopoilu, virittämisen seuraukset (yhteistyö poliisin kanssa), kypärän käyttö ja kiinnitys.
- Järjestetään tietoisu liikenteestä ja päihteistä.
- Pidetään esillä liikenneturvallisuuteen liittyvää ajankohtaista aineistoa, hyödynnetään muun muassa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Matkat ja retket

- Tehdään tilannekohtaista asennekasvatusta yhdessä liikuttaessa.
- Edellytetään turvavälineiden käyttöä ja asiallista liikennekäyttäytymistä matkoilla ja retkillä.

Urheiluseurat ja järjestöt

- Pyydetään urheiluseurojen ja -järjestöjen edustajia mukaan kunnan liikenneturvallisuusryhmän toimintaan.
- Kannustetaan seuroja sopimaan mm. pyöräilykypärän käytöstä harrastusmatkoilla.
- Järjestetään turvavälinekampanjoita yhdessä seurojen kanssa jäsenille.
- Tiedotetaan seuroja liikenneturvallisuusasioista hyödyntämällä mm. Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.

Liikuntapaikat ja ulkoilureitit

- Suunnitellaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa latu- ja kelkkareittien teiden ylitykset ja taajama-ajot turvallisiksi (harkittu reititys ja hyvät opasteet).
- Varmistetaan turvalliset liikenne- ja pysäköintijärjestelyt liikuntapaikoilla ja tapahtumien yhteydessä.

Nuoriso- ja vapaa-aikatoimen henkilöstö

- Tutustutaan ja otetaan käyttöön Liikenneturvan internet-sivuilla oleva nuoriso- ja vapaa-aikatoimen toimintoihin soveltuva laaja materiaali ja aineistot.
- Huolehditaan henkilöstön liikenneturvallisuustietämyksen ylläpitämisestä järjestämällä koulutuksia. Yhteistyökumppanina on Liikenneturva.

KESKUSHALLINTO JA TYÖSUOJELU

Työsuojelutoiminta

- Liitetään työmatkaliikenteen turvallisuus ja viisaan työmatkaliikkumisen edistäminen osaksi työsuojelutoimintaa. Viisaita kulkumuotovalintoja ovat kävely, pyöräily, joukkoliikenne ja kimpppydyt.
- Seurataan työmatkatapaturmia ja käydään ne säännöllisesti läpi yhdessä henkilöstön kanssa. Keskustellaan, kuinka tapaturmat olisi mahdollisesti voitu estää.
- Seurataan sattuneiden tapaturmien lisäksi myös läheltä piti -tilanteita kannustamalla työntekijöitä kertomaan työmatkalla sattuneista tilanteista (laaditaan esim. yksinkertainen ilmoituslomake läheltä piti -tilanteesta). Käydään tapaturmien yhteydessä läpi myös läheltä piti -tilanteet ja keskustellaan toimenpiteistä niiden välttämiseksi.
- Selvitetään työntekijöiden työmatkojen kulkumuodot, pituudet, poikkeamistarpeet sekä esteet työmatkakävelylle ja -pyöräilylle sekä joukkoliikenteen käytölle. laaditaan suunnitelma, kuinka työntekijöitä kannustetaan kestävään liikkumiseen.
- Järjestetään kampanjoita tai kilpailuja turvavälineiden käytön sekä työmatkakävelyn ja -pyöräilyn lisäämiseksi.

- Sovitaan työntekijöiden kanssa, että työssä polkupyörällä liikuttaessa käytetään kypärää ja jalan kulkiessa heijastinta.
- Tehdään henkilöstön työmatkojen vaaranpaikkakartoitus ja käydään tulokset läpi henkilökunnan kanssa ja sovitaan toimenpiteistä, joilla voidaan lisätä työmatkaliikkumisen turvallisuutta. Hyödynnetään Liikenneturvan internet-sivustolla olevaa valmista aineistoa kartoituksen laadinnassa.

Keskushallinto

- Järjestetään koko henkilökunnan räätälöityjä koulutus- ja teematilaisuuksia liittyen liikenneturvallisuuteen ja kestäväan liikkumiseen. Yhteistyökumppaneiksi pyydetään poliisia ja Liikenneturvaa sekä mahdollisesti muita asiantuntijatahoja.
- Järjestetään liikenneturvallisuusryhmälle koulutustilaisuuksia liikenneturvallisuustietämyksen ylläpitämiseksi, yhteistyötahoina poliisi, Liikenneturva sekä muut asiantuntijat. Järjestetään koulusta myös viisaisiin kulkumuotovalintoihin ja niiden terveys- ja ympäristövaikutuksiin sekä liikkumisen ohjauksen suunnitteluun liittyen.
- Tuetaan mahdollisuuksien mukaan työntekijöiden turvavälineiden hankintaa (esim. hands free-laitteet, pyöräilykypärät, heijastinliivit, liukuesteet).
- Tiedotetaan kunnan kesäasukkaita turvallisesta loma- ja vapaa-ajan liikkumisesta, kuten turvavälineistä, promillerajoista tiellä ja vesillä, perävaunun kuormaamisesta jne. Hyödynnetään tiedottamisessa Liikenneturvan valmiita tietolehtisiä.
- Tiedotetaan säännöllisesti kunnan internet-sivuilla ajankohtaisista liikenneturvallisuusasioista. Tiedottamisessa voidaan hyödyntää liikenneturvan Viikon vinkki -aineistoa.
- Varaudutaan kunnan budjetissa liikenneturvallisuustyöstä aiheutuviin kuluihin.

Linkit materiaaleihin:

LAPSET JA KOULUIKÄISET

- Turvapupu, www.turvapupu.net - lasten liikennekasvatusaineistoa mm. kysymyksiä, väritystehtäviä, pelejä
- Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/lapset) <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/lapset-0-14> lisäksi paljon tietoa lasten liikenneturvallisuudesta ja liikennekasvatuksesta sekä mm. seuraavat aineistot:
 - Koulu- ja päivähoitokuljetukset, oma sivusto jossa tietoa ja mm. opas koulukuljetusopas: <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/lapset-0-14/koulukuljetukset>
 - Turvallisuus on pieniä tekoja - työ kunnissa, tietoa kuntateemasta sekä seuraavat aineistot:
 - Kalvosarja: Lasten liikenneturvallisuus (PowerPoint ladattavissa)
 - Esite: Lapsella on oikeus turvalliseen liikkumiseen (pdf ladattavissa)
 - Juliste: Anteeksi, onko sinulla muutama sekunti aikaa? (pdf ladattavissa)
 - Turvallisesti tien yli ja turvaa lapsen koulutie -aineistot
 - Tarkistuslista koulun liikenneturvallisuus-toimia varten opettajille (pdf ladattavissa)
 - Koulumatkan vaaranpaikkakartoitus oppilaille (pdf ladattavissa)
 - Koulumatkan vaaranpaikkakartoitus lasten vanhemmille (pdf ladattavissa)
 - Lasten turvalaitteet autossa – tietoa lapsen kuljettamisesta autossa

NUORET

- Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/nuoret) <http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/nuoret/index.php> on tietoa nuorten liikennekasvatuksesta sekä mm. seuraavat materiaalit:
 - Mopoilu
 - Minä ja mopo, DVD (näyte ladattavissa sivuilta), keskustelun pohjaksi
 - Sinä, mopo ja liikenne -juliste
 - Mopoilijoille tarkoitettu opas (pdf ladattavissa sivustolta)
 - Pidä pelivaraa mopoilija -kalvosarja (pdf ladattavissa sivuilta)
 - Kirje mopoilijan vanhemmille (pdf ladattavissa sivuilta)
 - Esitys: Mopotietoutta vanhemmille (pdf ladattavissa sivuilta)
 - Ideoita ohjaajille liikenneaiheen käsittelyyn nuorten ryhmissä (pdf ladattavissa)
 - Liikennekasvatuksen työkalupakki: <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/nuoret-15-24>, josta löytyy tietoa toisen asteen koulutuksen liikennekasvatuksesta.

AIKUISET

- Liikenneturvan internet-sivuilla (liikennekasvatus/aikuiset) <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/aikuiset-tyoliikenne> on tietoa työliikenteen turvallisuuden parantamisesta sekä mm. seuraavat materiaalit:
 - Työ ja liikenne -opas (pdf ladattavissa)
 - Työ ja liikenne -esite (pdf ladattavissa)
 - Lomakkeita (kaikki ladattavissa sivuilta word -muodossa):
 - Työmatkojen ja työasiamatkojen kartoitus
 - Työliikenteen yleiskartoitus
 - Työhön liittyvien matkojen vaaranpaikat
 - Vaaratilanneselvitys
 - Liikenteestä aiheutuvien riskien arviointi
 - Työajoon liittyvien riskien kartoitus

IÄKKÄÄT

Liikenneturvan internet-sivuilta (liikennekasvatus/iäkkäät) <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/iakkaat> löytyy tietoa tarjolla olevista koulutuksista ja mm. seuraavat materiaalit:

- Liikenneympäristön vaaranpaikkakartoitus iäkkäille, omalta sivustolta tietoa sekä toimintamalli, esite ja lomake ladattavissa. Lisäksi yhteenvetoja toteutetuista kartoituksista. Linkki: http://www.liikenneturva.fi/fi/liikennekasvatus/iakkaat/liikenneympariston_vaaranpaikkakartoitus.php
- Autoillen kaiken ikää -opas (pdf ladattavissa)
- Ikäkuljettajan itsearviointi -opas (pdf ladattavissa) <http://www.liikenneturva.fi/fi/eri-ikaisena/iakkaat/ikakuljettajan-itsearviointi>
- Iäkkäiden turvallisuusteetit (pdf ladattavissa)

KAIKILLE IKÄRYHMILLE materiaalia liikenneturvallisuustyöhön voi tilata Liikenneturvan sivuilta: <http://www.liikenneturva.fi/fi/materiaalit/tilattavat-materiaalit>

Liikenneturvan internet-sivut www.liikenneturva.fi

Viisaan liikkumisen edistäminen kunnassa ja työpaikoilla:

Viisaita valintoja liikkumiseen –esite:

http://www.motiva.fi/files/4897/Viisaita_valintoja_liikkumiseen_kunnassasi.pdf

Esimerkkejä Suomesta:

http://www.motiva.fi/liikenne/liikkumisen_ohjaus_tyopaikoilla/aineistot/esimerkkeja_tehdyista_toimista_suomesa

Liikkumissuunnittelun työkaluja:

http://www.motiva.fi/liikenne/liikkumisen_ohjaus_tyopaikoilla/aineistot/liikkumissuunnittelun_tyokaluja

TYKELI (Työpaikat kestävän liikkumisen edistäjinä) -pilottihankkeet:

http://www.motiva.fi/liikenne/liikkumisen_ohjaus_tyopaikoilla/aineistot/pilotit

Polku edellisiin: www.motiva.fi » [Liikenne](#) » [Liikkumisen ohjaus työpaikoilla](#) » [Aineistot](#)

Julkaisusarjan nimi ja numero Raportteja 34/2013				
Vastuualue Liikenne ja infrastruktuuri				
Tekijät Sito Oy		Julkaisu-aika tammikuu 2014		
		Kustantaja /Julkaisija Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus		
		Hankkeen rahoittaja / toimeksiantaja		
Julkaisun nimi Taivalkosken liikenneturvallisuuksuunnitelma				
Tiivistelmä <p>Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus sekä Taivalkosken kunta ovat laatineet yhdessä Taivalkosken kunnan liikenneturvallisuuksuunnitelman. Työn tuloksena laadittu suunnitelmaraportti sisältää sekä liikenneympäristön parantamissuunnitelman että liikennekasvatus-, -valistus- ja -tiedotustyön kehittämissuunnitelmat. Liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden suunnittelua ohjasivat työn aikana määritellyt kunnan liikenneturvallisuuden parantamista koskevat periaatteet ja erityispiirteet. Suunnitelman laatimisen taustana on toiminut ELY:n laatima Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikenneturvallisuuksuunnitelma.</p> <p>Taivalkosken kuntaan on esitetty liikenneympäristön parantamistoimenpiteitä yhteensä 35 kohteeseen. Toimenpiteet painottuvat keskusta-alueelle ja sen läheisyyteen sekä yksittäisiin ongelmakohteisiin. Toimenpiteiden suunnittelussa on otettu huomioon tiedossa olevien kaava-/maankäyttöhankkeiden lähivuosina edellyttämät toimenpiteet. Toimenpiteiden toteuttaminen on vaiheistettu kolmeen ohjeelliseen kiireellisyysluokkaan; vuosina 2014 – 2017 ja 2018 – 2021 sekä vuoden 2022 jälkeen toteutettaviin toimenpiteisiin. Parantamistoimenpiteiden kustannuksiksi on arvioitu 1,4 milj. €.</p> <p>Yksittäisiin kohteisiin ehdotettujen parantamistoimenpiteiden ohella on esitetty myös yleisperiaatteita koskien mm. 30 km/h-rajoitusten käyttöönottoa paikossa, missä se tukee liikenneympäristöä, asuinalueiden väistämismallisuuskäytäntöjä, hidasteiden käyttöperiaatteita, nopeusrajoitusten ajoratamaalauksia, suojateiden havaittavuuden parantamista sekä tienvarsiravauksia.</p> <p>Liikennekasvatustyön kehittämissuunnitelmassa on määritelty kunnan liikenneturvallisuustyön nykytila, kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän toimintamalli ja tehtävät, liikennekasvatustyön tavoitteet sekä liikennekasvatuksen tiedotuskäytännöt. Lisäksi on esitetty keskeisten yhteistyökumppaneiden osallistuminen liikennekasvatustyöhön sekä esitetty seudulla tehtävän jatkuvan liikenneturvallisuustyön varmistamiseksi ns. seudullisen liikenneturvallisuustoimijamallin käyttöönottoa.</p>				
Asiasanat (YSA:n mukaan) Liikenneturvallisuus, Taivalkoski				
ISBN (Painettu) 978-952-257-764-1	ISBN (PDF) 978-952-257-765-8	ISSN-L 2242-2846	ISSN (painettu) 2242-2846	ISSN (verkkopainettu) 2242-2854
www www.ely-keskus.fi/julkaisut www.doria.fi		URN URN:ISBN:978-952-257-765-8	Kieli suomi	Sivumäärä 70
Julkaisun tilaukset Julkaisu on saatavissa myös verkossa osoitteesta: www.ely-keskus.fi/julkaisut www.doria.fi				
Kustannuspaikka ja -aika Oulu 2014		Painotalo Kopijyvä Oy		

RAPORTEJA 34 | 2013
TAIVALKOSKEN LIIKENNETURVALLISUUSUUNNITELMA

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ISBN 978-952-257-764-1 (painettu)

ISBN 978-952-257-765-8 (PDF)

ISSN-L 2242-2846

ISSN 2242-2846 (painettu)

ISSN 2242-2854 (verkkajulkaisu)

URN:ISBN:978-952-257-765-8

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus

